



د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچلپیکه

دوسله والوشخړوپه ترڅ کې له
فرهنگي مالونوڅخه دملاتړلپاره
دلاهي د ۱۹۵۴ کوناسيون
کنوانسيون لاهه ۱۹۵۴
برای حمايت از اموال فرهنگي
در خلال منازعات مسلحانه

تاریخ نشر: (۱۶) حوت سال ۱۳۹۴ هـ . ش
نمبر مسلسل: (۱۲۰۵)

دخپريدونپه: ۱۳۹۴ هـ. ش کال دکب دمیاشتي (۱۶)
پرله پسی نمبر: (۱۲۰۵)

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت
مسئول چلوونكى: قانونمل محمدرحيم "دقيق"
۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تيلفون: ۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹
مرستيال: نور علم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸
مهتم: محمد جان ۰۷۸۳۳۰۶۹۸۲
وب سايت: www.moj.gov.af

قيمت اين شماره: (۵۰) افغاني
تيراژ چاپ: (۱۰۰۰)
تعداد صفحات به شمول پشتي: (۱۲۸) صفحه
مطبعه: صدف
آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، سرک (۱۵) وزير محمد اکبر خان (شيرپور) کابل

د وسله والو شخړو په ترڅ کې د
فرهنگي مالونو د ملاتړ له پاره د لاهه
د ۱۹۵۴ کڼوانسیون د توشیح په
هکله، د افغانستان د اسلامي
جمهوریت د رئیس
فرمان

گڼه: (۷۰)

نېټه: ۱۳۹۳ / ۵ / ۱۹

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د (۶۴) مادې
د (۱۶) فقرې د حکم له مخې، د وسله
والو شخړو په ترڅ کې د فرهنگي مالونو
د ملاتړ له پاره د لاهې د ۱۹۵۴
کڼوانسیون چې د ملي شوري د ولسي
جرگې د ۱۳۹۳ / ۳ / ۲۸ نېټې
(۱۳۱) گڼې او د مشرانو جرگې د ۲۹ /
۴ / ۱۳۹۳ نېټې (۱۲۹) گڼې مصوبو په
واسطه په يوه سريزه، (۴۰) مادو يوه
کرنلاره او دوو پروتوکولونو کې تصدیق
شوی دی، توشیح کوم.

دوه يمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او

فرمان
رئیس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح، کڼوانسیون لاهه
۱۹۵۴ برای حمایت از اموال
فرهنگي در خلال منازعات
مسلحانه

شماره: (۷۰)

تاریخ: ۱۳۹۳ / ۵ / ۱۹

ماده اول:

به تأسی از حکم فقره (۱۶) ماده (۶۴)
قانون اساسی افغانستان کڼوانسیون لاهه
۱۹۵۴ برای حمایت از اموال فرهنگي
در خلال منازعات مسلحانه که
براساس مصوبات شماره (۱۳۱) مؤرخ
۱۳۹۳ / ۳ / ۲۸ ولسي جرگه و شماره
(۱۲۹) مؤرخ ۱۳۹۳ / ۴ / ۲۹ مشرانو
جرگه شورای ملی به داخل یک مقدمه،
(۴۰) ماده یک طرز العمل و دو
پروتوکول تصدیق گردیده، توشیح
می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و

د کټوانسیون او د ملي شوري د مجلسینو له مصوبو سره یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

همراه با کټوانسیون و مصوبات مجلسین شورای ملی در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د افغانستان د اسلامي جمهوریت رئیس

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
شورای ملی
ولسی جرگه
تصدیق ولسی جرگه
از کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ برای
حمایت از اموال فرهنگی در خلال
منازعات مسلحانه

شماره: (۱۳۱)

تاریخ: ۱۳۹۳/۳/۲۸

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، ولسی جرگه در جلسه عمومی روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ خویش کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ برای حمایت از اموال فرهنگی در خلال منازعات مسلحانه را در یک مقدمه و (۴۰) ماده، یک طرز العمل و دو پروتوکول تصدیق نمود.

صدیق احمد عثمانی
نایب اول ولسی جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
ملي شوري
ولسي جرگه
د جگړې پرمهال له فرهنگي مالونو
څخه د ملاتړ په هکله د لاهې د
۱۹۵۴ کال له کنوانسیون څخه د
ولسي جرگې تصدیق

ګڼه: (۱۳۱)

نېټه: ۱۳۹۳/۳/۲۸

ولسي جرگې د افغانستان د اساسي قانون په نوي یمه ماده کې له درج شوي حکم سره سم، د ۱۳۹۳/۳/۲۸ نېټې د دوشنبې ورځې په عمومي غونډه کې د جگړې پرمهال له فرهنگي مالونو څخه د ملاتړ په هکله د لاهې د ۱۹۵۴ کال کنوانسیون په یوه سریزه، (۴۰) مادو یو طرز العمل او دوو پروتوکولونو کې تصدیق کړ.

صدیق احمد عثمانی
د ولسي جرگې لومړی نایب

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

مشرانو جرگه

تصدیق در مورد کنوانسیون لاهه

۱۹۵۴ برای حمایت از اموال

فرهنگی در خلال منازعات مسلحانه

شماره: (۱۲۹)

تاریخ: ۱۳۹۳/۴/۲۹

به تاسی از حکم ماده نودم قانون اساسی افغانستان، مشرانو جرگه کنوانسیون لاهه ۱۹۵۴ برای حمایت از اموال فرهنگی در خلال منازعات مسلحانه را، در جلسه عمومی مؤرخ ۱۳۹۳/۴/۲۹ خویش به داخل یک مقدمه، (۴۰) ماده، یک طرز العمل و دو پروتوکول به اتفاق آراء تصدیق نمود.

فضل هادی مسلمیار

رئیس مشرانو جرگه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

ملي شوري

مشرانو جرگه

د وسله والو شخړو پرمهال د

فرهنگي مالونو د ملاتړ لپاره د لاهي د

۱۹۵۴ کنوانسیون په هکله تصدیق

کتنه: (۱۲۹)

نېټه: ۱۳۹۳ / ۴ / ۲۹

مشرانو جرگې د اساسي قانون د نوي يمې مادې له حکم سره سم، د ۱۳۹۳ / ۴ / ۲۹ نېټې په عمومي غونډه کې د وسله والو شخړو پرمهال له فرهنگي مالونو څخه د ملاتړ لپاره د لاهي د ۱۹۵۴ کنوانسیون، په يوه سريزه، (۴۰) مادو، يوه کړنلاره او دوو پروتوکولونو کې د رأيو په اتفاق تصدیق کړ.

فضل هادي مسلميار

دمشرانو جرگې رئیس

د وسله والو شخړو په ترڅ کې له
فرهنگي مالونو څخه د ملاتړ لپاره
د لاهي د ۱۹۵۴ کونانسیون
درانه ژمن اړخونه:

دې ته په پام سره چې فرهنگي مالونو د
وروستيو جگړو په بهير کې شديد زيان
لیدلی او د جنګي فني وسايلو د پراختيا له
امله له پخوا زيات د ويجاړېدو ترګواښ
لاندې دي. پدې سره په پوهېدو چې ټول
قومونه په نړيوال فرهنگ کې برخوال دي
او د هر قوم فرهنگي مالونو ته زيان د ټول
بشر فرهنگي مالونو ته د زيان په توګه
دی، دې ته په پام سره چې د فرهنگي
مالونو ساتل د نړۍ ټولو قومونو ته زيات
اهميت لري او لازمه ده نوموړي مالونه
تر بين المللي ملاتړ لاندې ونيول شي.

د جگړې د پېښېدو په صورت کې د
فرهنگي مالونو د ملاتړ له اصولو څخه په
پيروي چې د لاهي د ۱۸۹۹ او ۱۹۰۷
نېټې په کونانسیونونو او د واشنگتن د
۱۹۳۵ د آورېل ۱۵ نېټې په پیمان کې
مقرر شوي دي. دې ته په پام سره چې له

کونانسیون لاهه ۱۹۵۴ برای
حمایت از اموال فرهنگی در
خلال منازعات مسلحانه
طرف های معظم متعاهد:

با توجه به این که اموال فرهنگی در
جریان جنگ های اخیر شدیداً لطمه دیده
و در اثر توسعه وسایل فنی جنگی بیش
از پیش مورد تهدید تخریب واقع
می باشند. با علم به این که تمام اقوام در
فرهنگ جهانی سهیم اند و لطمه به
اموال فرهنگی هر قوم به منزله لطمه به
اموال فرهنگی کلیه بشر می باشد، با
توجه به این که حفظ اموال فرهنگی
برای کلیه اقوام جهان اهمیت بسیار دارد
و لازم است اموال مزبور مورد حمایت
بین المللی واقع گردد.

به پیروی از اصول حمایت اموال
فرهنگی در صورت وقوع جنگ که در
کونانسیون های لاهه مؤرخ ۱۸۹۹ و
۱۹۰۷ و در پیمان واشنگتن مؤرخ
۱۵ آوریل ۱۹۳۵ مقرر گردیده است.
با توجه به این که حمایت این اموال

دغو مالونو څخه ملاتړ به هغه وخت اغېزمن وي چې د سولې په وخت کې د هغه د تأمين لپاره اقدامات څه له ملي نظره او څه له بين المللي نظره ترسره شي. د فرهنگي مالونو د ملاتړ لپاره د ټولو ممکنو تدبیرونو د نیولو په تصمیم سره، لاندې مواد مقرروي:

لومړی فصل

په ملاتړ پورې اړوند عمومي

مقررات

د فرهنگي مالونو تعريف

لومړۍ ماده:

په دې کنوانسیون کې لاندې مالونه د هغو له منشاء او خاوند څخه په قطع نظر، فرهنگي مالونه گڼل کېږي:

الف- هغه منقول او غیر منقول مالونه، چې د ملتونو د فرهنگ لپاره خورا اهمیت لري، لکه معماري هنري یا تاریخي، مذهبي یا غیر مذهبي آثار، لرغونې مناظر، دهغو ودانیو مجموع چې له دې حیثه د تاریخي یا هنري ارزښت لرونکې وي، هنري آثار او خطي نسخې او کتابونه او

وقتي مؤثر خواهد بود که در زمان صلح اقداماتی برای تأمین آن چه از نظر ملی و چه از نظر بین المللی به عمل آید.

با تصمیم به اخذ کلیه تدابیر ممکنه برای حمایت اموال فرهنگی مواد ذیل را مقرر می دارند:

فصل اول

مقررات عمومی مربوط به

حمایت

تعريف اموال فرهنگی

ماده اول:

در این کنوانسیون اموال زیر قطع نظر از منشاء و مالک آنها اموال فرهنگی محسوب می گردد:

الف- اموال منقول و غیر منقولی که برای فرهنگ ملل دارای اهمیت زیادی می باشد از قبیل آثار معماری، هنری یا تاریخی، مذهبی یا غیر مذهبی، مناظر باستانی مجموع ساختمان هایی که از این حیث دارای ارزش تاریخی یا هنری می باشد آثار هنری و نسخ خطی و کتب

و ساير اشياء که دارای ارزش هنری تاریخی یا باستان شناسی باشد و همچنین مجموعه های علمی و مجموعه های مهم کتب و اسناد و نمونه های تقلیدی (Reproduction) اموال مذکور در فوق.

ب- بناهایی که منظور اصلی و واقعی از آنها حفاظت و نمایش اموال منقول فرهنگی مذکور در بند (الف) می باشد مانند موزه ها، کتابخانه های بزرگ، آرشیف ها و همچنین پناهگاه هایی که در صورت وقوع جنگ اموال منقول فرهنگی مذکور در بند (الف) در آن جا نگهداری می شود.

ج- مراکزی که در آن جا تعداد قابل توجهی اموال فرهنگی مشروحه در بند (الف و ب) وجود دارد و مراکز آثار تاریخی گفته می شود.

حمایت اموال فرهنگی

ماده دوم:

به موجب مفاد این کنوانسیون حفاظت اموال فرهنگی شامل حمایت و محترم شمردن اموال مزبور می باشد.

نور هغه شيان چې له هنري، تاريخي يا د لرغون پېژندنې د ارزښت لرونکي وي او همدارنگه علمي ټولگې، د کتابونو او اسنادو مهمې مجموعې او د پورته يادولو مالونو تقليدي (Reproduction) نمونې.

ب- هغه ودانې، چې له هغو څخه اصلي او واقعي منظور ساتنه او د(الف) په بند کې د نوموړو فرهنگي منقولو مالونو ننداره ده لکه موزې (موزيمونه)، ستر کتابتونونه، آرشيفونه او همدارنگه پناه ځايونه چې د جگړې د پېښېدو په صورت کې، په (الف) بند کې يادشوي فرهنگي منقول مالونه هلته ساتل کېږي.

ج- هغه مرکزونې، چې هلته د (الف) او ب) په بند کې تشرېح شوي ډېر شمېر فرهنگي مالونه موجود وي او د تاريخي آثارو د مرکزونو په نامه يادېږي.

د فرهنگي مالونو ملاتړ

دوه يمه ماده:

ددې کنوانسیون د مفاد پر موجب د نوموړو مالونو ملاتړ او محترم ګڼل د فرهنگي مالونو په ساتنه کې شامل دي.

د فرهنگي مالونو ساتنه

درېيمه ماده:

دراڼه ژمن لوري ژمنه کوي خو په خپله خاوره کې د سولې پر وخت د شته فرهنگي مالونو د ساتنې وسايل له جگړې څخه د تصور کېدونکو پایلو په مقابل کې په اړينو اقداماتو سره چې په نظر ورځي مناسب وي برابر کړي.

فرهنگي شتمنيو ته درناوی

خلورمه ماده:

۱- دراڼه ژمن لوري ژمنه کوي، چې فرهنگي مالونه څه په خپله خاوره څه د بل دراڼه ژمن لوري په خاوره کې محترم وگڼي او له يادو مالونو او د هغو د ساتنې له وسايلو او له څنگ ته پرتو سيمو څخه يې داسې گټه اخيستنه منع کړي، چې د جگړې د پېښېدو په صورت کې وران يا هم ضرر ورته ورسېږي او د هغو پر وړاندې له بلې هرې دښمنانه کړنې څخه ډډه وکړي.

۲- ددې مادې په (الف) بند کې له يادې ژمنې څخه سرغړاوی به جايز نه وي خو په هغو مواردو کې چې پوځي الزامات په

حفاظت اموال فرهنگي

ماده سوم:

طرف های معظم متعاهد تعهد می نمایند که هنگام صلح وسايل حفاظت اموال فرهنگي واقع در سرزمين خود را در مقابل نتايج متصوره از جنگ با اقداماتی که به نظر شان می رسد مناسب باشد فراهم سازند.

محترم شمردن اموال فرهنگي

ماده چهارم:

۱- طرف های معظم متعاهد تعهد می نمایند اموال فرهنگي را چه در سرزمين خود و چه در سرزمين يکی از طرف های معظم متعاهد محترم شمرده و استفاده از اموال مزبور و از وسايل محافظت آنها و از مناطق مجاور آنها را به نحوی که در صورت وقوع جنگ موجب تخريب آنها يا آسیب به آنها باشد ممنوع ساخته و از هر عمل خصمانه، درباب آنها خود داری نمایند.

۲- تخلف از تعهد مذکور در بند (الف) اين ماده جايز نخواهد بود مگر در مواردی که الزامات نظامی

اشغال می نمایند باید در حدود امکان مساعی مقامات ملی صالحه کشور اشغال شده را برای حفاظت و نگهداری اموال فرهنگی تأمین کنند.

۲- چنانچه اقدام فوری برای حفاظت اموال فرهنگی واقع در سرزمین اشغال شده که در نتیجه عملیات جنگی آسیب دیده لازم گردد و مقامات محلی صالحه نتوانند بدان پردازند دولت اشغال کننده در حدود امکان لازم ترین اقدامات حفاظتی را با همکاری نزدیک مقامات مزبور به عمل خواهد آورد.

۳- هر یک از طرف های معظم متعاهد که افراد یک نهضت مقاومت (Resistance) آن را حکومت قانونی می شناسند توجه افراد مزبور را حتی الامکان نسبت به لزوم مراعات مقرره این کنوانسیون در قسمت مربوط به محترم شمردن اموال فرهنگی جلب خواهد نمود.

اشغالوی، باید د امکان تر حده د فرهنگي مالونو د ساتنې لپاره د نیول شوي هېواد د ملي صالحه مقاماتو هڅه تأمین کړي.

۲- که چېرې په اشغال شوي هېواد کې واقع د فرهنگي مالونو چې د جگړییزو عملیاتو په پایله کې یې زیان لیدلی د ساتنې لپاره فوري اقدام لازم شي او ځایي صالحه مقامات ونشي کړای، هغو ته رسیدگی وکړي اشغالوونکی دولت به د امکان په حدودو کې د نوموړو مقاماتو کې په نږدی همکاري لازم ساتندویه اقدامات سرته ورسوي.

۳- هر یو د روند ژمن لوری به، چې د مقاومت د یوه نهضت افراد هغه (Resistance) هغه قانوني حکومت پیژني، د شونتیا تر بریده ددغه کنوانسیون د مقررې د مراعاتولو د لزوم پربنسټ په اړونده برخه کې د فرهنگي مالونو درناوي ته د یادو افرادو پام را وړوي.

د فرهنگي مالونو په نښه کول

شپږمه ماده:

د (۱۶) مادې د مقرراتو مطابق کېدای شي فرهنگي مالونه په ځانگړو نښو سښال کړای شي، خو دهغو تشخیص اسان شي.

له پوځي پلوه کړنې

اوومه ماده:

۱- درانه ژمنه کورنکي ژمنه کوي، چې د سولې له پیل څخه د خپلو سرتېرو لپاره د تگلارو او لارښودونو د تنظیم پر مهال ددغه کنوانسیون د مراعاتولو په برخه کې ځانگړي ترتیبات په پام کې ونیسي او د سولې پر مهال هم د خپل پوځي ځواک په غړو کې د ټولو ملیتونو د فرهنگ او فرهنگي مالونو پر وړاندې د درناوي روحیه وروزي.

۲- او همداراز ژمنه کوي خو د سولې له پیله په پوځي ځواک کې داسې کارنده ادارې او کسان وگوماري، چې د هغوی ماموریت فرهنگي مالونو ته د درناوي څارنه وي او د ساتنې د ماموریت هېواد له چارواکو سره د یادو شویو مالونو په ساتنه کې همکاري وکړي.

علامت گذاری اموال فرهنگی

ماده ششم:

طبق مقررات ماده (۱۶) اموال فرهنگی را می توان به علایم مخصوص مجهز نمود تا تشخیص آنها تسهیل گردد.

اقدامات از نظر نظامی

ماده هفتم:

۱- طرف های معظم متعاهد تعهد می نمایند از زمان صلح در مقررات و دستوراتی که جهت سربازان خود تنظیم می نمایند ترتیبات خاصی برای مراعات این کنوانسیون منظور دارند و هم در زمان صلح نزد افراد نیروی نظامی خود روح احترام نسبت به فرهنگ و اموال فرهنگی همه ملل را پیروانند.

۲- و نیز تعهد می نمایند از زمان صلح در نیروی نظامی خود ادارات یا افراد متخصصی توظیف نمایند که ماموریت آنها مراقبت در احترام اموال فرهنگی بوده و با مقامات کشوری مامور محافظت اموال مزبور همکاری کنند.

دوه یم فصل

ځانگړې ساتنه

د ځانگړي ملاتړ غړي

اتمۀ ماده:

۱- هغه کم شمېر پناه ځایونه، چې د جگړې پر مهال د منقولو فرهنگي مالونو د ساتنې لپاره په پام کې نیول شوي وي او همداراز د تاریخي آثارو او نورو غیرمنقولو فرهنگي مالونو مرکزونه، چې له خورا اهمیت څخه برخمن وي، کېدای شي تر ځانگړي ملاتړ لاندې نیول شي، په دې شرط چې:

الف- له صنعتي مرکزونو یا بلې هرې مهمې پوځي موخې، چې حساسې نقطې وي، لکه له هوایي ډگر، د رادیو له ستیشن، او د ملي دفاع په برخه کې له کارکوونکو مؤسسو، بندرونو، مهمو تم ځایونو او رېل پټلیو څخه په کافي اندازه واټن ولري.

ب- په پوځي منظور دې تر استفادې لاندې نه نیول کېږي.

۲- د فرهنگي منقولو مالونو د ساتنې

فصل دوم

حفاظت مخصوص

اعضای حمایت مخصوص

ماده هشتم:

۱- تعداد محدودی پناهگاه را که برای حفاظت اموال فرهنگی منقول در صورت وقوع جنگ در نظر گرفته شده و همچنین مراکز آثار تاریخی و سایر اموال فرهنگی غیرمنقول را که دارای اهمیت زیادی باشد می توان تحت حمایت مخصوص قرارداد مشروط بر این که:

الف- با مراکز صنعتی یا با هر هدف نظامی مهم که نقطه حساس باشد مانند میدان هوایی، ایستگاه رادیو، مؤسساتی که برای دفاع ملی کار می کنند، بندر، ایستگاه نسبتاً مهم راه آهن یا راه های مهم ارتباطی به حدکافی فاصله داشته باشد.

ب- به منظور نظامی مورد استفاده قرار نگیرد.

۲- پناهگاه برای محافظت اموال منقول

لپاره پناه ځایونه هم کېدای شي هرځای واقع شوي وي تر خاص ملاتړ لاندې ونيول شي، پدې شرط چې داسې جوړ شوي وي، احتمالاً بمباران ونکړای شي هغو ته زیان ورسوي.

۳- د تاریخي آثارو یو مرکز چې د افرادو د لېږد رالېږد او پوځي ذخیږې ۱ و آن د ترانزیت په توګه تری کار واخیستل شي، د هغه مرکز حکم ورباندې کېږي، لکه پوځي ګټه چې ورڅخه پورته شوی وي. دا ګڼه همداسې ده، لکه دپوځي ګڼوسره د مستقیمې اړیکې له مخې، چې په هغو کې عملیات ترسره شوي وي او یا هم د پوځي افرادو د استوګنځي او د جنګي توکو د تولید لپاره ترې ګټه پورته شي.

۴- د ساتنې په ځانګړو جامو د ملبسو ساتونکو له خوا په (۱) بند کې له یادو شویو فرهنگي مالونو څخه د یوه څارنه، د پولیسي ځواک په شتون کې، چې د عادت له مخې د ټولنیز نظم دنده پر غاړه لري، یاد فرهنگي مال پوځي موخه نه بلل کېږي.

۵- که چېرې ددغې مادې په (۱) بند کې

فرهنگي نیز می تواند هر کجای واقع شده باشد تحت حمایت مخصوص قرار گیرد مشروط براین که طوری ساخته شده باشد بر حسب احتمال بمباران نتواند به آن لطمه ای وارد آید.

۳- یک مرکز آثار تاریخي که برای نقل و انتقال افراد و ذخایر نظامی حتی به عنوان ترانزیت به کار برده شود در حکم مرکزی است که به اهداف نظامی مورد استفاده قرار گرفته و همچنین است هنگامی که در آن عملیاتی انجام می شود که رابطه مستقیم با اقدامات نظامی داشته باشد و محل اقامت افراد نظامی یا تولید مصالح جنگی قرار گیرد.

۴- مراقبت یکی از اموال فرهنگی مذکور در بند (۱) از طرف نگهبانانی که برای این امر ملبس به لباس مخصوص نگهبانی هستند، با حضور نیروی پولیس که بر حسب عادت مامور نظم عمومی است در مجاورت آن مال فرهنگی هدف نظامی محسوب نمی گردد.

۵- چنانچه یکی از اموال فرهنگی

مذکور در بند (۱) این ماده در نزدیکی یک هدف نظامی مهم به مفهوم این بند واقع باشد می تواند تحت حمایت مخصوص قرار گیرد مشروط براینکه طرف معظم متعهدی که چنین تقاضایی را می نماید متعهد گردد که در صورت وقوع جنگ از هدف مزبور هیچ گونه استفاده نظامی نکند و بخصوص اگر بندر یا ایستگاه راه آهن یا میدان هوایی باشد هر گونه رفت و آمد را از آنجا منحرف سازد در این صورت باید انحراف در زمان صلح به عمل آید.

۶- حمایت مخصوص از اموال فرهنگی در زمان صلح به وسیله ثبت آنها در دفتر بین المللی حمایت فرهنگی به عمل می آید این ثبت فقط طبق مفاد این کنوانسیون و تحت شرایطی که برای اجرای آن در این کنوانسیون پیش بینی شده انجام می گیرد.

له یادو فرهنگي مالونو څخه يو د يوه مهم پوځي موخې ترڅنگ د همدې بند په مفهوم واقع شوی وي، کېدای شي تر ځانگړي ملاتړ لاندې ونيول شي، خو په دې شرط چې کوم معظم ژمن چې داسې غوښتنه کوي، باید ژمن شي، چې د جگړې پرمهال له یادې موخې څخه هېڅ ډول پوځي کټه پورته نکړي او په ځانگړې توگه که چېرې بندر، وسپنيزه پټلۍ او يا هم هوايي ډگر وي له هغو څخه هر ډول تگ راتگ دې منحرف کړي، په هغه صورت کې باید انحراف د سولې پرمهال ترسره شي.

۶- له فرهنگي مالونو څخه ځانگړې ملاتړ د سولې پرمهال د نړيوال فرهنگي ملاتړ په دفتر کې د هغو د ثبتونې له لارې ترسره کېږي. دغه ثبتونه يوازې ددې کنوانسیون د مفاد او هغو شرايطو له مخې ترسره کېږي، چې د ترسره کېدو لپاره يې په دې کنوانسیون کې وړاندوينه شوې ده.

ترخانگري ملاتړ لاندې د فرهنگيمالونو خونديتوب

نهمه ماده:

ژمنه چې په نړيوال دفتر کې تر خانگري ملاتړ لاندې د فرهنگي مالونو په محض ثبتونې سره هغوته له هر ډول دښمنانه کړنې څخه په ډېرې کولو سره، درناوي وکړي او په پوځي د (۸) مادې په (۵) بند کې له يادو شويو ټکو پرته د يادو مالونو او د هغو څنگ ته د پرتو سيمو له کارونې څخه ډډه وکړي.

په نښه کول او بيا رسيدگي

لسمه ماده:

ترخانگري ملاتړ لاندې فرهنگي مالونه دې د جگړې پر وخت د (۱۶) مادې د ځانگړو نښو درلودونکي وي او د کړنلارې له وړاندوينې سره سم دې د نړيوالې بازرسي لپاره آزاد وي.

د خونديتوب سلب

يوولسمه ماده:

۱- که چېرې له ژمنو لوريو څخه يو تر

مصئونيت اموال فرهنگي تحتحمایت مخصوص

ماده نهم:

طرف های معظم متعاهد تعهد می نمایند که مصئونيت اموال فرهنگي تحت حمايت مخصوص را به محض ثبت آنها در دفتر بين المللي با خودداري از هرگونه خصومت نسبت به آنها محترم شمارند و از به کار برد اموال مزبور و حوالی آنها (غير از مواردی که در بند (۵) ماده (۸) پيش بينی شده) به منظور نظامی خودداري نمایند.

علامت گذاري و بازرسي

ماده دهم:

اموال فرهنگي تحت حمايت مخصوص بايد در زمان جنگ داراي علايم مشخص در ماده (۱۶) بوده و همان طور که در طرزالعمل پيش بينی شده برای بازرسي بين المللي آزاد باشد.

سلب مصئونيت

ماده يازدهم:

۱- چنانچه يکی از طرف های معظم

متعاقد نسبت به یکی از اموال فرهنگی تحت حمایت مخصوص از تعهداتی ماده (۹) تخلف نماید طرف مقابل تا زمانی که این تخلف ادامه دارد از تعهدی که نسبت به مسئولیت اموال مزبور نموده آزاد خواهد بود معهدا هر وقت میسر گردد اخطار خواهد کرد که در مهلت معقولی به آن تخلف خاتمه داده شود.

۲- در خارج از مواردی که در بند (۱) پیش بینی شده مسئولیت یک مال فرهنگی تحت حمایت مخصوص نمی تواند سلب گردد مگر در موارد استثنایی الزامات نظامی غیر قابل احتراز و منحصرأ تا موقعی که الزام وجود دارد این الزام فقط از طرف شخصی می تواند تشخیص داده شود که رئیس تشکیلات بالاتر یا لاقبل برابر با یک سرلشکر باشد.

در کلیه مواردی که اوضاع اجازه می دهد تصمیم سلب مسئولیت قبلاً در مدت کافی به طرف ابلاغ می گردد.

خانگري ملاتر لاندې د فرهنگي مالونو د يوه په نسبت د (۹) مادې د ژمنتياوو په برخه کې سرغړاوی وکړي، مقابل لوری به ددې سرغړاوي تر پایه د یادو مالونو د خونديتوب په اړه له کړې ژمنې څخه آزاد وي، که شونې وه، ددې ترڅنګ دې گواښ وکړي، چې په مناسب مهال کې هغه سرغړاوي ته د پای ټکی کېږدي.

۲- په (۱) بند کې له یادو شویو ټکو پرته نشي کېدای، چې تر خانگري ملاتر لاندې د يوه فرهنگي مال خونديتوب سلب شي، خو په استثنایي مواردو کې د نه ډډه کېدونکو او منحصرأ د پوځي الزاماتو د ټکو په استثناء ترهغه مهاله، چې الزام شتون ولري. دغه الزام يوازې د هغه چا له لوري تشخیص کېدای شي، چې د لوړو تشکیلاتو رئیس او یا هم د يوه لښکر له رئیس سره برابر وي.

په ټولو هغو مواردو کې، چې حالات اجازه ورکړي، د خونديتوب د پرېکړې سلبول باید پوره وخت وړاندې ددمخه مقابل لوري ته واورول شي.

۳- هغه لوری، چې خونديتوب سلبي، باید په شوني کم وخت کې دا چاره د علتونو په یادونې سره، په ليکنيزه توګه د فرهنگي مالونو د عالي کميسرته چې په کړنلاره کې يې وړاندوينه شوې ده، خبر ورکړي.

درېيم فصل

د فرهنگي مالونو حمل او نقل

ترځانګړي ملاتړ لاندې حمل او نقل

دوولسمه ماده:

۱- په ګټه کې د دخيل درانه ژمن لوري له غوښتنې سره سم، د هېواد په دننه کې او يا بل هېواد ته منحصرأ ځانګړو فرهنگي مالونو حمل او نقل ممکنه ده ترځانګړي ملاتړ او هغو شرايطو لاندې چې په کړنلاره کې يې وړاندوينه شوې ده ترسره شي.

۲- حمل او نقل به تر ځانګړي ملاتړ يا بين المللي څارنې لاندې او چې په اجرائيوي کړنلاره کې يې وړاندوينه شوې او له ټاکلې نښې سره چې په (۱۶) ماده کې ټاکل شوې ده ترسره شي.

فصل سوم

حمل و نقل اموال فرهنگي

حمل و نقل تحت حمايت مخصوص

ماده دوازدهم:

۱- حمل و نقلی که منحصرأ مخصوص اموال فرهنگي چه در داخل کشور و چه به مقصد سرزمين ديګری باشد ممکن است طبق تقاضای طرف معظم متعاهد ذينفع تحت حمايت مخصوص و شرايط پيش بينی شده در طرزالعمل به عمل آید.

۲- حمل و نقل تحت حمايت مخصوص يا مراقبتی که جنبه بين المللی دارد و در طرزالعمل پيش بينی شده و باعلامت مشخصی که در ماده (۱۶) تعیین گردیده به عمل خواهد آمد.

۳- درانه ژمن لوري به تر خانگري ملاټر لا ندي د مالونو د حمل په نسبت له هر ډول دبنمانه کړنې څخه ډډه وکړي.

۳- طرف های معظم متعاهد از هرگونه عمل خصمانه نسبت به حمل اموال تحت حمایت مخصوص خودداری خواهند نمود.

په بېړنيو (فوري) مواردو کې

حمل او نقل

ديارلسمه ماده:

۱- که چېرې له درنو ژمنو لوريو څخه يو تشخيص کړي، چې د ځينو فرهنگي مالونو امنيت بل ځای ته د هغو د لېږد غوښتنه کوي او دا کړنه په داسې بېړني توگه وي، چې په (۱۲) ماده کې پيش بيني شوې کړنلاره، په خانگري توگه د جگړې د پيل پرمهال مراعات نشي، په هغه صورت کې شونې ده، چې په (۱۲) ماده کې په مشخص شوې نېټې سره سنبال شي خو په دغو مواردو کې چې حمل او نقل د (۱۲) مادې د مفاد مطابق پېښېښې د خونديتوب غوښتنه شوې او رد شوې وي. د حمل او نقل بهير دې د امکان تر حده د دېمنو لوريو خبرتيا ته ورسول شي. تر هغه چې د بل هېواد خاورې ته د حمل او نقل په اړه ښکاره

حمل و نقل در موارد

فوری

ماده سيزدهم:

۱- چنانچه يکي از طرف های معظم متعاهد تشخيص دهد که امنيت بعضی از اموال فرهنگي اقتضاء می کند که آنها را به جای ديگري منتقل سازد و اين عمل به قسمی فوريت داشته باشد که طرزالعمل پيش بينی شده در ماده (۱۲) را نتواند به خصوص در آغاز جنگ مراعات نمايد در آن صورت حمل و نقل ممکن است به علامت مشخص مذکور در ماده (۱۲) مجهز گردد مگر در مواردی که طبق مفاد ماده (۱۲) تقاضای مصئونيت گريده و رد شده باشد. جريان حمل و نقل بايد در حدود امکان به اطلاع طرف های متخاصم برسد. حمل و نقل به طرف سرزمين کشور ديگر چنانچه صريحاً مصئونيت

داده نشده باشد نمی تواند به هیچ وجه مجهز به علامت مشخصه باشد.

۲- طرف های معظم متعاهد در حدود ممکنه احتیاط لازمه را به عمل خواهند آورد تا از عملیات خصمانه علیه آنها محفوظ بماند.

مصنویت از مصادره، ضبط و به

غنیمت گرفتن

ماده چهاردهم:

۱- اموال زیر در مقابل مصادره، ضبط

تصرف و غنیمت مصنویت دارند:

الف- اموال فرهنگی که از حمایت پیش بینی شده در ماده (۱۲) و همچنین ماده (۱۳) بهره مند است.

ب- وسایل حمل و نقل که منحصراً مخصوص انتقال اموال مزبور باشد.

۲- این ماده به هیچ وجه حق بازدید و بازرسی را محدود نمی سازد.

خوندیتوب نه وي ورکړل شوی، په هېڅ حالت کې نشي کېدای په ټاکلو نښو سره سمبال شي.

۲- د رانه ژمن لوري به د امکان تر حده لازم احتیاط وکړي ترڅو دهغو علیه له دښمنانه عملیاتو څخه خوندي پاتې شي.

له مصادري، ضبط او په غنیمت وړلو

څخه خوندیتوب

څوارلسمه ماده:

۱- لاندې مالونه دمصادري، ضبط او

غنیمت پر وړاندې خوندیتوب لري:

الف- هغه فرهنگی مالونه، چې په (۱۲) او همداشان په (۱۳) ماده کې د ملاتړ له وړاندوینې څخه برخمن دي.

ب- د حمل او نقل هغه وسیلې، چې یوازې د یادو مالونو د لېږد لپاره ځانگړې شوې وي.

۲- دا ماده په هېڅ صورت د کتنې او بازرسی حق نه محدود وي.

خلورم فصل

کارمندان

متصدیان

پنخلسمه ماده:

هغو کسانو ته دې، چې د فرهنگي مالونو د ملاتړ دنده پرغاړه لري، باید د امنیت مقتضیاتو په چوکاټ کې د یادو مالونو په کټه دره‌نای و شي او که چېرې دوی له هغو مالونو سره د مقابل لوري په منگولو کې کنبوزي، باید وکړای شي خپلې دندې ته ادامه ورکړي.

پنخم فصل

خانگړې نښه

د کنوانسیون نښه

شپاړسمه ماده:

۱- د کنوانسیون ټاکلې نښه له هغې لوحې (ECU) څخه عبارت ده، چې لاندې یې نوکه لرونکې او صفحه یې د دوو سپین او آبی رنگ درلودونکې ده (یوه آبی مربع، چې یوه زاویه یې د لوحې په نوکه کې ځای لري او یو آبی مثلث د

فصل چهارم

کارمندان

متصدیان

ماده پانزدهم:

کسانی که مامور حمایت اموال فرهنگی هستند باید در حدودی که با مقتضیات امنیت مطابقت نماید به نفع اموال مزبور مورد احترام واقع گردند و چنانچه در دست طرف مقابل گرفتار شوند و اموالی که مؤظف به حمایت آنها هستند نیز به دست طرف مقابل افتاد باید بتوانند به انجام وظیفه خود ادامه دهند.

فصل پنجم

علامت مشخص

علامت کنوانسیون

ماده شانزدهم:

۱- علامت مشخصه کنوانسیون عبارت است از یک لوحه (ECU) که پایین آن نوکدار بوده صفحه آن دارای دو رنگ آبی و سفید است (یک مربع آبی که یک زاویه آن در نوک لوحه قرار گرفته و یک مثلث آبی

يادي مربع د پاسه شتون لري، دغه دوه شکلوته هر لوري ته يو سپين مثلث جوړوي).
بالای مربع مزبور این دو شکل در هر طرف تشکیل یک مثلث سفید می دهند).

۲- دغه نښه په منفرد ډول کارول کېږي او يا درې ځلې د مثلث په توګه (يوه نښه د لاندې) په (۱۷) ماده کې له يادو شرايطو سره سم تکرارېږي.

د نښې د کارونې مورد

اوولسمه ماده:

۱- ځانګړې نښه، چې درې ځله تکرارېږي، يوازې په لاندې مواردو کې کارول کېږي:

الف- تر ملاتړ لاندې غيرمنقول فرهنگي مالونه.

ب- تر هغو شرايطو لاندې د فرهنگي مالونو حمل، چې په (۱۲ او ۱۳) ماده کې پېښېښي شوي دي.

ج- هغه پناه ځايونه، چې تر يادو شرايطو لاندې په کړنلاره کې تدارک کېږي.

۲- ټاکلې نښه په انفرادي توګه يوازې په لاندې مواردو کې کارول کېږي:

الف- د هغو فرهنگي مالونو لپاره، چې تر ځانګړې ملاتړ لاندې ندي.

مورد استعمال علامت

ماده هفدهم:

۱- علامت مخصوص که سه مرتبه تکرار می شود فقط در موارد زیر استعمال می گردد:

الف- اموال فرهنگي غير منقول تحت حمايت.

ب- حمل اموال فرهنگي تحت شرايطي که در ماده (۱۲ و ۱۳) پيش بيني شده است.

ج- پناهگاه های که تحت شرايط مذکور در طرزالعمل تدارک می شود.

۲- علامت مشخصه به صورت منفرد فقط در موارد زیر استعمال می شود:

الف- برای اموال فرهنگي که تحت حمايت مخصوص نيست.

- ب- دهغو اشخاصو لپاره، چې د اجرائیوي د مقرراتو مطابق بازرسی دنده لري.
- ج- د هغو کسانو لپاره، چې د فرهنگي مالونو په ملاتړ مامور دي.
- د- د هغو پیژند پانوی په هکله، چې په کړنلاره کې پېښیښي شوي دي.
- ۳- د جگړې د پېښېدو په صورت کې ددې مادې په پورته بندونو کې له یادو شویو مواردو پرته د ځانگړې نښې او همدارنگه ځانگړې نښې ته د ورته نښې کارونه د هر منظور منع ده.
- ۴- نشو کولای ځانگړې نښې د غیر منقولو مالونو پرمخ نصب کړو خو دا چې په عین حال کې هغه اجازه لیک چې د متعاهد معظم اړخ د صالحه مقاماتو په وسیله لاسلیک اونېته لرونکی وي هم دهغو په څنګ کې نصب شي.
- ب- برای اشخاصی که طبق مقررات اجرایی مامور بازرسی هستند.
- ج- برای کسانی که مامور حمایت اموال فرهنگی هستند.
- د- در مورد کارت های هویت که در طرزالعمل پیش بینی شده است.
- ۳- در صورت وقوع جنگ استعمال علامت مشخصه جزء در مواردی که در بندهای بالای این ماده ذکر گردیده همچنین استعمال علامتی شبیه به علامت مشخصه به هر منظور ممنوع می باشد.
- ۴- علامت مشخصه را نمی توان روی اموال فرهنگی غیرمنقول نصب نمود مگر این که در عین حال اجازه نامه که به وسیله مقامات صالحه طرف معظم متعاهد امضاء و تاریخ گذارده شده نیز در کنار آن نصب گردد.

شپږم فصل

د کنوانسیون د عملي کېدو حدود

د کنوانسیون عملي کېدل

اتلسمه ماده:

۱- که چېرې د سولې په پیل کې په اعتبار وړ تگلارو سرېره جگړه اعلان شي، حتی د دوو یا څو درنو ژمنو لوریو ترمنځ وسله واله نښته وشي او د یوه یا څو لوریو د جگړې حالت پکې په رسمي توګه نه وي پېژندل شوی، شته کنوانسیون به پلي کېږي.

۲- د یوه ژمن لوري د ټول هېواد او یا د هغه د یوې برخې د اشغال پرمهال به کنوانسیون پلي کېږي، حتی که یا د اشغال له پوځي مقاومت پرته هم ترسره شوی وي.

۳- که چېرې یو دښمن دولت، ددې کنوانسیون غړی نه وي لدې سره سره به، د کنوانسیون له غړو دولتونو سره په خپل منځي اړیکو کې ژمن پاتې کېږي. سرېره پردې

فصل ششم

حدود اعمال کنوانسیون

اعمال کنوانسیون

ماده هجدهم:

۱- علاوه بر مقرراتی که باید از زمان صلح معتبر باشد هنگامی که جنگی اعلام شود یا هر برخورد مسلحانه دیگری بین دو یا چند طرف معظم متعاهد واقع گردد حتی اگر حالت جنگ بین یک یا چند طرف رسماً شناخته نشده باشد کنوانسیون حاضر قابل اعمال خواهد بود.

۲- کنوانسیون هنگام اشغال تمام یا قسمتی از سرزمین یکی از طرف های معظم متعاهد نیز قابل اعمال خواهد بود حتی اگر اشغال مزبور بدون مقاومت نظامی به عمل آمده باشد.

۳- چنانچه یکی از دول متخاصم عضو این کنوانسیون نباشد با این هم دولی که عضویت دارند در روابط بین خود، متعهد به این کنوانسیون خواهند بود. به علاوه چنانچه دولت غیر عضو اظهار

که چپرې د کنوانسیون ناغړې دولت د کنوانسیون مقررات ومني، تر هغو چې پلي کوي يې، نور به هم د هغو پر وړاندې ژمن پاتې شي.

هغه جگړې، چې بين المللي اړخ نه

لري

نولسمه ماده:

۱- د هغې جگړې د پېښېدو په صورت کې، چې نړيوال اړخ ونه لري او د يو درانه ژمن لوری په خاوره کې پېښېږي، د نښتې هر لوری مکلف دی، چې کم ترکه فرهنگي مالونو ته د درناوي په برخه کې ددې کنوانسیون مقررات اعمال کړي.

۲- دښمن لوري به هڅه وکړي، چې د ځانگړو هوکړه لیکونو پر مټ ددغه کنوانسیون د مقرراتو يوه برخه يا نورې ټولې برخې پلي کړي.

۳- د ملگرو ملتونو روزنيز فرهنگي او علمي سازمان کولای شي خپل وسايل د دښمنو په واک کې ورکړي.

۴- د پورتنیو يادو شويو مقرراتو پلي کول د دښمنو لوريو پر حقوقي حالت

دارد که مقررات کنوانسیون را می پذیرد تا زمانی که آنها را مورد اجراء قرار می دهد سايرين نیز نسبت به آن متعهد خواهند بود.

جنگ هايی که جنبه بين المللی

ندارد

ماده نهم:

۱- در صورت وقوع جنگی که جنبه بين المللی ندارد و در سرزمين يکی از طرف های معظم متعاقد واقع می شود هر یک از طرفين منازعه مکلف است مقررات اين کنوانسیون را لااقل در قسمتی که مربوط به احترام نسبت به اموال فرهنگی می باشد اعمال نماید.

۲- متخصصين سعی خواهند نمود از طريق موافقتنامه های خاص، تمام يا قسمتی از مقررات ديگر اين کنوانسیون نیز به موقع اجراء بگذارند.

۳- سازمان تربيتی و علمی و فرهنگي ملل متحد می تواند وسايل خود را در اختيار متخصصين بگذارد.

۴- اجرای مقرراتی که در بالا ذکر گردیده در وضع حقوقي متخصصين

اووم فصل

د کنوانسیون پلي کېدل

کړنلاره

شلمه ماده:

ددې کنوانسیون دپلي کېدو ډول په کړنلاره کې، چې دکنوانسیون نه بېلېدونکې برخه بلل کېږي، ټاکل شوی دی.

ملاټري دولتونه

یوويشتمه ماده:

دغه کنوانسیون او کړنلاره یې د دښمنو لوریو د ګټو د خوندي کولو لپاره د ټاکل شویو ملاټرو دولتونو په مرسته پلي کېږي.

د سولې لاره

دوه ويشتمه ماده:

۱- ملاټري دولتونه هغه مهال مرسته کوي، چې د فرهنگي مالونو په ګټه وي او یا په خاصه که چېرې ددغه کنوانسیون او دهغه د کړنلارې د مفاد دتفسیر او یا پلي کولو په برخه کې د دښمنو لوریو

فصل هفتم

اجراء کنوانسیون

طرزالعمل

ماده بیستم:

نحوه اجرای این کنوانسیون در طرزالعملی که جزء لایفینک آن به شمار می رود تعیین گردیده است.

دول حامی

ماده بیست و یکم:

این کنوانسیون و طرزالعمل آن با کمک دول حامی که مامور حفاظت منافع طرف های متخاصم هستند به مورد اجراء گذاشته می شود.

طریق مصالحه

ماده بیست و دوم:

۱- دول حامی در هر مورد که به نفع اموال فرهنگی مفید بدانند به خصوص اگر راجع به اجراء یا تفسیر مفاد این کنوانسیون و طرزالعمل آن اختلافی بین طرف های متخاصم وجود داشته باشد

ترمنخ اختلاف شتون ولري، یونسکو به خپلې برنامې او امکاناتو په حدودو کې دغه مرسته وکړي.

۲- په دې منظور هر ملاتړی دولت کولای شي د یوه دښمن لوري او یا هم د ملگرو ملتونو د روزنیزو چارو د فرهنګي او علمي سازمان د ټولو مدیر په بلنه او یا هم په خپله خوښه دښمنو لوریو ته وړاندیز وکړي، چې خپل پلاري او په ځانګړې توګه د فرهنګي مالونو د ساتونکو مقاماتو یوه مجمع د دوي له غوښتنې سره سم په بې طرفه مناسبه خاوره کې جوړ کړي.

متخاصم اړخونه مؤظف دي د مجمع د تشکیل په اړه وړاندیز ته پام وکړي. ملاتړي دولتونه له بې طرفه دولتونو څخه یو شخصیت له هغه شخصیت سره چې د ملگرو ملتونو د تربیتي او علمي او فرهنګي سازمان د مدیر کل لخوا معرفی شوي وي متخاصمو اړخونو ته وړاندیزوي خو د متخاصمو لخوا د امر له منلو وروسته ددغې مجمع د چارو ریاست په غاړه واخلي.

به آنها کمک و همراهی خواهند کرد یونسکو در حدود برنامه و امکانات خود این کمک را خواهد نمود.

۲- بدین منظور هر یک از دول حامی می تواند به دعوت یکی از طرف های متخاصم یا به دعوت مدیر کل سازمان تربیتي و علمی و فرهنګي ملل متحد یا به اختیار خود به طرف های متخاصم پیشنهاد نماید که مجمعی مرکب از نمایندگان شان به خصوص مقاماتی که مامور حفاظت اموال فرهنګی می باشند در سرزمین بی طرف مناسبی تشکیل دهند.

طرف های متخاصم مؤظف اند به پیشنهاد، راجع به تشکیل جمع، ترتیب اثر دهند. دول حامی شخصیتی از یکی از دول بی طرف با شخصیتی که از طرف مدیر کل سازمان تربیتي و علمی و فرهنګي ملل متحد معرفی شده باشد به طرف های متخاصم پیشنهاد می نماید تا پس از قبول امر از طرف متخاصمین امور ریاست این مجمع را بدست بگیرد.

د ملگرو ملتونو د روزنيز فرهنگي او علمي سازمان (UNESCO) مرستي

کمک سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد (UNESCO)

درويشتمه ماده:

ماده بيست و سوم:

۱- درانه ژمن لوري کولای شي د فرهنگي مالونو د ملاتړ د سازمانونو د تأسيس په منظور او يا ددې کنوانسيون او کړنلارې د بلې هرې اړوندې موضوع لپاره د ملگرو ملتونو له روزنيز، فرهنگي، علمي او سازمان څخه فني مرسته وغواړي.

۱- طرف های معظم متعاهد می توانند به منظور تأسيس سازمان های حمايت اموال فرهنگي يا برای هر موضوعي که مربوط به اجرای این کنوانسيون و آيين نامه اجرائی آن باشد از کمک فني سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد استمداد جویند.

۲- سازمان به اجازه ولري، چې په دې برخه کې په خپل نوبت سره درنو ژمنو لوريو ته وړ وړاندیزونه ورکړي.

۲- سازمان مجاز خواهد بود به ابتکار خود در این خصوص به طرف های معظم متعاهد پیشنهادهای بدهد.

ځانگړې موافقې

موافقت های مخصوص

خلپريشتمه ماده:

ماده بيست و چهارم:

۱- درانه ژمن لوري که په يوازېني توگه د هرې مسئلې هوارونه چې مصلحت وېولي، کولای شي ځانگړو موافقه ليکونو ته لاس اوږد کړي.

۱- طرف های معظم متعاهد راجع به هر مسئله که حل جداگانه آن را صلاح بدانند می توانند به انعقاد موافقتنامه های مخصوص مبادرت نمایند.

۲- هېڅ ډول ځانگړې موافقه نشي کولای په هغه ملاتړ کې کمښت راولي، چې دغه کنوانسيون د فرهنگي مالونو او

۲- هېچ گونه موافقت مخصوص نمی تواند از حمايتی که این کنوانسيون برای اموال فرهنگي و کارمندان

د هغو داروندو کارکوونکو لپاره ټاکلي دي.

مربوط به آن تعين نموده است بکاھد.

د کنوانسيون خپرول

پنځه ويشتمه ماده:

دراڼه ژمن لوري ژمنه کوي، چې د سولې پرمهال او د جگړې پرمهال به ددغه کنوانسيون او کړنلارې متن تروسي په خپلو هېوادونو کې خپروي او په ځانگړې توگه به دې ته ژمن پاتې کېږي، چې هغونه په پوځي او که شونې وي د هېوادنيو زده کړو په برنامو کې ځای ورکړي، خو له دې لارې ټول اوسېدونکي، په ځانگړې ډول پوځي ځواک او د فرهنگي مالونو د ساتنې مامورين د هغو په اصولو پوه شي.

ماده بيست وپنجم:

طرف های معظم متعاهد تعهد می نمایند هنگامی صلح و هنگام جنگ متن این کنوانسيون و طرزالعمل آن را تا سرحد امکان در ممالک خود منتشر سازند و به خصوص متعهد می گردند آن را در برنامه های تعليمات نظامی و حتی المقدور کشوری وارد نمایند به نحوی که کلیه ساکنين مخصوصاً نیروی نظامی و مامورين حفظ اموال فرهنگي اصول آن را بدانند.

ژباړه او رپوټ

شپږويشتمه ماده:

۱- دراڼه ژمن لوري به ددې کنوانسيون او د هغه د کړنلارې رسمي ژباړه د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان د ټولو مدير په وسيله يو بل ته، ورسوي.

ترجمه و گزارش

ماده بيست وششم:

۱- طرف های معظم متعاهد ترجمه رسمی این کنوانسيون و طرزالعمل آن را به وسيله مديرکل سازمان تربيتي، علمی و فرهنگي ملل متحد برای يکديگر خواهند فرستاد.

۲- سربېره پردې، کم ترکمه هر څلور کاله وروسته دې يو ځل هغه رپوټ د

۲- به علاوه، لاقبل هرچهار سال يک مرتبه گزارشی حاوی اطلاعاتی که

به نظر آنان مناسب برسد و راجع باشد به اقداماتی که به عمل آورده اند و یا از طرف ادارات آنها برای اعمال این کنوانسیون و طرز العمل آن تهیه و یا در نظر گرفته شده است، به مدیر کل یونسکو خواهند داد.

جلسات

ماده بیست وهفتم:

۱- مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد می تواند با تصویب شورای اجرایی یونسکو نمایندگان طرف های معظم متعاهد را برای تشکیل جلسه دعوت نماید و نیز مؤظف است در صورتی که لااقل یک پنجم از طرف های معظم متعاهد تقاضا نمایند، به این دعوت اقدام کند.

۲- بدون آن که به وظایف دیگر مجمع که از لحاظ این کنوانسیون و مقررات اجرایی آن بدان محول شده است لطمه وارد آید، مجمع مامور خواهد بود مسایل مربوط به اجرای این کنوانسیون و طرز العمل آن را تهیه و مورد مطالعه

یونسکو عمومی مدیر ته و سپارل شي، چي معلومات يي د هغوی لپاره مناسب وي، د دې له کړنو سره اړخ ولگوي او يا هم ځيني کړني د دوی د ادارو له لوري ددغه کنوانسیون او (غونډې) کړنلارې د پلي کولو لپاره برابرې شوې يا په پام کې نيول شوې وي.

ناستي

اووه ويشتمه ماده:

۱- د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز د ټولو مدير کولای شي د یونسکو د اجرائیوي شوري په تصویب سره د درنو ژمنو لوریو پلاوي هم ناستې ته راوبولي او پر دې گومارل شوی، چې که چېرې له درنو ژمنو لوریو څخه یو پر پنځمه برخه غوښتنه وکړي، په دغې رابلنه دې لاس پورې کړي.

۲- پرته لدې چې ددې کنوانسیون او د هغه د اجرایی مقرراتو له لحاظه د مجمع نورو دندوته چې هغې ته محول شوې دي زیان ورسېږي، مجمع به ماموره وي، په دې کنوانسیون اودهغه دکړنلارې په اجراء پورې اړوند مسایل برابر اوپه اړه یې

مطالعه وکړي پدې باب توصیې وکړي.
 ۳- سربېره پردې مجمع کولای شي د درنو ژمنو لوریو د ډېری استازيو په حضور کې د (۳۹) مادې د مفاد مطابق د کنوانسیون او کړنلارې په اړه نوې کتنه وکړي.

د پلي کېدو ضمانت

اته ویشتمه ماده:

دراڼه ژمن لوري ژمنه کوي، خو ددغه کنوانسیون پر وړاندې د سرغړونکو او یا تخلف کونکو لپاره د خپلو جزایي قوانینو په چوکاټ کې اړین تدبیرونه ونیسي ترڅو هغه اشخاص چې ددې کنوانسیون په نسبت یې سرغړونه کړې یا یې د سرغړونې د ارتکاب د ستور ورکړي او د هغوی تابعیت ته له کتو پرته هغوی تعقیب او سزا یا انضباطي جزا ورکړي.

وروستی تگلارې

ژبه

نهه ویشتمه ماده:

۱- دغه کنوانسیون په انگرېزي، هسپانوي، فرانسوي او روسي ژبو برابر

قرارداده، در آن باب توصیه های نماید.
 ۳- به علاوه مجمع می تواند چنانچه اکثریت نمایندگان طرف های معظم متعاقد حضور داشته باشد طبق مفاد ماده (۳۹) اقدام به تجدید نظر در کنوانسیون و طرز العمل آن بنماید.

ضمانت اجراء

ماده بیست و هشتم:

طرف های معظم متعاقد تعهد می نمایند در حدود قوانین جزایی خود تدابیر لازمه اتخاذ نمایند تا اشخاصی که نسبت به این کنوانسیون تخلف نموده یا دستور ارتکاب به تخلف داده اند قطع نظر از تابعیت آنها مورد تعقیب و تنبیه جزایی یا انضباطی قرار گیرند.

مقررات نهایی

زبان

ماده بیست و نهم:

۱- این کنوانسیون به زبان های انگلیسی، هسپانوی، فرانسوی و روسی

شوی او څلور واړه متنونه یو شان د اعتبار وړ دي.

تنظیم گردیده است و هر چهار متن متساویاً معتبر می باشد.

۲- د ملگرو ملتونو روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان به د عمومي غونډې په نورو رسمي ژبو هم ژباړې برابرې کړي.

۲- سازمان تربيتي، علمي و فرهنگي ملل متحد ترجمه های نیز به زبان های رسمي ديگر کنفرانس عمومي، تهیه خواهد نمود.

لاسليک

امضاء

دېرشمه ماده:

ماده سي ام:

د دغه کنوانسيون نېټه د ۱۹۵۴ د مې ۱۴ ده او کنوانسيون به د ۱۹۵۴ د دسمبر تر ۳۱ نېټې پورې په لاهه کې د ۱۹۵۴ کال د اپرېل له ۲۱ څخه د مې تر ۱۴ پورې د رابلل شويو دولتونو لاسليک لپاره پرانيستي وي.

این کنوانسیون به تاریخ ۱۴ می ۱۹۵۴ می باشد و تا ۳۱ دسامبر ۱۹۵۴ برای امضاء کلیه دولت که در کنفرانس ۲۱ اپریل الی ۱۴ می ۱۹۵۴ لاهه دعوت شده بودند باز خواهد بود.

تصویب

تصویب

یو دېرشمه ماده:

ماده سي ويکم:

۱- دغه کنوانسيون به د هر لاسليک کوونکي دولت د اساسي قانون له مقرراتو سره سم تصویبېږي.

۱- این کنوانسیون طبق مقررات قانون اساسی هر یک از دول امضاء کننده به تصویب خواهد رسید.

۲- تصویب شوي سندونه به د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان لوی مدير ته سپارل کېږي.

۲- اسناد مصوب به مدير كل سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد تسليم خواهد گردید.

الحاق

دوه دېرشمه ماده:

دغه کنوانسیون به د اعتبار له ورځې د هغو ټولو دولتونو لپاره، چې په (۳۰) ماده کې اشاره ورته شوې ده، او لاسلیک کړي یې نه دي، او همداراز دهغو دولتونو لپاره، چې دملګرو ملتونو د روزنیز، فرهنگي او علمي سازمان د اجرائیوي شوري لخوا له هغه سره د الحاق لپاره رابلل شوي دي، پرانیستی وي.

انفاذ

درې دېرشمه ماده:

۱- دغه کنوانسیون د تصویب د پنځو سندنو له تسلیم درې میاشتي وروسته نافذېږي.

۲- وروسته به هم کنوانسیون هر یوه درانه ژمن لوري ته د مصوب سند یا د الحاق د سندله تسلیمې درې میاشتي پس د اجراء وړ وي.

۳- په (۱۸ او ۱۹) ماده کې پریادو شویو مواردو هغه مهال فوري اغېزه پرېوزي، چې دبنمنو لوريو له جګړې منځکې یا وروسته او یا هم د اشغال

الحاق

ماده سی و دووم:

این کنوانسیون از روزی که معتبر می گردد برای الحاق کلیه دولی که در ماده (۳۰) اشاره شده است و آن را امضاء نکرده اند و همچنین دولی که از طرف شورای اجرایی سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد برای الحاق به آن دعوت شدند باز خواهد بود.

انفاذ

ماده سی و سوم:

۱- این کنوانسیون سه ماه پس از تسلیم پنج سند تصویب، نافذ می گردد.

۲- بعداً نیز کنوانسیون برای هر یک از طرف های معظم متعاهد سه ماه پس از تسلیم سند مصوب یا سند حاکی از الحاق قابل اجراء خواهد بود.

۳- موارد پیش بینی شده در مواد (۱۸ و ۱۹) به اسناد مصوب یا سند الحاقی که طرف های متخاصم قبل یا بعد از شروع جنگ یا اشغال تسلیم

پرمهال مصوب سندونه، يا د الحاق سندونه سپارلي وي په دا ډول حالتونو کې به د ملگرو متلونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان لوي مدير په لنډ وخت کې په (۳۸) ماده کې پېشيني شوي مراتب اړوندو لوريو ته واوروي.

د کنوانسيون واقعي عملي کېدنه

څلور دېرشمه ماده:

۱- د کنوانسيون لوري هېوادونه به د هغو د ترسره کېدو د وړ والي پرمهال له خپلې ونډې سره سم اړينې کړنې پيلوي، خو د شپږ مياشتني مودې ترپايه کنوانسيون د واقعي پلي کېدنې وړ وگرځي.

۲- د شپږو مياشتو پيل به د هغو هېوادونو لپاره د سپارنې نېټه وي، چې خپل تصويب شوي سندونه او يا د هغو برخې د کنوانسيون د پلي کېدو وروسته سپاري.

په کنوانسيون کې د شاملو ځمکو

(خاورې) پراختيا

پنځه دېرشمه ماده:

د درنو ژمنو لوريو هر يو کولای شي د

نموده باشند اثر فوري خواهد داد. در اين موارد مدير كل سازمان تربيتي، علمي و فرهنگي ملل متحد به اسرع وقت مراتب پيش بيني شده در ماده (۳۸) را به طرف هاي مربوط ابلاغ خواهد نمود.

اعمال واقعي کنوانسيون

ماده سي و چهارم:

۱- دول طرف هاي کنوانسيون از هنگام قابل اجراء بودن آن هر يك به سهم خود كليه اقدامات لازم را به عمل خواهند آورد تا در پايان مدت شش ماه كنوانسيون به مورد اجراء واقعي گذاشته شود.

۲- ابتدای مدت شش ماه برای دولی که بعد از قابل اجراء بودن کنوانسيون اسناد مصوب یا حاکی از الحاق خود را تسليم نمایند از تاريخ تسليم خواهد بود.

توسعه سرزمين هاي مشمول

کنوانسيون

ماده سي و پنجم:

هر يك از طرف هاي معظم متعاهد

کنوانسیون د تصویب، الحاق پروخت او یا هم په بله هره موقع کې د ملگرو ملتونو د روزنیز، فرهنگي او علمي سازمان لوی مدیر ته د یادښت له لارې اعلان کړي، خو دغه کنوانسیون پر یوه یا ټولو هغو خاورو پورې تړلی وي، چې یاد لوری یې د نړیوالو اړیکو ساتنې ته تېروهلې وي. دغه یادښت له رسېدو درې میاشتې وروسته اغېزمن کېږي.

له مخکنیو کنوانسیونونو سره تړاو

شپږدېرشمه ماده:

۱- د هغو دولتونو ترمنځ به اړیکو کې، چې د لاهې په کنوانسیونونو کې د ځمکنۍ (۴) جگړې او د (۴) جگړې پرمهال د بحري ځواکونو په وسیله د بمبارد د قوانینو او دودونو په اړه دي (هغه که د ۱۸۹۹ د جون د ۲۹ او یا د ۱۹۰۷ د اکتوبر د ۱۸ نېټې کنوانسیونونه وي) د یو بل پر وړاندې ژمنتیاوې لري او ددغه کنوانسیون لوري هم دي. دغه کنوانسیون د (۴) کنوانسیون او په (۴) کنوانسیون د تړلې کړنلارې بشپړوونکې دی او په (۱۶) ماده کې یاده

می تواند هنگام تصویب یا الحاق یا بعداً در هر موقع دیگر به وسیله یادداشتی خطاب به مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد اعلام دارد که این کنوانسیون شامل کلیه یا یکی از سرزمین های خواهد بود که طرف مزبور روابط بین المللی آن را عهده دار می باشد. این یادداشت سه ماه پس از وصول دارای اثر خواهد بود.

رابط با کنوانسیون های قبلی

ماده سی و ششم:

۱- در روابط بین دولی که به وسیله کنوانسیون های لاهه راجع به قوانین و رسوم جنگ زمینی (۴) و بمباران به وسیله نیروهای دریایی در زمان جنگ (۴). (خواه کنوانسیون ۲۹ جون ۱۸۹۹ و خواه کنوانسیون ۱۸ اکتوبر ۱۹۰۷) نسبت به یکدیگر تعهداتی دارند و طرف های این کنوانسیون نیز می باشند این کنوانسیون مکمل کنوانسیون (۴) و آیین نامه پیوست کنوانسیون (۴) می باشد و علامت مشروحه در ماده (۱۶) نسبت به

نبنه به د هغو ټکو په نسبت، چې دغه کنوانسیون او د هغه اجرائیوی کړنلارې دهغو دکارونې لپاره نبنه مشخصه کړې ده، د (۱۱) کنوانسیون په (۵) ماده کې د یادې نبنې ځایناستی وي.

۲- د دولتونو ترمنځ هغه اړیکو کې، چې د ۱۹۳۵ د اپریل د ۱۵ نېټې د واشنگتن په تړون (زوریخ پیمان) کې د تاریخي، هنري او علمي آثارو د ساتنې لپاره یو بل ته ژمنې لري او ددغه کنوانسیون لوري هم دي، دغه کنوانسیون د زوریخ پیمان بشپړ کړی دی او په (۳) ماده کې د یاد شوي مشروحه مخصوص پرچم پرځای ددغې کنوانسیون په (۱۶) ماده کې یاده مشروحه نبنه په هغو مواردو کې چې دغه کنوانسیون او کړنلارې یې کارونه مشخصه کړې ده کارول کېږي.

فسخ

اووه دېرشمه ماده:

۱- له درنو ژمنو لوریو څخه هریو کولای شي په خپل نامه او یا هم د هغو ځمکو (خاورو) په نامه چې د هغوی بهرنی اړیکې

مواردی که این کنوانسیون و آیین نامه اجرایی آن برای استعمال آن علامت مشخص نموده است جانشین علامت مشروحه در ماده (۵) کنوانسیون (۱۱) مذکور خواهد بود.

۲- در روابط بین دولی که به وسیله پیمان واشنگتن مؤرخ ۱۵ اپریل ۱۹۳۵ برای حفاظت مؤسسات هنری و علمی و آثار تاریخی (پیمان زوریخ) نسبت به یکدیگر تعهداتی دارند و طرف های این کنوانسیون نیز می باشند این کنوانسیون پیمان زوریخ را تکمیل نموده و به جای پرچم مخصوص مشروحه در ماده (۳) پیمان مذکور علامت مشروحه در ماده (۱۶) این کنوانسیون در مواردی که این کنوانسیون و طرزالعمل استعمال آن را مشخص نموده به کار می رود.

فسخ

ماده سی وهفتم:

۱- هر یک از طرف های معظم می تواند به نام خود و سرزمین های که روابط خارجی آنها عهده دار

ور په غاړه دي کنوانسیون له منځه یوسي.

۲- فسخ د ملگرو ملتونو د روزنیز، علمي او فرهنگي سازمان مدیر کل ته د هغې د اعلان په اړه د لیکلي سند له رسېدو وروسته عملي کېږي.

۳- فسخ د هغې د اعلان په اړه د سند له رسېدو څخه یو کال وروسته عملي کېږي، ددې مع الوصف که چېرې د فسخ د مهلت د یوه کال په تېرېدو کې فسخ کونکی اړخ جکړې ته په واردېدو ملزم شي، د فسخ اثر به د مخاصماتو تر پایه یا په هر حال تر هغه وخته چې خپلې مبداء ته د فرهنگي مالونو دا عادي عملیات پای نه وي موندلی معلق پاتې شي.

خبر ورکول

اته دېرشمه ماده:

د ملگرو ملتونو د روزنیز، فرهنگي او علمي سازمان مدیر کل به په (۳۰ او ۳۲) مادو کې د پام وړ ټول دولتونه او همداراز د ملگرو ملتونو سازمان د (۳۱، ۳۲ او ۳۹) مادو د ټولو تصویب شویو او الحاق شویو سندونو له ترلاسه کولو، او په

است کنوانسیون را فسخ نماید.

۲- فسخ پس از وصول سند کتبی مبنی بر اعلام آن به مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد، عملی می شود.

۳- فسخ یک سال پس از وصول سند مبنی بر اعلام آن عملی می شود مع الوصف چنانچه در انقضای یک سال مهلت فسخ طرف فسخ کننده ملزم به ورود جنگ شود اثر فسخ تا خاتمه مخاصمات یا در هر حال تا زمانی که عملیات اعاده اموال فرهنگی به مبدای خود خاتمه نیافته است معلق خواهد ماند.

ابلاغ

ماده سی و هشتم:

مدیری کل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد دول منظور در مواد (۳۰ و ۳۲) و همچنین سازمان ملل متحد را از دریافت کلیه اسناد مصوبه و الحاقی با پذیرش مذکور در مواد (۳۱، ۳۲ و ۳۹) اعلامیه ابلاغ و فسخ که در

(۳۵، ۳۷ او ۳۹) مادو کي د خبراوي او فسخ په يادو اعلاميو خبر کړي.

مواد (۳۵، ۳۷ و ۳۹) ذکر گرديده مطلع خواهد ساخت.

د کنوانسيون او د هغه د کړنلارې بيا

تجديد نظر در کنوانسيون و

کتنه

طرزالعمل آن

نهه دېرشمه ماده:

ماده سي ونهم:

۱- هريو ژمن لوري کولای شي په کنوانسيون او د هغه پر کړنلاره کي د سمونو وړانديز وکړي ټول هغه سمون راوستونکي وړانديزونه، چي په دې ډول وړاندې کيږي، په مستقيمه توگه د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان مديرکل ته سپارل کيږي، خو هغه به هم دهغو متن ټولو درنو ژمنو لوريو ته واوروي او په همدې وخت کي به دې ترې وغواړي، چي د څلورو مياشتو په ترڅ کي لاندېني اطلاعات ورواستوي:

۱- هر یک از طرف های معظم متعاهد می تواند پیشنهاد نماید در کنوانسيون و طرزالعمل آن اصلاحاتی به عمل آيد کليه پيشنهادهای اصلاحی که بدین طریق داده می شود مستقیماً به مدير کل سازمان تربيتی و علمی و فرهنگي ملل متحد تسليم خواهد گرديد که او نیز متن آن را به کليه طرف های معظم متعاهد ابلاغ و در عين حال درخواست خواهد نمود که در ظرف چهار ماه اطلاعات زیر را ارسال دارند:

الف- آیا د سمون د وړانديز د مطالعې لپاره د يوې غونډې جوړېدو ته لېوالتيا لري.

الف- آیا مایلند برای مطالعه پيشنهاده اصلاح کنفرانسی تشکيل گردد.

ب- یا په دې باور دي، چي د سمون وړانديز دې د کنفرانس له جوړېدو پرته ومنل شي.

ب- یا عقیده دارند پيشنهاده اصلاح بدون تشکيل کنفرانس پذیرفته شود.

ج- یا هم دا باور لري، چي د سمون

ج- یا عقیده دارند پيشنهاده اصلاح

- ۱- وړاندیز دې د کنفرانس له جوړېدو پرته رد شي.
- ۲- د ټولو مدير به رسېدلي ځوابونه ددې مادې د (۱) بند د مفاد د اجراء په منظور ټولو درنو ژمنو لوريو ته ورسوي.
- ۳- څنگه چې ټولو درنو ژمنو لورو خپل نظر ددې مادې د (ب) بند له مفاد سره سم په ټاکلي نېټه مديرکل ته اعلان کړی دی، خبر ورکړي چې سمون دې د کنفرانس له جوړېدو پرته ومنل شي، مديرکل به د (۳۸) مادې له مفاد سره سم دهغوی تصميم اعلان کړي. سمون به ټولو ژمنو لوريو ته د یاد اعلان له نېټې څخه ۹۰ ورځې وروسته اغېزمن شي.
- ۴- که چېرې د ژمنو لوريو له یوه ټلث څخه زیات غوښتنه وکړي، مديرکل به د وړاندیز شوې سمونې د مطالعې لپاره کنفرانس جوړ کړي.
- ۵- هغه سمونې به اعتبارو نه لري، چې د کنوانسیون او یا کړنلارې په اړه په پورتنی بند کې له پېش بېني شوې تگلارې سره
- بدون تشکیل کنفرانس رد شوي.
- ۲- مدير کل پاسخ های واصله را به منظور اجرای مفاد بند (۱) این ماده به کلیه طرف های معظم متعاهد ابلاغ خواهد نمود.
- ۳- چنانچه کلیه طرف های معظم متعاهد که نظر خود را طبق مفاد بند (ب) این ماده در موعد مقرر به مدير کل اعلام داشته اند اطلاع دهند که موافق اند اصلاح بدون تشکیل کنفرانس پذیرفته شود تصمیم آنان از طرف مدير کل طبق مفاد ماده (۳۸) اعلام خواهد گردید. اصلاح ۹۰ روز پس از تاریخ اعلام مزبور برای طرف های معظم متعاهد مؤثر خواهد گردید.
- ۴- چنانچه بیش از یک ټلث از طرف های معظم متعاهد تقاضا نمایند، مديرکل کنفرانسی به منظور مطالعه اصلاح پیشنهاد شده تشکیل خواهد داد.
- ۵- اصلاحاتی که در مورد کنوانسیون یا طرز العمل آن، بر طبق روند پېش بېني شده در بند بالا پیشنهاد شود معتبر

سمي وړانديز شوي دي، خو داچې په کنفرانس کې د حاضر وژمنو لوريو د ډېری رايو په اتفاق له تصويب او د هر ژمن لوري له منلو وروسته.

۶- د کنوانسيون او يا کړنلارې د هغو سمونو منل به، چې په (۴ او ۵) بند کې د یاد کنفرانس د غړو له لوري تصويب شوي وي، د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان مديرکل ته به د رسمي سند د لېږلو له لارې ترسره شي.

۷- ددغه کنوانسيون او يا هم د هغه د کړنلارې د سمونو له معتبرېدو څخه وروسته به يوازې د کنوانسيون او يا د هغه د کړنلارې متن، چې په دې طريقه سمون پکې راغلی وي، د تصويب يا الحاق لپاره پرانستی وي.

ثبت

خلو پښتمه ماده:

به دغه کنوانسيون د ملگرو ملتونو د منشور له (۱۰۲) مادې سره سم د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان د مديرکل په غوښتنه د ملگرو

نخواهد بود مگر پس از تصويب به اتفاق آراء طرف های معظم حاضر در کنفرانس و پذيرش از طرف هر يک از طرف های معظم متعاهد.

۶- پذيرش اصلاحات کنوانسيون يا آيين نامه اجرائی که در کنفرانس مذکور در بند های (۴ و ۵) تصويب شده باشد از طريق تسليم سند رسمی به مدير کل سازمان تربيتی و علمی و فرهنگي ملل متحد به عمل خواهد آمد.

۷- پس از اعتبار يافتن اصلاحات اين کنوانسيون يا آيين نامه اجرائی آن فقط متن کنوانسيون يا آيين نامه اجرائی آن که به اين طريق اصلاح شده باشد برای تصويب يا الحاق مفتوح خواهد بود.

ثبت

ماده چهلهم:

طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد اين کنوانسيون پس از تقاضای مدير کل سازمان تربيتی، علمی و فرهنگي ملل متحد در دبیرخانه سازمان ملل متحد به

ملتونو په دفتر (دارالانشاء) کې ثبت شي.

بنا پردې لاندې تام الاختيارو نمايندگانو دغه کنوانسيون لاسليک کړ.

لاسه د ۱۹۵۴ د مې په ۱۴ نېټه ددغه کنوانسيون يوازې په يوه نسخه کې برابر شوی چې د ملگرو ملتونو روزنيز، فرهنگي او علمي آرشييف ته وسپارل شو او سواد به يې په (۳۰ او ۳۲) مادو کې ټولو يادو دولتونو او همداراز د ملگرو ملتونو سازمان ته وسپارل شي.

لومړی فصل

د وسله والو شخړو په وخت کې

له فرهنگي مالونو څخه د ملاتړ

لپاره د ۱۹۵۴ د لاهې د

کنوانسيون د تطبيق په غرض د

کرنلارې بازرسي

د شخصيتونو د نومونو بين المللي

فهرست

لومړۍ ماده:

ددې کنوانسيون د اعتبار له پيلېدو سره سم به د منشي کل د هغو شخصيتونو يو

ثبت خواهد رسيد.

بنابراين امضاء کنندگان تام الاختيار ذيل

اين کنوانسيون را امضاء نمودند.

لاسه به تاريخ ۱۴ می ۱۹۵۴ اين

کنوانسيون فقط در يك نسخه تنظيم

گردیده که به آرشييف سازمان تربيتی،

علمی و فرهنگي ملل متحد تسليم و

سواد آن به کليه دول مذکور در مواد

(۳۰ و ۳۲) و همچنين به سازمان ملل

متحد داده خواهد شد.

فصل اول

بازرسی

طرز العمل برای تطبيق

کنوانسيون لاهه ۱۹۵۴ برای

حمایت از اموال فرهنگي در

خلال منازعات مسلحانه

فهرست بين المللي اسامي

شخصیت ها

ماده اول:

به محض شروع اعتبار اين کنوانسيون،

ديبرکل يك فهرست بين المللي از کليه

بين المللي فهرست جوړ کړي، چې د ژمنو لوريو له خوا د فرهنگي مالونو د کمپشنرکل ددندې لپاره وړ بلل شوي دي دغه فهرست به د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او علمي سازمان د منشي کل او درنو ژمنو لوريو له غوښتنې سره سم متناوباً بيا وکتل شي.

د بازرسي سازمان

دوه يمه ماده:

همدا چې يو د روند ژمن لوري په داسې جگړې لاس پورې کوي، چې د قرارداد په (۱۸) ماده کې شاملېږي:

الف- په خپله خاوره کې د شته فرهنگي مالونو لپاره يو استازی ټاکي. که چېرې بله خاوره په ولکه (تصرف) کې ولري، د هغې برخې د فرهنگي مالونو لپاره به هم يو ځانگړی استازی وټاکي.

ب- له دښمنو لورو څخه د هر يوه ملاتړي دولت به چې له دغه درانه ژمن دولت سره په جگړه بوخت دی، خپل استازي وروستي دولت ته د لاندېنۍ (۳)

شخصيت هائي که از جانب طرف های معظم متعاهد شايسته به عهده گرفتن شغل کمیشنر کل اموال فرهنگي معرفی شده اند تنظيم خواهد نمود. اين فهرست طبق تقاضای دبیرکل سازمان تربیتي، علمی و فرهنگي ملل متحد و تقاضای طرف های معظم متعاهد متناوباً مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت.

سازمان بازرسي

ماده دوم:

همین که یکی از طرف های معظم متعاهد داخل جنگی می شود که مشمول ماده (۱۸) قرارداد می گردد:

الف- یک نماینده برای اموال فرهنگي واقع در سرزمین خود تعیین می نماید. چنانچه سرزمین دیگری را در تصرف داشته باشد یک نماینده مخصوص نیز برای اموال فرهنگي واقع در آن سرزمین در آن ناحیه تعیین خواهد نمود.

ب- دولت حامی هر یک از طرف های متخاصم که با این دولت معظم متعاهد در حال جنگ است نمایندگان نزد دولت اخیر طبق مفاد ماده (۳) زیر تعیین

مادې له مفاد سره سم.

ج- د لاندې (۴) مادې له مفاد سره سم به د فرهنگي مالونو يو کمېشنر کل نوموړي درانه ژمن لوري ته وروپېژندل شي.

د ملاتړو دولتونو د استازو ټاکنه

درېيمه ماده:

ملاتړی دولت به خپل استازي د سياسي يا کنسولي مامورينو له منځه يا هم د هغه لوري په موافقه له نورو کسانو څخه ، چې استازي يې له دوی سره دنده ترسره کړي وټاکي.

د کمېشنر کل ټاکنه

څلورمه ماده:

۱- د فرهنگي مالونو کمېشنر کل به د شخصيتونو دنومونو له بين المللي فهرست او د هغه دولت چې بايد له هغه سره دنده ترسره کړي اود د بنمنو لورو د ملاتړو دولتونو په ګډوې موافقې سره وټاکل شي.

۲- که چېرې ټول لوري ونشي کړای، چې دخبرواترو له پيله درې اوونۍ وروسته موافقه ترلاسه کړي، د عدالت د بين المللي محکمې د ديوان له رئيس څخه به د کمېشنر کل د ټاکنې غوښتنه وکړي.

خواهد نمود.

ج- طبق مفاد ماده (۴) زیر، یک کمیشنر کل اموال فرهنگي به طرف معظم متعاهد مزبور معرفی خواهد شد.

تعیین نمایندگان دول حامی

ماده سوم:

دولت حامی نمایندگان خود را از بین مامورین سیاسی یا کنسولی یا با توافق طرفی که باید به نمایندگان آن نزد آن انجام وظیفه نماید از بین اشخاص دیگری تعیین خواهد نمود.

تعیین کمیشنر کل

ماده چهارم:

۱- کمیشنر کل، اموال فرهنگي از فهرست بين المللي اسامي شخصيت ها و با توافق مشترک دولتي که بايد نزد آن انجام وظیفه نماید و دول حامی طرف های متخاصم تعیین خواهد گردید.

۲- چنانچه طرف ها نتوانند در عرض سه هفته پس از شروع مذاکرات توافق حاصل نمایند، از رئيس ديوان بين المللي عدالت تقاضا خواهند نمود تا کمیشنر کل را تعیین نماید.

یا د کمیشنر به د هغو لوریو د خوښې له ترلاسه کولو وروسته خپل کار پیلوي، چې هلته (له هغو سره) خپله دنده ترسره کوي.

د استازو دندې

پنځمه ماده:

دملاټرو دولتونو استازي به له کنوانسیون څخه د سرغړاوي ځایونه معلوموي او د هغه لوري په خوښه به له پوښتنوگروپونو او د سیمې د حالت له کتنې وروسته د سرغړاوي مخه نیسي، همداراز به د اړتیا پرمهال موضوع عالي کمیشنرکل ته رسوي او مشارالیه به له خپلو کړنوڅخه خبروي.

د ټولو د کمیشنر دندې

شپږمه ماده:

۱- د فرهنگي مالونو د کمیشنر کل به د خپلې دندې د کوربه لوري د استازيو پر وړاندې، د کنوانسیون په ټینګېدو پورې د هغو اړوندو مسئلو په باره کې گام اوچتوي، چې ده ته وړاندې شوې وي.

۲- د وړاند وینې تر کچې به په دې

کمیشنر مزبور وقتی شروع به کار خواهد نمود که رضایت طرف های که باید نزد آن انجام وظیفه نماید جلب گردد.

وظایف نمایندگان

ماده پنجم:

نمایندگان دول حامی موارد تخلف از کنوانسیون را معلوم و با رضایت طرفی که نزد آن انجام وظیفه می کنند نسبت به اوضاع و احوال بازجویی و در محل به منظور خاتمه دادن به تخلف اقدام نموده و در صورت لزوم موضوع را به کمیشنر کل ارجاع می کنند و مشارالیه را در جریان اقدامات خود می گذارند.

وظایف کمیشنر کل

ماده ششم:

۱- کمیشنر کل اموال فرهنگي درباره مسایلی که به او مراجعه شده و مربوط به اجرای کنوانسیون می باشد نزد نمایندگان طرفی که نزد آن انجام وظیفه می نماید و نمایندگان ذینفع اقدام خواهد نمود.

۲- در حدود پیش بینی شده در این

- مقررات حق اخذ تصميم و انتصاب
ولري. خواهه داشت.
- ۳- ددندې د كوربه هېواد په موافقه به دا
حق ولري، چې د بيا پوښتې گروپونې
لارښوونه وكړي او يا هم په خپله د بيا
پوښتې د عملياتو لارښوونه په لاس كې
واخلي.
- ۴- ملاتړي دولتونه به د دښمنو لوريو
ترمنځ هر ډول هغه كړنې ترسره كړي،
چې د كنوانسيون د اجراء لپاره گټورې
وي.
- ۵- د كنوانسيون د ترسره كېدو په اړه
به اړين راپورونه برابر شي، په گټو كې له
شريكو لوريو او ملاتړو دولتونو سره به
شريك شي او د هغې يوه كټ مټ كاپي
به د ملگرو ملتونو د روزنيز، فرهنگي او
علمي سازمان مديركل ته يوازې د فني
معلوماتو د كارونې په موخه واستول شي.
- ۶- كه چېرې ملاتړي دولت شتون ونه
لري، كمېشنركل به په (۲۱ او ۲۲) مادو
كې د ملاتړو دولتونو لپاره ټاكلې دندې
هم پرغاړه واخلي.
- مقررات حق اخذ تصميم و انتصاب
خواهه داشت.
- ۳- با توافق طرفي كه نزد
آن انجام وظيفه مي نمايد حق خواهه
داشت كه دستور بازجويي داده
و يا خود عمليات بازجويي را هدايت
كند.
- ۴- كلييه اقداماتي را كه براي اجرائي
كنوانسيون مفيد بدانند نزد طرف هاي
متخاصم دول حامی آنان به عمل خواهند
آورد.
- ۵- گزارش هاي لازم درباره اجرائي
كنوانسيون را تهيه و به طرف هاي ذينفع
و دول حامی آنها تسليم نموده و كاپي
نيز براي مدير كل سازمان تربيتي و
علمي و فرهنگي ملل متحد كه فقط
مي تواند اطلاعات فني آن را مورد
استفاده قرار دهد خواهه فرستاد.
- ۶- هنگامي كه دول حامی وجود نداشته
باشد كميشنر كل وظايفي را نيز كه طبق
مواد (۲۱ و ۲۲) براي دولت حامی
تعيين گرديده به عهده خواهه داشت.

پلٽونکي او کارپوهان

اوومه ماده:

۱- هر وخت چې د فرهنگي شتمنيو د ټولو کمپشنر، د ذينفعو استازو له غوښتنې او يا له سلا مشورې وروسته لازمه وگڼي دهغه لوري چې له هغه سره ماموريت لري دموافقې دجلبولو لپاره يو شخص د فرهنگي شتمني د پلټونکي په توگه چې د ټاکلي دندې په سرته رسولو مامور دی، معرفي کوي.

پلټونکي به يوازې د ټولو د کميسار پر وړاندې مسئوليت لري.

۲- دټولو کميسار اوپلټونکي کولای شي هغو کارپوهانو ته سر وربنکاره کړي، چې هغوی هم د يادې بريا د ترلاسه کولو لپاره په مخکيني بند کې ورپېژندل شوي وي.

د پلټنې د ماموريت ترسره کول

اتممه ماده:

د فرهنگي شتمنيو د ټولو کمپشنر، د ملاتړو دولتونو استازو، پلټونکي او کارپوهانو ته نه بنسايي، چې د خپل ماموريت له پولو نه واورې. له جملې د هغه درانه ژمن لوري د امنيت الزامات په

بازرسان و کارشناسان

ماده هفتم:

۱- هر باری که کمیشنر کل، اموال فرهنگي طبق تقاضای نمایندگان ذینفع یا پس از مشاوره با آنان لازم بداند برای جلب موافقت طرفی که نزد آن ماموریت دارد شخصی را به عنوان بازرسی اموال فرهنگی که مامور انجام وظیفه معینی می باشد معرفی می نماید.

بازرس فقط در مقابل کمیشنر مسئولیت دارد.

۲- کمیشنر کل و نمایندگان بازرسان می توانند به کارشناسانی مراجعه نمایند که آنان نیز برای جلب موافقت مذکور در بند پیش معرفی شده باشند.

انجام ماموریت بازرسی

ماده هشتم:

کمیشنرهای کل، اموال فرهنگی و نمایندگان دول حامی و بازرسان و کارشناسان، نباید هیچ وقت از حدود ماموریت خود تجاوز نمایند. منجمله باید الزامات امنيت طرف معظم متعاهدی را

پام کې ونيسي، چې هلته ماموريت ترسره کوي او په ټولو مواردو کې دې د پوځي موقعيت هغو غوښتنو ته پام وکړي، چې د ياد درانه ژمن لوري له خوا يې په اړه ورته خبر ورکول کېږي.

د ملاتړو هېوادونو ځای ناستی

نهمه ماده:

که چېرې يو يا بل دښمن لوری د ملاتړي هېواد له کړنو څخه برخمن نه وي، کېدای شي له يوه بې پلوي هېواد څخه غوښتنه وشي، چې د فرهنگي شتمنيو د ټولو د کمېشنر د ټاکنې په منظور له پورتنۍ (۴) مادې سره سم د ملاتړي هېواد دندې پر غاړه واخلي. هغه د ټولو کمېشنر، چې په دې ډول ټاکل کېږي، د اړتيا پرمهال دې د ملاتړو دولتونو د استازيو هغه دندې پلټونکي ته وسپاري، چې په دې تگلارو کې ترې يادونه شوې ده.

لگښت

لسمه ماده:

د فرهنگي شتمنيو د ټولو د کمېشنر، پلټونکي او کارپوهانو حقونه او لگښتونه

که نزد آن ماموريت دارند در نظر بگيرند و در کليه موارد متوجه مقتضيات موقعيت نظامی به نحوی که طرف معظم متعاهد مزبور به اطلاع آنها می رساند باشند.

قائم مقام دول حامی

ماده نهم:

اگر یکی از طرف های متخاصم از اقدامات دولت حامی بهره مند نبوده و یا دیگر بهره مند نباشند از یک کشور بی طرف ممکن است تقاضا شود به منظور تعیین یک کمیشنر کل اموال فرهنگی به نحوی که در ماده (۴) بالا پیش بینی شده است وظایف دولت حامی را عهد دار گردد. کمیشنر کل که بدین طریق تعیین می شود می تواند در صورت لزوم وظایف نمایندگان دول حامی را که در این مقررات مشخص گردیده به بازرسان واگذار نماید.

هزینه

ماده دهم:

حقوق و هزینه کمیشنر کل اموال فرهنگی و بازرسان و کارشناسان به

به د هغه لوري پر غاړه وي، چې دوی هلته دنده پرمخ وړي. د ملاتړو دولتونو لگښتونه او حقونه بايد د يادو دولتونو او هغو دولتونو د هوکړې مورد وگرځي، چې د هغوی کټې خوندي کېږي.

دوه یم فصل

ځانگړی ملاتړ

هغه پټنځايونه، چې وړاندوينه يې نه

ده شوې

یوولسمه ماده:

۱- که چېرې له درنو ژمنو لوریو نه یو د دښمنۍ پرمهال د نا اټکلو پېښو په سبب له مقدمې پرته د ناڅاپي پټنځای جوړېدو ته اړ شي او وغواړي، چې یاد پټنځای تر ځانگړي ملاتړ لاندې واوسي، باید ژر تر ژره هغه د ټولو کمېشنر خبر کړای شي، چې له هغوی سره پر دنده لگیا دي.

۲- که چېرې د ټولو کمېشنر په دې باور وي، چې په یاد پټنځای کې د ځای پرځای شویو فرهنگي شتمنیو موقعیت او ارزښت دا ډول کړنې مني، کولای شي درانه ژمن

عهده طرفی خواهد بود که نزد آن انجام وظیفه می نماید، حقوق و هزینه نمایندگان دول حامی باید مورد موافقت دول مزبور و دولی که منافع آنها حفظ می شود واقع گردد.

فصل دوم

حمایت مخصوص

پناهگاه های پیش بینی

نشده

ماده یازدهم:

۱- چنانچه یکی از طرف های معظم متعاقد در جریان مخاصمات به علت وقایع غیر مترقبه مجبور شود بدون مقدمه و ناگاه پناهگاهی ترتیب دهد و بخواهد پناهگاه مربوط تحت حمایت مخصوص قرار گیرد باید فوراً کمیشنر کل را که نزد آن به انجام وظیفه مشغول است مطلع سازد.

۲- چنانچه کمیشنر کل عقیده داشته باشد که موقعیت و اهمیت اموال فرهنگی که در پناهگاه مزبور قرار داده می شود چنین اقدامی را ایجاب می

نمايد مي تواند به طرف معظم متعاهد اجازه دهد علامت مشخصه مخصوص مذکور در ماده (۱۶) اين کنوانسيون را در آنجا نصب و بدون تأخير تصميم خود را به استحضار نمايندگان ذينفع دول حامي خواهد رساند.

هر يك از نمايندگان مزبور در مدت ۳۰ روز مي تواند دستور دهد علامت مزبور برداشته شود.

۳- به محض اين كه نمايندگان مزبور موافقت خود را اعلام داشتند يا آن كه مدت ۳۰ روز بدون مخالفتي از طرف آنان منقضي گرديد و به عقیده كمشنر كل پناهگاه حايض شرايط مذکور در ماده (۸) اين کنوانسيون بود كميشنر نامبرده از مدير كل سازمان تربيتي و علمي و فرهنگي ملل متحد تقاضا خواهد نمود پناهگاه در دفتر اموال فرهنگي تحت حمايت مخصوص ثبت شود.

لوري ته اجازه ورکري، چي د دي کنوانسيون په (۱۶) ماده کي يادي شوې ځانگړې نښې ور باندې ولگوي او له ځنډه پرته به د دخيلو ملاتړو هېوادونو ذينفعو استازو ته خپله پرېکړه واوروي.

له يادو استازو نه هريو د ۳۰ ورځو په موده کي کولای شي امر وکړي، چي يادي نښې ليري کړي.

۳- همدا چي يا د استازو خپله موافقه اعلان کړه يا دا چي ۳۰ ورځي موده د هغو له مخالفت پرته تېره شوه او د كل كمېشنر په عقیده پټنځای ددي کنوانسيون په (۸) ماده کي د يادو شرايطو درلودونکی وو، نوموړی كمېشنر به د ملگرو ملتونو د روڼيز، علمي او فرهنگي سازمان له مدير كل څخه وغواړي پټنځای دي تر ځانگړي ملاتړ لاندې د فرهنگي مالونو په دفتر کي ثبت کړي.

ترخانگري ملاتړ لاندې د فرهنگيدفتر ثبت بين المللي اموال فرهنگيشتمنيو د ثبت بين المللي دفترتحت حمايت مخصوص

دوولسمه ماده:

ماده دوازدهم:

۱- ترخانگري ملاتړ لاندې د فرهنگي شتمنيو لپاره د ثبت يو بين المللي دفتر جوړېږي.

۱- يک دفتر ثبت بين المللي اموال فرهنگي تحت حمايت مخصوص تهيه مي گردد.

۲- دغه دفتر به د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو د مدير په لاس کې وي او د هغه نسخې به د ملگرو ملتونو د سازمان د ټولو منشي او درنو ژمنو لوريو ته وسپاري.

۲- اين دفتر در دست مدير کل سازمان تربيتي، علمي و فرهنگي ملل متحد و نسخه هايي از آن را به دبیر کل سازمان ملل متحد و طرف های معظم متعاقد تسليم خواهد نمود.

۳- دغه دفتر پر هغو فصلونو وېشل شوی، چې هر يو به يې د يوه درانه ژمن لوري په نامه وي.

۳- اين دفتر به فصولی تقسيم شده که هر یک از آنها به نام یکی از طرف های معظم متعاقد می باشد.

هر فصل هم په دريو برخو وېشل کېږي:

هر فصل نیز به سه قسمت تقسیم می گردد:

پېنځايونه، د تاريخي رېښې، نورې غير منقولې فرهنگي شتمني. د ټولو منشي به د هر فصل محتويات وټاکي.

پناهگاه ها، مراکز بنیه تاریخی، ساير اموال غير منقول فرهنگي دبیر کل محتويات هر فصل را تعیین خواهد نمود.

د ثبت غوښتنهتقاضای ثبت

ديارلسمه ماده:

ماده سيزدهم:

۱- له درنو ژمنو لوريو څخه هر يو

۱- هر یک از طرف های معظم متعاقد

کولای شی، چي د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو له مدير څخه د ځينو پټنځايونو، د تاريخي ودانيو د مرکزونو او نورو نالېونده فرهنگي بنسټونو د ثبتونې غوښتنه وکړي، په دې غوښتنه کې ددې شتمنيو په اړه اطلاعاتو ورکول شويدي او پردې به گواهي ورکوي، چي يادې شتمني د کنوانسيون په (۸) ماده کې د پېشېني شوو شرايطو درلودونکي دي.

۲- داشغال په هکله به، اشغال کوونکي دولت د ثبتونې د غوښتنې حق ولري.

۳- د ملگرو ملتونو د روزنيز، علمي او فرهنگي سازمان د ټولو مدير به ژر تر ژره د ثبت له غوښتنليکونو څخه کاپي هر درانه ژمن لوري ته لېږي.

اعتراض

څوارلسمه ماده:

۱- له درنو ژمنو لوريو څخه هر يو کولای شي د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د مدير په پته د

می تواند برای ثبت برخی از پناه گاه ها مراکز بناهای تاریخی و سایر اموال غیر منقول فرهنگی واقع در سرزمین خود تقاضاهایی به دبیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تسلیم نماید در این درخواست ها اطلاعاتی راجع به محل این اموال داده و گواهی خواهد نمود که اموال مزبور واجد شرایط پیش بینی شده در ماده (۸) کنوانسیون می باشد.

۲- در مورد اشغال، دولت اشغال کننده حق تقاضای ثبت خواهد داشت.

۳- مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگي ملل متحد فوراً کاپی از درخواست های ثبت را برای هر یک از طرف های معظم متعاهد ارسال خواهد داشت.

اعتراض

ماده چهاردهم:

۱- هر یک از طرف های معظم متعاهد می تواند به وسیله نامه ای خطاب به مدیر سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی

ملل متحد نسبت به ثبت هر یک از اموال فرهنگی اعتراض نماید. نامه مزبور باید در ظرف چهار ماه از تاریخی که مدیر کل کاپی تقاضای ثبت را ارسال داشته است به وی واصل گردد.

۲- چنین اعتراضی باید موجه باشد. فقط علل زیر موجه محسوب می شود:

الف- مال مورد تقاضای ثبت مال فرهنگی نیست.

ب- شرایط مذکور در ماده (۸) این کنوانسیون رعایت نشده است.

۳- مدیر کل فوراً کاپی نامه اعتراضیه را برای طرف های معظم متعاهد ارسال می دارد و در صورت ضرورت نظر کمیته بین المللی بناهای تاریخی و هنری و حفریات باستان شناسی یا نظر سازمان ها و اشخاص ذیصلاحیت دیگری را که مفید بداند خواهد خواست.

۴- مدیر کل یا طرف معظم متعاهدی که تقاضای ثبت نموده است می تواند نزد طرف های معظم متعاهدی که اعتراض نموده اند به منظور برگشت

هری فرهنگی شتمنی. د ثبت په اړه اعتراض واستوي. یاد لیک باید د ثبت لپاره د ټولو د مدیر له لوري له لېرلې غوښتنې څخه څلور میاشتي وروسته هغه ته ورسېږي.

۲- دا ډول اعتراض باید پرځای وي. یوازې لاندېني سببونه سم بلل کېږي:

الف- د ثبت تر غوښتنې لاندې فرهنگی مال ندی.

ب- ددې کنوانسیون په (۸) ماده کې یاد شرایط په پام کې نه دي نیول شوي.

۳- دټولو مدیر به ژر تر ژره د ثبت له غوښتلیک څخه یوه یوه لیکلې کاپي درنو ژمنو لوریو ته استوي او د ضرورت په صورت کې به د تاریخي هنري او ودانیو، اثرونو او د لرغون پېژاندو کیندنو له نړیوالو کمیټو او نورو صلاحیت لرونکو ګټورو سازمانونو او کسانو څخه نظرونه غواړي.

۴- د کل مدیر یا هغه درانه ژمن لوري، چې د ثبت غوښتنه یې کړې ده، کولای شي د اعتراض کوونکو لوریو د اعتراض د بېرته اخیستو په موخه اړینې هڅې

وکړي.

۵- که چېرې له درنو ژمنو لوریو څخه یو د سولې پرمهال د فرهنگي شتمنی د ثبت له غوښتنې وروسته او یا هم له هغې منځکې، چې غوښتل شوی ثبت ترسره شي په جگړه کې ښکېل شي یادې فرهنگي شتمنی د ټولو د مدیر له لوري ژر تر ژره ترهغو په لنډ مهاله توګه ثبتېږي، چې شوي اعتراضونه قبول، رد او یا هم بېرته ور مسترد شي.

۶- که چېرې د ټولو مدیر د اعتراض لیک د ترلاسه کولو له نېټې څخه شپږ میاشتې وروسته هم له ژمن لوري نه د کړي اعتراض په اړوند بل لیک ترلاسه نه کړي، د ثبت غوښتنه کوونکي ژمن لوري کولای شي په لاندیني بند کې تشریح شوې پرېکړې ته مخه کړي.

۷- د حکمیت غوښتنه باید د اعتراضیه لیک له ترلاسه کولو څخه زیات نه زیات یو کال وروسته د ټولو د مدیر له لوري ترسره شي. په اختلاف کې هر ښکېل لوری یو حکم ټاکي.

اعتراض، اقدام لازم نماید.

۵- چنانچه یکی از طرف های معظم متعاهدی پس از تقاضای ثبت اموال فرهنگی در زمان صلح و قبل از آن که ثبت درخواست شده انجام یابد داخل جنگ شود اموال فرهنگی مزبور فوراً از طرف مدیر کل به عنوان مؤقت ثبت می گردد تا زمانی که اعتراضاتی که نسبت به آن شده یا ممکن است بشود تأیید، رد یا مسترد گردد.

۶- اگر مدیر کل در مدت شش ماه از روزی که نامه اعتراضیه را دریافت نموده است نامه دیگری از طرف معظم متعاهدی که اعتراض کرده مشعر بر استرداد اعتراض دریافت ندارد طرف معظمی که درخواست ثبت نموده است می تواند به حکمیت که در بند زیر تشریح گردیده متوسل گردد.

۷- تقاضای حکمیت باید حداکثر در طرف یک سال پس از وصول نامه اعتراضیه مدیر کل به عمل آید هر یک از طرف های وارد در اختلاف یک حکم تعیین می نمایند.

در صورتی که تقاضای ثبت مورد بیش از یک اعتراض واقع گردد طرف های معظمی که اعتراض نموده اند با هم یک حکم تعیین می کنند. دو حکم مذکور از روی فهرست بین المللی که در ماده (۱) این طرز العمل قید گردیده یک سر حکم انتخاب می نمایند.

چنانچه برای این انتخاب توافق حاصل نشود از رئیس دیوان بین المللی عدالت تقاضا خواهند نمود که سر حکم را انتخاب کند که در این صورت الزامی ندارد که از فهرست بین المللی باشد. دیوان حکمیتی که بدین طریق تشکیل می یابد طرز العمل خود را تعیین نموده، تصمیمات آن بدون استیناف خواهد بود.

۸- هر یک از طرف های معظم متعاهد می تواند هنگامی که اعتراضی به عمل می آید و او در آن وارد است اظهار نماید که مایل نیست طرز العمل مذکور در بند بالا راجع به حکمیت را اجراء نماید. در این صورت اعتراض بر تقاضای ثبت از طرف مدیر کل به طرف های

که چپری د ثبت د غوبنتنی په اړه له یوه نه ډیر اعتراضونه ښکاره شي، اعتراض کوونکي ټول لوري یو حکم ټاکلی شي، د (۱) مادې په کړنلاره کې د نړیوال قید شوي لړلیک له مخې ددو حکمونو له جملې نه یو لور حکم ټاکي.

که چپری ددې ټاکنې لپاره هوکړې ته ونه رسېږي، د نړیوالې محکمې د دیوان له رئیس نه دې د لور حکم د ټاکنې غوښتنه وشي، خو په دې وخت کې اړینه نه ده، چې له نړیوال لړلیک څخه دې وي هغه حکمیتي دیوان، چې په دې توگه جوړېږي، خپله کړنلاره ټاکي او پرېکړې به یې له استیناف څخه پرته ترسره شوې وي.

۸- له درنو ژمنو لوریو نه هریو کولای شي په دوی پورې د اړوند اعتراض د وړاندې کېدو پرمهال وښيي، چې دوی د حکمیت په اړه پورتنی بند د یا دې کړنلارې پلي کولو ته لېوالتیا نه لري. دا مهال د ثبت پر غوښتنې اعتراض د

ټولو د مدير له لوري درنو ژمنو لوريو ته وړاندې كېږي او يوازې هغه مهال اعتراض منل كېږي، چې له دوو ثلثونو نه د تاييد ډېرې رايې ولري. رايې په ليكنيزه بڼه وركول كېږي، خو كه چېرې د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدير په (۳) ماده كې وركړيو واكونوله مخې د ټولي په راغوبسته لاس پورې كړي، داسې به وي لكه ټولو مدير چې ژمن لوري د ليكنيزې رايې وركړې ته رابللي وي. د بلنې په شپږ مياشتيني موده كې دې خپلې رايې په لاک او مهر شوي پاكټ كې وراستوي.

ټبټ

پنځلسمه ماده:

۱- د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدير به لارښوونه وکړي، هغه خو فرهنگي شتمني د شمارې په ترتيب سره په دفتر کې ثبت کړي، چې د ثبت غوښتنه يې شوې وي او د (۱۴) مادې په (۱) بند کې تر اټکل شوې مودې

معظم متعاهد ارجاع می گردد و اعتراض فقط در صورتی تائید می گردد که اکثریت دو ثلث آراء مؤید آن باشد. رأی به وسیله مکاتبه داده می شود، مگر آن مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد تشخیص دهد که لازم است برای این موضوع طبق اختیاراتی که به موجب ماده (۲۷) کنوانسیون به او داده شده است مجمعی دعوت نماید، چنانچه مدیر کل تصمیم اتخاذ نماید که رأی به وسیله مکاتبه داده شود طرف های معظم متعاهد را دعوت خواهد نمود و در مدت شش ماه از تاریخ دعوت آراء خود را در پاكټ لاک و مهر شده ارسال دارند.

ټبټ

ماده پانزدهم:

۱- مدير كل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگي ملل متحد دستور خواهد داد هر يك از اموال فرهنگي را كه تقاضای ثبت آن شده و در مدت پیش بینی شده در بند (۱) ماده (۱۴) مورد اعتراض واقع نگردیده است به

- پوری یی په اړه اعتراض نه وي وړاندې شوی. شماره ترتیب در دفتر ثبت نمایند.
- ۲- د هغه اعتراض په صورت کې به د ټولو مدیر د شتمنی په ثبت لاس پورې نه کړي، چې د (۱۴) مادې د (۵) بند په لړلیک کې د منلو وړ نه وي، خو هغه مهال دا کار شونی دی، چې اعتراض بېرته ورگرځول شوی وي او یا د (۱۴) مادې د (۷) بند او یا هم د همدې مادې د (۸) بند له کړنلارې سره سم اعتراض نه وي منل شوی.
- ۳- د (۱۱) مادې په (۳) بند کې له یادو ټکو سره سم به د ټولو مدیر د فرهنگي شتمنیو د ثبتونې د ټولو د کمیسار په غوښتنه د هغو په ثبت لاس پورې کړي.
- ۴- د ټولو مدیر به ژر تر ژره د ثبت د غوښتونکي په غوښتنه د هغه د غوښتونکي یوه کاپی د ملگرو ملتونو د سازمان منشي، درنو ژمنو لوریو او ددې کنوانسیون په (۳۰ او ۳۲) ماده کې ټولو یادو دولتونو ته استوي.
- د ثبت چارې به د کاپی له لېرلو څخه
- ۲- در صورتی که اعتراضی به عمل آید و مورد شمول مندرجات بند (۵) ماده (۱۴) نباشد مدیر کل اقدام به ثبت مال نخواهد کرد مگر آن که اعتراض مسترد گردیده طبق طرزالعمل مذکور در بند (۷) ماده (۱۴) یا طرزالعمل مذکور در بند (۸) همان ماده اعتراض تائید نگردیده باشد.
- ۳- در موارد مذکور در بند (۳) ماده (۱۱) مدیر کل طبق تقاضای کمیشنر کل، اموال فرهنگی اقدام به ثبت خواهد نمود.
- ۴- مدیر کل فوراً یک کاپی تصدیق شده از هر مورد ثبت را برای دبیر کل سازمان ملل متحد و طرف های معظم متعاهد و طبق درخواست طرف معظمی که تقاضای ثبت نموده است برای کلیه دول مذکور در ماده (۳۰ و ۳۲) کنوانسیون ارسال خواهد داشت.
- عمل ثبت سی روز پس از ارسال کاپی

دېرش ورځې وروسته پيل کېږي.

مرعي الاجراء خواهد بود.

د ثبت باطلول

ابطال ثبت

شپاړسمه ماده:

ماده شانزدهم:

۱- د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدير به په لاندینيو موردونو کې د فرهنگي شتمنيو ثبتونه په دفتر کې باطله کړي:

۱- مدير کل سازمان تربيتي، علمي و فرهنگي ملل متحد ثبت اموال فرهنگي را در موارد زیر در دفتر ابطال خواهد نمود:

الف- د هغه ژمن لوري په غوښتنه، چې يادې شتمني د هغوی په خاوره کې شتون لري.

الف- طبق تقاضای طرف معظمی که اموال مزبور در سرزمین آن واقع است.

ب- هغه مهال چې درانه ژمن لوري د ثبت د له منځه وړلو غوښتنه کړې وي او دا چاره په خپل وخت سرته رسېدلې وي.

ب- هنگامي که طرف معظم تقاضا کننده ثبت، این کنوانسیون را فسخ نموده و فسخ به موقع اجراء درآمده است.

ج- د (۱۴) مادې د (۵) بند په یاد شوي ټکي کې، کله چې اعتراض د (۱۴) مادې د (۷ يا ۸) بند د کړنو سره سم منل شوی وي.

ج- در مورد پیش بینی شده در بند (۵) ماده (۱۴) هنگامي که اعتراض در نتیجه نحوه عمل مذکور در بندهای (۷) یا (۸) ماده (۱۴) تأیید گردیده است.

۲- د ټولو مدير به ژر تر ژره په دفتر کې د هر ډول ابطال يوه کاپي د ملگرو ملتونو د ټولو منشي او هغو ټولو هېوادونو ته استوي، چې د ثبت کاپي ورته استول شوې وي د باطلېدو چاره به د دې کاپي.

۲- مدير کل فوراً یک کاپی تصدیق شده از هر گونه ابطال ثبت در دفتر را برای دبیر کل ملل متحد و کلیه دولی که کاپی ثبت را دریافت داشته اند ارسال خواهد داشت، ابطال سی روز پس از

له استولو نه دېرش ورځې وروسته تر سره کيږي. کپري.

ارسال این کاپی، منشاء اثر خواهد گردید.

درېيم فصل

د فرهنگي شتمنيو لېږد رالېږد

د خونديتوب د ترلاسه کولو کړنلاره

اوولسمه ماده:

۱- ياده غوښتنه ددې تړون د (۱۲) مادې په (۱) بند کې د فرهنگي شتمنيو د ټولو کمېشنر ته سپارل کېږي. وړ، منونکي دليلونه دې په غوښتنه کې ځای کړي او همداراز دې د لېږدېدونکو شتمنيو تقريبي شمېر، ارزښت، اوسنی او راتلونکی موقعیت، د لېږد رالېږد وسايل، د لېږد لپاره اټکل شوې نېټه او نور هر ډول ښه معلومات ورسره يوځای شي.

۲- که چېرې د ټولو کمېشنر له اړينو مشورو وروسته ياد لېږد پر ځای وېولي، په گټه کې دخپلو ملاتړو هېوادونو له استازو سره دې د هغو د ترسره کېدو په اړه سلا مشوره وکړي ورپسې به په گټه کې دخپل دښمن لوري له دې لېږد څخه

فصل سوم

حمل و نقل اموال فرهنگي

طرز العمل برای تحصيل مصنونيت

ماده هفدهم:

۱- تقاضای مذکور در بند (۱) ماده (۱۲) کنوانسیون به کمیشنر کل اموال فرهنگي تسليم می گردد دلایلی که آن را ایجاب نموده باید در تقاضا قید گردد و همچنین تعداد تقریبی و اهمیت اموالی که باید حمل شود و محل فعلی و بعدی آنها و وسايل حمل و نقل و مسیر و تاریخ پیش بینی شده برای حمل و هرگونه اطلاعات مفید دیگر را نیز باید متضمن باشد.

۲- چنانچه کمیشنر کل پس از مشاورات لازم حمل مزبور را مؤجه بداند نمایندگان ذینفع دول حامی راجع به طرز اجرای آن مشورت خواهد نمود، سپس نمایندگان طرف های ذینفع متخاصم را از جریان حمل مستحضر و

اطلاعات لازم را نیز ضمیمه خواهد ساخت.

۳- کمیشنر کل یک یا چند بازرس تعیین می نماید که مراقبت نمایند اموال حمل شده فقط اموال مذکور در تقاضا بوده و به ترتیبی که تصویب شده حمل می گردد و دارای علامت مشخصه نیز می باشد.

بازرس یا بازرسان مزبور تا مقصد همراه اموال خواهند رفت.

حمل به خارج

ماده هجدهم:

چنانچه اموال تحت حمایت مخصوص به کشور خارج حمل شود انتقال نه فقط باید طبق مفاد ماده (۱۲) کنوانسیون و ماده (۱۷) این طرز العمل انجام یابد بلکه مشمول مقررات زیر نیز خواهد گردید:

الف- در مدتی که اموال فرهنگی در سرزمین دیگری قرار دارد که کشور مزبور امانتدار آن خواهد بود و از آنها اقلأ همان طور مراقبت خواهد نمود که اموال فرهنگی متعلق به خود که دارای

خبر او اربین اطلاعات به هم ورسره ضمیمه کری.

۳- د ٲولو کمیشنر یا خو ٲلتونکی ٲاکی، خو وگوری، چي لٲردٲدونکی توکی هماغه ٲه غوبتنه کی یاد شوې شمٲتی دی، ٲه ترتیب سره ٲی د تصویب له مخې لٲرد تر سره کٲری او د ځانگړې نښې درلودونکې هم دی.

یا د ٲلتونکی یا ٲلتونکی به تر موخې پورې شتمنیو سره ځي.

بهرته لٲرد

اتلسمه ماده:

که چٲری ترځانگړي ملاتړ لاندې شتمنی بهر ته ولٲردول شي، لٲرد دې ددې تړون د (۱۲) دې او د کړنلارې د (۱۷) مادې د مفاد د ٲه ٲام کې نیولو برسٲره د لاندٲنیو مقرراتو درلودونکی هم وي:

الف- ٲه کومه موده کې، چي فرهنگی شتمنی د بل هٲواد ٲه خاوره کې شتون لري، هماغه هٲواد به ٲی امانت ٲر غاړه لري او له هغو نه به کم ترکمه داسې ساتنه کوي، لکه د خٲلو ورته ارزښت

اهميت مشابهي هسټند مراقبت
مي نمايد.

ب- کشور امانتدار اموال را فقط
پس از خاتمه مخاصمه مسترد خواهد
نمود اين استرداد در ظرف مدت شش
ماه پس از تقاضای آن بايد به عمل
آيد.

ج- حمل و نقل و انتقالات متولي و
هنگام توقف در کشور ديگر اموال
فرهنگي از هر گونه ضبط و اخذ،
مصئون بوده و در اختيار امانت گذار
وامانت دار نخواهد بود ولي چنانچه
حفاظت اموال اقتضاء نمايد، امانتدار مي
تواند با موافقت امانت گذار، آنها را به
کشور ثالثي تحت شرايط اين ماده
انتقال دهد.

د- در تقاضای حمايت مخصوص بايد
قيد گردد کشور که اموال به آنجا حمل
مي شود با مفاد اين ماده موافقت
دارد.

سرزمين اشغال شده

ماده نهم:

هنگامي که یک طرف متعاقد که

لرونکو فرهنگي شتمنيو ساتنه چي
کوي.

ب- امانت لرونکی هېواد به د دښمنۍ له
پای ته رسېدو سره سم فرهنگي شتمني
بېرته وراستوي. دغه چاره به له غوښتني
وروسته د شپږو مياشتو په موده کې
ترسره کېږي.

ج- په بل هېواد کې د فرهنگي شتمنيو
پرله پسې لېږد رالېږد او هرډول ضبط
خوندي دي، ترهغه به د امانت اېښودونکي
او امانت ساتونکي په واک کې نه وي،
خو چې د شتمنيو ساتنه دې ته اړ وي.
امانت لرونکی کولای شي د امانت
اېښودونکي په هوکړه ددې مادې تر
شرايطو لاندې امانت درېيم هېواد ته
واستوي.

د- د ځانگړي ملاتړ په غوښتنه کې بايد
دا ځای شي، چې هغه هېواد ددې مادې له
مفاد سره موافق دي، چې شتمني
ورلېږدول کېږي.

نيول شوې خاوره

نولسمه ماده:

کله چې ديوه بل هېواد د خاورې نيونکی

سرزمین طرف متعاہد دیگرى را اشغال نمود اموال فرهنگى را به پناہگاہى واقع در منطقه دیگرى از آن سرزمین حمل نماید بدون این کہ بتواند مفاد مادہ (۱۷) طرز العمل مراعات کند این عمل به منزله دستبرد اموال به مفهوم مادہ (۴) کنوانسیون تلقى نخواهد شد مشروط بر این کہ کمیشنر کل اموال فرهنگى پس از مشاوره با کارمندان مامور حمايت کتباً گواہى نماید کہ اوضاع و احوال این حمل را ايجاب نموده است.

فصل چهارم

علامت مخصوص

نصب علامت

مادہ بیستم:

۱- محل نصب و درجه مریى بودن آن به نظر مقامات صالحه هر یک از طرف های معظم متعاہد واگذار شده است علامت ممکن است روی پرچم یا بازوبند نیز قرار داده شود و نیز ممکن است روی اشیاء نقش شده یا به طریق مؤثر دیگرى نصب گردد.

هواد د فرهنگى شتمنى. د کرنلارې د (۱۷) مادې د کتو له په پام کې نیولو پرته د هغې خاورې د بلې برخې پټنځای ته ولېږدوي، دا چاره به ددې تړون د (۴) مادې په مفهوم په دې شرط د شتمنیو د لوټلو په مانا نه وي، خو د فرهنگى شتمنیو د ټولو کمیشنر د ملاتړ د مامورو کارکوونکو سره له سلا مشورې وروسته په لیکلې بڼه دا گواهي ورکړي، چې په وړ مهال او وضعیت کې لېږد ترسره شوى دى.

خلورم فصل

ځانگړې نښه

د نښې نصبول

شلمه مادہ:

۱- د نصبولو ځای او د هغې د لید کچه د درنو ژمنو لوریو وړ مقاماتو ته سپارل شوې ده. شونې ده، چې نښه پر بیرغ او یا لاسبند باندې ځای پرځای شي او یا د شیانو پرمخ د نقش په توگه یا په بله اغېزمنه توگه نصب کړای شي.

۲- د جگړې پرمهال پرته له دې چې بلې نښې ته چې ښايي زياته اغېزناکه وي زيان ورسېږي، ددې کنوانسيون په (۱۲ او ۱۳) ماده کې د يادو شوو ټکو پر وخت دې پرلېږنده وسايلو داسې ځانگړې نښې، چې د ورځې له خوا هم له هوا او هم له د ځمکې څخه په اسانۍ وليدای شي او د ځمکې پرمخ دې په ليدونکې او مشهوده توگه په لاندې ترتيب نصب شي:

الف- تر ځانگړې ملاتړ لاندې د تاريخي مرکزونو د حدودو د ټاکنې لپاره دې منظم واټن په پام کې ونيول شي.

ب- تر ځانگړې ملاتړ لاندې د فرهنگي نالېږندو ټولو شتمنيو په دننه کې.

د کسانو پېژند ټاکنه

يوويشتمه ماده:

۱- د تړون د (۱۷) مادې د (۲) بند په (ب او ج) ردیف کې ياد کسان کولای شي د ځانگړې نښې درلودونکي داسې لاسبند ولري، چې د وړ مقاماتو له خوا نښه شوي او صادر شوي وي.

۲- در هر حال هنگام جنگ بدون آن که به علامت گذاری دیگری که ممکن است مؤثرتر باشد لطمه ای وارد آید علامت مخصوص باید روی وسایل نقلیه در موارد پیش بینی شده در مواد (۱۲) و (۱۳) کنوانسیون طوری نصب شود که هم از هوا و هم از روی زمین در روز به خوبی دیده شود و در روی زمین به طور مری و مشهود به ترتیب ذیل نصب گردد:

الف- در فواصل منظم کافی برای تعیین حدود مراکز بناها، تحت حمایت مخصوص.

ب- در مدخل سایر اموال غیر منقول فرهنگی تحت حمایت مخصوص.

تعیین هویت اشخاص

ماده بیست و یکم:

۱- اشخاص مذکور در بند (۲) ردیف (ب و ج) ماده (۱۷) کنوانسیون می توانند بازوبندی مجهز به علامت مخصوص داشته باشند که از طرف مقامات صالحه مهور و صادر شده باشد.

- ۲- د مشخصې نښې درلودونکې یوه ځانګړې پیژند پانه به ولري. په دې پانه کې باید کم تر کمه لاندې مراتب قید شي: نوم، کورنی نوم، د زېږېدو نېټه، دهغې د لرونکي مقام یا پایه یا شغل.
- پر پانه باید د پانې د څښتن تصویر ولګول شي او په دی سربېره دې پر پانه د هغه لاسلیک، د ګوتې نښه او یا هم دواړه ولګول شي. پانه باید په تاپې سربېره د وړ مقاماتو له لوري مهر شوې هم وي.
- ۳- له درنو ژمنو لوریو څخه دې هر یو په کړنلارې پورې د تړلې بېلګې په مرسته پیژند پانه برابره کړي او د خپلې خوښې وړ بېلګه دې نورو درنو ژمنو لوریو ته هم واستوي.
- هره پیژند پانه دې کم تر کمه په دوو کاپیو کې برابره شي، چې یوه به یې د لېږونکي مقام له خوا ساتل کېږي.
- ۴- پورتنې یاد شوي کسان له وړ علت پرته د لاسبند او یا هم د پیژند د درلودلو له حق نه نشي بې برخې کېدای.
- ۲- یک ورقه هويت مخصوص با علامت مشخصه‌ای خواهند داشت. در این ورقه باید حداقل مراتب زیر قید گردد: نام، نام خانوادگی، تاریخ تولد و مقام یا پایه یا شغل دارنده آن. عکس دارنده ورقه باید به ورقه الصاق گردد و به علاوه امضاء یا علامت انگشت دارنده یا هر دوی آنها روی ورقه باشد. ورقه باید به مهر مقامات صالحه ممهور باشد.
- ۳- هر یک از طرف های معظم متعاهد با استفا ده از نمونه‌ای که پیوست این طرز العمل است ورقه هويتي تنظیم خواهد نمود و نمونه مورد قبول را برای طرف های معظم متعاهد دیگر خواهند فرستاد.
- هر ورقه هويت اقلأ در دو نسخه تنظیم می گردد که یکی از آنها را مقام صادر کننده حفظ خواهد نمود.
- ۴- اشخاص مذکور در بالا بدون عذر مؤجه نمی توانند از حق داشتن بازوبند یا داشتن هويت محروم گردند.

(۱) پروتوکول د ۱۹۵۴

د مي ۱۴

د درنو ژمنو لوريو لپاره اړيني کړنې:

۱- هر دروند ژمن لوری دا ژمنه کوي، د جگړې پرمهال د نیولې خاورې د شته فرهنگي شتمنیو د لېرلو مخه ونیسي. یادې شتمنی هغه شتمنی دي، چې په لاهه کې د ۱۹۵۴ د مي په ۱۴ د فرهنگي شتمنیو د ملاتړ د لاسلیک شوي تړون په (۱) ماده کې ترې یادونه شوې ده.

۲- هر دروند ژمن لوری ژمنه کوي، چې هغه فرهنگي شتمنی به چې کوم هېواد ته واردې شوې مستقیماً یا په غیرمستقیمه توګه له اشغال شوې سیمې څخه هلته لېږدول شوې وي تر توقیف لاندې ونیسي، دغه توقیف به د واردېدو پر وخت او یا راساً یا پرته لدې د نوموړې سیمې د مقاماتو په غوښتنه سرته ورسېږي.

۳- هر دروند ژمن لوری ژمنه کوي، له جگړې وروسته فرهنگي مالونه چې د دده هېواد ته لېږدېدلي

پروتوکول (۱) مؤرخ ۱۴ می

۱۹۵۴

طرف های معظم متعاهد مقرر می دارند: ۱- هر یک از طرف های معظم متعاهد تعهد می نماید از صدور اموال فرهنگی واقع در سرزمینی که هنگام جنگ نموده است ممانعت نماید. اموال مزبور اموالی است که در ماده (۱) کنوانسیون حمایت اموال فرهنگی که در لاهه به تاریخ ۱۴ می ۱۹۵۴ به امضاء رسیده است توصیف گردیده است.

۲- هر یک از طرف های معظم متعاهد تعهد می نماید اموال فرهنگی را که به کشوری وارد شده مستقیماً یا غیر مستقیم از سرزمین اشغال شده‌ای به آنجا انتقال یافته باشد تحت توقیف قرار دهد، این توقیف یا هنگام ورود یا راساً یا در غیر این صورت طبق تقاضای مقامات سرزمین مزبور به عمل خواهد آمد.

۳- هر یک از طرف های معظم متعاهد تعهد می نمایند پس از خاتمه جنگ، اموال فرهنگی را که به کشور وی انتقال

او په دې شرط د هغه اشغال شوي هېواد وړ مقاماتو ته وسپاري، چې مالونه په هغه پورې اړوند وي او لېږد يې د لومړي بند د مفاد پر خلاف وي.

په کار نه ده، چې يا دې شتمني د جگړې په تاوان کې وساتل شي.

۴- هغه ژمن معظم لوري، چې د نيول شوي هېواد د فرهنگي شتمنيو د صادرو لور د مخنيوي دنده پرغاړه لري، يادې شتمني بېرته د مخکيني بند له مفاد سره سم بايد هغو کسانو ته مستردې شي او لازم غرامت پرې کړي، چې له ښه نيته يې يادې فرهنگي شتمني تصرف کړي دي.

۵- هغه فرهنگي شتمني، چې درانه ژمن لوري ته د بل لوري له خوا د هغوی په خاوره کې له جگړې څخه د خونديتوب په موخه د امانت په توګه سپارل شوي وي، د دښمنۍ له پای ته رسېدو سره سمې به دهغه هېواد وړ مقاماتو ته وسپارل شي.

۶- دا پروتوکول د ۱۹۵۴ د مې په ۱۴ نېټې پورې تړلی دی او هغه به ټولو

داده شده و به شرط آن که انتقال مخالف با مفاد بند یک باشد به مقامات صالحه کشوری که سابقاً تحت اشغال بوده و اموال متعلق به آن است مسترد دارد.

اموال مزبور نباید به هیچ وجه بابت غرامت جنگی نگهداشته شود.

۴- طرف معظم متعاهدی که مؤظف بوده است از صدور اموال فرهنگی سرزمینی را که اشغال نموده است ممانعت به عمل آورد باید به کسانی که با حسن نیت متصرف اموال فرهنگی مزبور می باشند و بر حسب مفاد بند سابق باید مسترد گردد، غرامت لازمه را با پردازد.

۵- اموال فرهنگی که از طرف یکی از طرف های معظم متعاهد در سرزمین طرف دیگری برای حمایت آنها از آسیب جنگ امانت گذارده شده است پس از خاتمه مخاصمه به مقامات صالحه کشور مبداء مسترد خواهد گردید.

۶- این پروتوکول مورخ ۱۴ می ۱۹۵۴ می باشد و برای امضاء

هېوادونو ته د لاسليک لپاره واستول شي، چې په لاهه کې د ۱۹۵۴ د اپريل له ۲۱ نه د مي تر ۱۴ پورې غونډې ته رابلل شوي وو او د ۱۹۵۴ د دسمبر تر ۳۱ نېټې پورې به مفتوح شي.

:-۷

الف- دغه پروتوکول به د لاسليکونکو هېوادونو د اساسي قانون د کړنو په رڼا کې تصويبېږي.

ب- تصويب شوي سندونه به د ملګرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدير ته سپارل کېږي.

۸- دا پروتوکول به د اعتبار له نېټې نه وروسته د ټولو هغو هېوادونو لپاره پرانيستی وي، چې د ملګرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د اجرائيوي شوري له لوري د منحل کېدو لپاره رابلل شوي وي. منحل کېدنه به د ملګرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدير ته د انحلال د سند په سپارنه ترسره کېږي.

۹- ياد هېوادونه په (۶ او ۸) بند کې

کليه دولي که به کنفرانس منعقدېږي در لاهه از ۲۱ اپريل الی ۱۴ می ۱۹۵۴ دعوت شده بودند تا تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۵۴ مفتوح خواهد بود.

:-۷

الف- این پروتوکول طبق مقرراتی که در قوانین اساسی هر یک از دول امضاء کننده پیش بینی شده است به تصویب خواهد رسید.

ب- اسناد مصوب به مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی تسلیم خواهد گردید.

۸- این پروتوکول از تاریخ اعتبار برای الحاق کلیه دولی که از طرف شورای اجرایی سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد دعوت به الحاق گردیده اند باز خواهد بود و الحاق به وسیله تسلیم سند مشعر بر الحاق به مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد انجام می یابد.

۹- دول مذکور در بند (۶ و ۸) می

کولای شي د لاسلیک، تصویب او یا منحل کېدو پرمهال اعلان کړي، چې خپل ځان ددې پروتوکول د (۱ یا ۲) برخې تگ لارو ته ژمن نه بولي.

-۱۰:

الف- دغه پروتوکول به د پنځو تصویب شویو سندونو له سپارنې څخه درې میاشتې وروسته د اعتبار وړ وگرځي.

ب- بیا به هر درانه ژمن لوري ته د خپل تصویب شوي یا منحل شوي سند له سپارنې نه درې میاشتې وروسته پروتوکول د اعتبار وړ وي.

ج- د جگړې د پیل پرمهال د فرهنګي شتمنیو د ملاتړ د تړون په (۱۸ او ۱۹) مادو کې یاد شوي ټکي، چې د ۱۹۵۴ د می په ۱۴ په لاهه کې لاسلیک شوي، پر هغو تصویب شویو یا منحل شویو اسنادو آنی اثر بندې، چې د بنمنو لوریو د دبنمنۍ یا اشغال په پیل کې، یا له هغې وروسته سپارلي وي. په یادو موردونو کې به د ملګرو ملتونو د فرهنګي، علمي او روزنیز سازمان د ټولو مدیر هغه مرتبې ژر تر ژره ابلاغ کړي، چې په (۱۴) بند کې

توانند هنگام امضاء یا تصویب یا الحاق اعلام نمایند که خود را نسبت به مقررات بخش (۱ یا ۲) این پروتوکول متعهد نمی دانند.

-۱۰:

الف- این پروتوکول سه ماه پس از تسلیم پنج سند تصویب معتبر خواهد گردید.

ب- سپس برای هر یک از طرف های معظم متعاقد سه ماه پس از آن که سند مصوب یا مشعر بر الحاق خود را تسلیم نماید پروتوکول معتبر خواهد بود.

ج- موارد پیش بینی شده در مواد (۱۸-۱۹) کنوانسیون حمایت اموال فرهنګي در صورت وقوع جنگ که به تاریخ ۱۴ می ۱۹۵۴ در لاهه به امضاء رسیده است در اسناد مصوب یا مشعر بر الحاق که طرف های متخاصم قبل یا بعد از آغاز مناصمات یا اشغال تسلیم نموده اند تأثیر فوری خواهد داشت. در موارد مزبور مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنګي ملل متحد مراتب پیش بینی شده در بند (۱۴) را به اسرع وقت

یې وړاندوینه شوې ده.

:-۱۱

الف- ددې پروتوکول هر لاسلیکونکی لوری به دهغه د معتبرېدو له نېټې نه وروسته په شپږ میاشتني موده کې د پروتوکول د واقعي کتو د خوندي کېدنې لپاره کوټلي ګامونه اوچتوي.

ب- د هغو هېوادونو لپاره، چې د پروتوکول د اعتبار له نېټې وروسته خپل تصویب شوي او یا منحل شوي سندونه سپاري، دغه شپږ میاشتني موده د اسنادو د تصویب یا منحل کېدو په نېټه کې شمېرل کېږي.

۱۲- هر ژمن لوري د تصویب یا منحل کېدو پرمهال د یاددښت په وسیله کولای شي د ملګرو ملتونو د فرهنګي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدیر ته اعلان کړي، چې دغه پروتوکول یا د هغې خاورو برخې پکې شاملې دي، چې نړیوالې اړیکې یې دی پر غاړه لري. دغه اعلان به د لېږلو له نېټې نه درې میاشتې وروسته د اعتبار وړ وي.

ابلاغ خواهد نمود.

:-۱۱

الف- هر یک از دول امضاء کننده این پروتوکول در ظرف شش ماه از تاریخ اعتبار آن تدابیر لازمه را به منظور اعمال واقعی مفاد پروتوکول اتخاذ خواهند نمود.

ب- برای دولی که بعد از تاریخ اعتبار پروتوکول اسناد مصوب یا مشعر بر الحاق خود را تسلیم نمایند این مهلت شش ماه از تاریخ تسلیم اسناد مصوب یا مشعر بر الحاق حساب خواهد شد.

۱۲- هر یک از طرف های معظم متعاقد می تواند هنگام تصویب یا الحاق یا هر موقع دیگری پس از آن به وسیله یادداشتی به مدیر کل سازمان تربیته، علمی و فرهنګی ملل متحد اعلام دارد که این پروتوکول یا قسمتی از سر زمین های را نیز که روابط بین المللی آنها را عهده دار است شامل می گردد این اعلام پس از سه ماه از تاریخ وصول آن مؤثر خواهد گردید.

۱۳-:

الف- هر دروند ژمن لوري واکمن دی دغه پروتوکول په خپل یاد هغو خاورو په نامه له منځه یوسي، چې د هغو نړیوالې اړیکې یې پرغاړه دي.

ب- د پروتوکول له منځه وړل به د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدیر ته د سند په سپارنې سره اعلانېږي.

ج- د پروتوکول فسخ د یاد سند له رسېدو څخه یو کال وروسته ترسره کېدای شي. که چېرې د کال تر پوره کېدو پورې کونکې لوری په جگړه کې ښکېل شي، فسخ به د دښمنۍ تر پایه او د فرهنگي شتمنۍ تر بېرته راگرځېدو پورې ځنلېږي.

۱۴- د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدیر به د ملگرو ملتونو سازمان او په (۶ او ۸) بند کې یاد شوي دولتونه د (۷، ۸ او ۱۵) بندونو له مخې د تصویب یا له منځه وړنې د سندونو په

۱۳-:

الف- هر یک از طرف های معظم متعاهد منخیر است تا این پروتوکول را به نام خود یا به نام سرزمین های که روابط بین المللی آنها را عهده دار است فسخ نماید.

ب- فسخ پروتوکول به وسیله تسلیم سند کتبی به مدیر کل سازمان تربیتی و علمی و فرهنگي ملل متحد اعلام خواهد گردید.

ج- فسخ یک سال پس از وصول سند مزبور مؤثر می گردد. چنانچه هنگام انقضای سال طرف فسخ کننده مجبور به ورود جنگی شود اثر فسخ تا انتهای مخاصمه و در هر صورت تا برگشت اموال فرهنگي به مبداء معلق خواهد گردید.

۱۴- مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگي ملل متحد دول مذکور در بندهای (۶ و ۸) و همچنین سازمان ملل متحد را از تسلیم اسناد مصوب یا مشعر برالحاق یا حاکی از قبول مذکور در بندهای (۷، ۸ و ۱۵) و نیز از موارد

لېږنه داسې خبروي، چې په (۱۲ او ۱۳) بندونو کې يې وړاندوينه شوې ده. مستحضر خواهد ساخت. ۱۵-:

الف- که چېرې له یوه ثلث څخه زیات درانه ژمن لوري وغواړي، پر دغه پروتوکول به بیا کتنه وشي.

ب- د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدير به په دې اړه غونډه راوبولي.

ج- په دغه پروتوکول کې شوې سمونې به هغه مهال د اعتبار وړ وي، چې په غونډه کې د گډوډ کورونکو هېوادونو د ډېری رایو په اتفاق تصویب او هر درند ژمن لوری یې ومنې.

د- په یاده غونډه کې تصویب شوې سمونې ددې پروتوکول د (ب او ج) په تبصرو کې هغه وخت پلي کېږي، چې یادې سمونې د ملگرو ملتونو د فرهنگي، علمي او روزنيز سازمان د ټولو مدیرته د هر درانه ژمن لوري له خوا د لیکلي سند

۱۵-:

الف- در صورتی که از طرف بیش از یک ثلث از طرف های معظم متعاهد تقاضا شود این پروتوکول ممکن است مورد تجدید نظر واقع گردد.

ب- مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد کنفرانسی بدین منظور دعوت خواهد کرد.

ج- اصلاحاتی که در این پروتوکول می شود در صورتی معتبر خواهد بود که به اتفاق آراء از طرف دول معظم متعاهدی که در کنفرانس شرکت دارند تصویب و هر یک از طرف های معظم متعاهد نیز آن را قبول نماید.

د- قبول اصلاحاتی که بنا به تصویب کنفرانس مذکور در تبصره های (ب و ج) در این پروتوکول به عمل می آید به وسیله تسلیم سند رسمی از طرف هر یک از دول معظم متعاهد به مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل

په بڼه وړاندې شي.

متحد انجام می گیرد.

هـ- په دې پروتوکول کې د واردو سمونو له اعتبار وروسته به فقط هغه متن چې په دې توګه اصلاح شوی د تصویب یا الحاق لپاره پرانستی وي.

هـ- پس از اعتبار اصلاحات وارد در این پروتوکول فقط متنی که بدین طریق اصلاح گردیده برای تصویب یا الحاق مفتوح خواهد بود.

د ملګرو ملتونو د منشور د (۱۰۲) مادې له مخې به دغه پروتوکول د ملګرو ملتونو د روزنیز، علمي او فرهنگي سازمان د مدیر کل د غوښتنې سره سم د ملګرو ملتونو د سازمان په دبیرخانه کې ثبت شي. بناءً پردې لاندې لاسلیک کوونکو چې رسماً مجاز دي دغه پروتوکول لاسلیک کړي:

به موجب ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد این پروتوکول طبق تقاضای مدیر کل سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد در دبیرخانه سازمان ملل متحد به ثبت خواهد رسید. بنابراین امضاء کنندگان زیر که رسماً مجاز می باشند این پروتوکول را امضاء نمودند:

په لاهه کې د ۱۹۵۴ د مې په ۱۴ نېټه په انګلیسي، هسپانوي، فرانسوي او روسي چې هر څلورو اړه متنونه مساویاً معتبر دي په یوه نسخه کې تنظیم شوي چې د ملګرو ملتونو د روزنیز، علمي او فرهنگي سازمان په آرشیف کې ضبط او تصدیق شوي کاپي به یې په (۶ او ۸) بندونو کې یادو شوو ټولو دولتونو او د ملګرو ملتونو سازمان ته واستول شي.

در لاهه به تاریخ ۱۴ می ۱۹۵۴ به انگلیسی، هسپانیوی، فرانسوی و روسی که هر چهار متن متساویاً معتبر می باشند در یک نسخه تنظیم گردیده که در آرشیف سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد ضبط و کاپی تصدیق شده آن برای کلیه دول مذکور در بندهای (۶ و ۸) و همچنین سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

(۱) قطعنامه

کنفرانس هیله من دی په هغو واقعو کې چې د ملگرو ملتونو د منشور د اجراء په منظور نظامي عملیات واقع کېږي د ملگرو ملتونو د سازمان د واکمنو مقاماتو لخوا داسې تدبیرونه ونيول شي چې هغه وسله وال ځواکونه چې په هغو عملیاتو کې ګاون کوي دغه کنوانسیون رعایت کړي.

(۱) قطعنامه

کنفرانس آرزومند است در مواقعی که به منظور اجرای منشور ملل متحد عملیات نظامی وقوع می یابد از طرف مقامات ذیصلاحیت سازمان ملل متحد تدابیری اتخاذ شود که قوت های مسلحی که در آن عملیات شرکت می کنند مقررات این کنوانسیون را رعایت نمایند.

(۲) قطعنامه

کنفرانس هیله من دی چې له کنوانسیون سره په محض الحاق درانه ژمن لوري د خپلو اساسي قوانینو او مقرراتو حدودو کې د له جملې د لرغون پېژندنې او موزیمونو له عالي رتبه کارمندانو او نورو، د ستر درستیز (ستاد ارتش کل) له یوه نماینده د بهرنیو چارو وزارت له یوه نماینده او د حقوق بین الملل له یوه کار پېژاند، له دوو یا دریو نورو غړو چې ددې کنوانسیون په حدودو کې د شغل یا واک لرونکي وي، له محدود شمېر څخه یوه مرکبه ملي مشورتي کمیته جوړه کړي. نوموړې کمیته به د وزیر یا عالي رتبه

(۲) قطعنامه

کنفرانس آرزومند است که به محض الحاق به کنوانسیون هر یک از طرف های معظم متعاهد در حدود قوانین اساسی و مقررات اداری خود کمیته مشورتي ملي مرکب از تعداد محدودی از شخصیت ها از جمله کارمندان عالی رتبه باستانشناسی و موزه ها و غیره یک نماینده از ستاد ارتش کل، یک نماینده از وزارت امور خارجه و یک کارشناس حقوق بین الملل و دو یا سه عضو دیگر که دارای شغل یا صلاحیتی در حدود این کنوانسیون باشند تشکیل دهد. کمیته مزبور که زیر نظر وزیر یا کارمند

عاليرتبه ای که در رأس ادارات ملی مامور محافظت منافع اموال فرهنگي خواهد بود می تواند به خصوص وظايف زیر را به عهده داشته باشد:

الف- دولت را راجع به اقدامات لازم برای این کنوانسیون از نظر حقوقی و فنی و نظامی در زمان صلح و یا در صورت وقوع جنگ رهنمایی نماید.

ب- در صورت وقوع جنگ یا در صورت که بروز آن نزدیک به نظر رسد دولت متبوع خود را متوجه سازد که نیروهای مسلح آن کشور بر طبق مقررات این کنوانسیون اموال فرهنگي واقعه در سرزمین خود و در کشورهای دیگر را محترم شمرده و آنها را تحت حمایت خود قرار دهند.

ج- با موافقت دولت خود با سایر کمیته های ملی مشابه و مؤسسات بین المللی ذیصلاحیت روابط و همکاری برقرار نماید.

کارمند تر نظر لاندې چې د ملي ادارو په لاس کې د فرهنگي مالونو د ساتنې مامور وي، کولای شي په خاصه لاندې دندې پرغاړه ولري:

الف- دولت ته د سولې په وخت کې او یا د جگړې د پېښېدو په صورت کې له حقوقی، فني او نظامي نظره د دې کنوانسیون د اجراء لپاره د لازم اقداماتو په هکله لارښوونه وکړي.

ب- د جگړې د پېښېدو په صورت کې یا په هغه صورت کې چې د هغې پېښېدل نېردي تر سترگو شي، خپل متبوع هېواد متوجه کړي چې د هغه هېواد وسله وال ځواکونه ددې کنوانسیون د مقرراتو مطابق په خپله خاوره او نورو هېوادونو کې واقع فرهنگي مالونه محترم وگڼي او هغه تر خپل ملاتړ لاندې ونيسي.

ج- د خپل دولت په موافقه له نورو ورته ملي کمیټو او واکمنو بين المللي مؤسسو سره روابط او همکاري برقراره کړي.

(۳) قطعنامه

کنفرانس هیله من دی چي د ملگرو ملتونو د روزنيز، علمي او فرهنگي سازمان مديرکل د فرهنگي مالونو د ملاتړ د کنوانسيون له اعتبار وروسته د ملگرو ملتونو د روزنيز، علمي او فرهنگي سازمان مديرکل هر خومره ژر د ژمنو معظمو اړخونو يوه مجمع راوبولي.

(۳) قطعنامه

کنفرانس آرزومند است که مديرکل سازمان تربيت علمي و فرهنگي ملل متحد پس از اعتبار کنوانسيون حمايت اموال فرهنگي هر چه زودتر مجمعي از طرف های معظم متعاهد دعوت نمايد.

د وسله والو شخړو د پېښېدو
پرمهال د فرهنگي مالونو د ساتنې
په اړه په لاهه کې د ۱۹۵۴
زېږديز (۱۳۳۳) هجري- لمريز
کال د کنوانسيون دوه یم
پروتوکول
لاسه، د مارچ ۲۶
لومړۍ برخه

سريزه:

لوري:

د وسلوالي دېښمنۍ د پېښېدو پر مهال د
فرهنگي شتمنيو د ملاتړ د پراخونې له اړتيا
نه په خبرېدنې سره په ځانگړي ډول د
ټاکل شويو فرهنگي مالونو د ساتنې لپاره
د يوه ملاتړي نظام ايجادول.

د وسلوالي دېښمنۍ د پېښېدو پرمهال د
فرهنگي شتمنيو له ساتنې نه د ملاتړ د هغه
کنوانسيون د تگلارو د اهميت تازه تاييد،
چې د ۱۹۵۴ زېږديز کال د می په ۱۴
(۱۳۳۳/۲/۲۴ هجري- لمريز) په لاهه
کې منعقد شوی او د هغو د ښه پلي کېدو

پروتوکول دوم کنوانسيون
۱۹۵۴ ميلادي (۱۳۳۳)
هجري شمسي) لاهه در
خصوص حمايت از اموال
فرهنگي در خلال منازعات
مسلحانه
لاسه، ۲۶ مارچ ۱۹۹۹
بخش اول

مقدمه:

طرف ها:

با آگاهی از نیاز به توسعه حمایت از
اموال فرهنگی در صورت بروز مناصمه
مسلحانه و ایجاد نظام حمایتی عالی برای
اموال فرهنگی که به طور خاص تعیین
شده اند.

با تأیید مجدد اهمیت مقررات
کنوانسیون حمایت از اموال فرهنگی در
صورت بروز مناصمه مسلحانه که در
۱۴ می ۱۹۵۴ میلادی (۱۳۳۳/۲/۲۴)
هجري شمسي) در لاهه منعقد شده و با
تأکید بر ضرورت تکمیل این مقررات از

طریق اقداماتی لاری نه د هغو د بشپړولو پر اړتیا ټینګار وشو، د کنوانسیون د درنو ژمنو لوریو لپاره د اړینو توکو د خوندي کولو ترڅنګ د داسې تیاریو نیول، چې د وسله والو دښمنی د پېښېدو پر مهال یې له فرهنگي شتمنیو څخه ملاتړ تضمین کړی وي، دې ته په درناوي، چې د وسلوالي دښمنی د پېښېدو پر مهال به له فرهنگي شتمنیو څخه د ملاتړ برلاسي قواعد د بین الملل حقونو پرمختیا منعکسه کړي.

با تائید این که قواعد عرفی حقوق بین الملل همچنان حاکم بر مسائلی خواهد بود که در مقررات این پروتوکول مورد حکم قرار نمی گیرد.

به شرح زیر توافق نمودند:

تعاریف

ماده اول:

از نظر این پروتوکول:

الف- "طرف" یعنی دولت طرف این پروتوکول.

ب- "مال فرهنگی" یعنی مال فرهنگی به شرحی که در ماده (۱) کنوانسیون

لپاره له اقداماتی لاری نه د هغو د بشپړولو پر اړتیا ټینګار وشو، د کنوانسیون د درنو ژمنو لوریو لپاره د اړینو توکو د خوندي کولو ترڅنګ د داسې تیاریو نیول، چې د وسله والو دښمنی د پېښېدو پر مهال یې له فرهنگي شتمنیو څخه ملاتړ تضمین کړی وي، دې ته په درناوي، چې د وسلوالي دښمنی د پېښېدو پر مهال به له فرهنگي شتمنیو څخه د ملاتړ برلاسي قواعد د بین الملل حقونو پرمختیا منعکسه کړي.

د دې په تائید سره، چې د بین الملل حقوقو قواعد به همداشان پر هغو مسایلو حاکم وي، چې ددې پروتوکول په مقرراتو کې تر حکم لاندې نه نیول کېږي.

په لاندې ډول یې موافقه وکړه.

تعریفونه

لومړۍ ماده:

ددې پروتوکول له نظره:

الف- "لوری" یعنی ددې پروتوکول لوری دولت.

ب- "فرهنگي شتمنی" یعنی هغه فرهنگي شتمنی، چې د کنوانسیون په (۱) ماده

کي تعريف شويده.

تعريف شده است.

ج- "کنوانسیون" يعني د وسله والو دښمنۍ د پېښېدو پرمهال له فرهنگي شتمنيو نه دملاتړ کنوانسیون، چې د ۱۹۵۴ زېږديز کال د می په ۱۴ (۲۴/۲/۱۳۳۳ هجري- لمريز) په لاهه کې منعقد شوی دی.

ج- "کنوانسیون" يعني کنوانسیون حمايت از اموال فرهنگي در صورت بروز مخاصمه مسلحانه که در ۱۴ می ۱۹۵۴ میلادی (۲۴/۲/۱۳۳۳ هجری شمسی) در لاهه منعقد شده است.

د- "د روند ژمن لوری" يعني د کنوانسیون لوری دولت.

د- "طرف معظم متعاهد" يعني دولت طرف کنوانسیون.

ه- "لوړ ملاتړ" يعني د هغه لوړ ملاتړ نظام، چې د (۱۰) او (۱۱) موادو په سبب منځته راغلی دی.

ه- "حمايت عالی" يعني نظام حمايت عالی که به موجب مواد (۱۰) و (۱۱) ایجاد شده است.

و- "پوځي موخه" هغه موخه، چې د ماهيت، ځای، موخې او يا د هغې د کارونې په واسطه په پوځي کړنو کې گټور رول ولري او د هغه ويجاړېدنه، نيونه او يا د غه ټوليز يا جزوي خنثي کول د وخت په اوضاع او حالت کې له گټور پوځي امتيازه شمېرل کېږي.

و- "هدف نظامي" يعني هدفی که به واسطه ماهيت، مکان، مقصود يا کاربرد خویش نقش مؤثری در اقدامات نظامی داشته و تخریب، تسخیر يا خنثی سازی کلی یا جزئی آن در اوضاع و احوال وقت، امتیاز نظامی مؤثری به شمار می آید.

ز- "د قانون ترپښو لاندې کېدل" يعني د زورزياتي او يا بلې داسې لارې کارول، چې دنيول شوې خاورې دکورنيو يا نړيوالو حقونو له قواعدو سره په

ز- "غير قانونی" يعني تحت اجبار يا از طريق ديگر در تعارض با قواعد حاکم حقوق داخلی سرزمین اشغال شده يا

ټکر کې وي.

حقوق بين المللی.

ح- "لرليک" يعنې تر لور ملاتړ لاندې د فرهنگي شتمنيو هغه نړيوال لرليک، چې د (۲۷) مادې د (۱) بند له (ب) جزء سره سم منځته راغلی دی.

ح- "فهرست" يعنې فهرست بين المللی اموال فرهنگي تحت حمايت عالی که طبق جزء (ب) بند (۱) ماده (۲۷) ايجاد شده است.

ط- "د ټولو مدير" يانې د يونسکو د ټولو مدير.

ط- "مدير کل" يعنې مدير کل يونسکو.

ی- "يونسکو" يعنې د ملگرو ملتونو علمي، فرهنگي او زده کړه بيز سازمان.

ی- "يونسکو" يعنې سازمان علمي، فرهنگي و آموزشی ملل متحد.

ک- "لومړی پروتوکول" يعنې د وسلوالي دښمنۍ د پېښېدو پرمهال له فرهنگي شتمنيو نه د ملاتړ په اړه هغه پروتوکول، چې د ۱۹۵۴ زېږديز کال د می په ۱۴ (۲۴ / ۲ / ۱۳۳۳ هجري- لمريز) په لاهه کې منعقد شوی دی.

ک- "پروتوکول اول" يعنې پروتوکول راجع به حمايت از اموال فرهنگي در خلال منازعات مسلحانه که در ۱۴ می ۱۹۵۴ ميلادی (۲۴ / ۲ / ۱۳۳۳ هجري شمسی) در لاهه منعقد شده است.

له کنوانسيون سره تړاو

ارتباط با کنوانسيون

دوه يمه ماده:

ماده دوم:

دا پروتوکول د لوريو ترمنځ په اړيکو کې کنوانسيون بشپړوي.

اين پروتوکول، کنوانسيون را در روابط بين طرف ها تکميل می نمايد.

د گډون ساتنه

حيطه شمول

درېيمه ماده:

ماده سوم:

۱- دغه پروتوکول به پر هغو تگلارو سربېره، چې د سولې پرمهال به اعمال

۱- علاوه بر مقرراتی که در زمان صلح اعمال خواهد شد، این پروتوکول در

شي، د کنوانسيون د (۱۸) مادې د (۱) او (۲) بند او د (۲۲) مادې د (۱) بند د موضوع د څرنګوالي په اړه به اعمال شي.

۲- کله چې د وسله والې دښمنۍ يو لوری دې پروتوکول ته ژمن نه وي، ددې پروتوکول لوري به د متقابلو اړیکو دره ناوي ته اړوي همداراز هغوی به ددې پروتوکول منلو ته ددغه پروتوکول د تګلارو له منونکي دښمن لوري دولت سره تر هغې ژمن وي، چې ترڅو يې پلي کوي، ان تردې، چې که وروستی یاد شوی لوری پروتوکول ته ژمن هم نه وي.

د درېيمې برخې او ددې پروتوکول او کنوانسيون د نورو تګلارو ترمنځ اړیکه

څلورمه ماده:

ددې پروتوکول د درېيمې برخې د تګلارو پلي کول به په لاندینيو ټکو کومه اغېزه نه پرېباسي:

الف- ددې کنوانسيون د لومړۍ او

مورد وضعیت های موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۸) کنوانسيون و بند (۱) ماده (۲۲) اعمال خواهد شد.

۲- هنگامي که یکی از طرف های مخصوصه مسلحانه متعهد به این پروتوکول نباشد، طرف های این پروتوکول ملزم به رعایت آن در رابطه متقابل خویش خواهند بود. آنها همچنین متعهد به رعایت این پروتوکول در رابطه با دولت طرف مخصوصه ای که مقررات این پروتوکول را قبول نموده و تا مادامی که آن را اجراء می نماید هستند، هر چند که طرف اخیر الذکر متعهد به پروتوکول نباشد.

ارتباط بین بخش سوم و سایر مقررات کنوانسيون و این

پروتوکول

ماده چهارم:

اجرای مقررات بخش سوم این پروتوکول تأثیری بر موارد زیر نخواهد گذاشت:

الف- اجرای مقررات بخش اول

ددغه پروتوکول د دوه یمې برخې د تگلارو پلي کول. کونانسیون و بخشش دوم این پروتوکول.

ب- ددې پروتوکول د لوریو ترمنځ ددې کونانسیون د دوه یمې برخې تگلارو پلي کول، یا د یوه لوري او هغه دولت ترمنځ، چې د پروتوکول د (۳) مادې له (۲) بند سره سم مني او پلی کوي یې، خو کله چې فرهنگي شتمنی په ځانگړي ملاتړ سربره له لور ملاتړ نه هم برخمنې وي، هغه مهال به بیا یوازې د لور ملاتړ مقررات ورکول شي.

دوه یمه برخه

د ملاتړ ټوليزې تگلارې

د فرهنگي شتمنیو خونديتوب

پنځمه ماده:

د فرهنگي شتمنیو د خونديتوب په موخه د سولې پرمهال ترلاس لاندې نیول شوې احتیاطي کړنې د کونانسیون د (۳) مادې په سبب له وسلوالي دښمنۍ نه د ورپېښیدونکو اټکل شویو اغېزو پر وړاندې له کېدون سره سم د لړلیک تیارول، د جوړښتي ټکر او یا اورلگېدنې

بخش دوم

مقررات کلی حمایت

ایمني اموال فرهنگي

ماده پنجم:

اقدامات احتیاطی اتخاذ شده در زمان صلح به منظور ایمنی اموال فرهنگی در مقابل آثار قابل پیش بینی مخصوصه مسلحانه به موجب ماده (۳) کونانسیون به طور مقتضی شامل آماده کردن فهرست، برنامه اقدامات اضطراری برای حمایت در مقابل

پر وړاندې د ملاتړ د بېړنيو کړنو لپاره د لاس په کارېدو پروگرام، د لېږندو فرهنگي شتمنيو د لېږدلپاره تياري او يا ددې شتمنيو د ساتنې اړوندو تگلارو، ځای او هغو ته د نېکو مسئولينو ټاکل، د فرهنگي شتمنيو خونديتوب بلل کېږي.

فرهنگي شتمنيو ته درناوي

شپږمه ماده:

د کنوانسيون له (۴) مادې سره سم فرهنگي شتمنيو ته د درناوي د تضمين په موخه:

الف- د کنوانسيون د (۴) مادې د (۲) بند په سبب د ترينگلو پوځي اړتياوو پر اساس د فرهنگي شتمنيو د خونديتوب په موخه د پوځي عملياتو لارښوونه يوازې تر هغې تر استناد لاندې نيول کېدونکې ده، چې:

۱- فرهنگي شتمني د خپلې کړنې له منځې په پوځي موخې اووښتې وي، او.

۲- د پوځي گټې اخيستني لپاره بله داسې ممکنه لاره نه وي، چې د هغې موخې پر وړاندې د پوځي حملې لارښوونه ترې ترلاسه

آتش يا انهدام ساختاري، آمادگي برای انتقال اموال فرهنگي منقول يا مقررات مربوط برای حمايت کافی اين اموال در محل و تعيين مقام های صالح مسئول ايمني اموال فرهنگي خواهد بود.

احترام اموال فرهنگي

ماده ششم:

با هدف تضمين احترام به اموال فرهنگي طبق ماده (۴) کنوانسيون:

الف- اسقاط حق بر اساس ضرورت های نظامي قهری به موجب بند (۲) ماده (۴) کنوانسيون برای هدايت عمليات نظامي عليه اموال فرهنگي تنها زمانی و تا مدتی ممکن است مورد استناد قرار گيرد که:

۱- آن مال فرهنگي با عملکرد خود تبديل به هدفی نظامی شده، و.

۲- هيچ طريق ممکن ديگری برای کسب مزيت نظامی مشابه نسبت به آنچه که از طريق هدايت حمله نظامی عليه آن هدف به دست می آيد، وجود نداشته

شي.

باشد.

ب- د ترينگلو پوځي اړتياوو د حق پراساس د کنوانسيون د (۴) مادې د (۲) بند په سبب له فرهنگي شتمنيو نه گټه اخيستنې د هغو موخو لپاره، چې هغه احتمالاً د ويجاړېدنې او وړانې په خطر کې اچوي، يوازې تر هغې تر استناد لاندې نيول کېدای شي، چې له فرهنگي شتمنيو نه د گټې اخيستنې او د ورته پوځي گټې د ترلاسه کولو ترمنځ نورې ممکنې طريقې شتون ونه لري.

ب- اسقاط حق بر اساس ضرورت نظامي قهری به موجب بند (۲) ماده (۴) کنوانسيون برای استفاده از اموال فرهنگی به عنوان اهدافی که آن ها را احتمالاً در معرض ویرانی یا تخریب قرار می دهد فقط زمانی و تا مدتی ممکن است مورد استناد قرار گیرد که هیچ انتخابی بین چنین استفاده ای از اموال فرهنگی و سایر روشهای ممکن برای کسب مزیت نظامی مشابه وجود نداشته باشد.

ج- د ترينگلي پوځي اړتيا د استناد په اړه پرېکړه بايد يواځې د هغه افسر له لوري ترسره شي، چې چلوونکي يا له هغو نه لوی ځواک ونه اوسي يا په هغه صورت کې، چې د کړنې شرايط په بل ډول اجازه نه ورکوي، چې له هغه ورو کې ځواک ته امر وکړي.

ج- تصميم در خصوص استناد به ضرورت نظامي قهری فقط بايد توسط افسری اتخاذ شود که نیروی را در حد گردان یا بزرگتر از آن یا در صورتی که شرایط، عمل به گونه دیگری را اجازه نمی دهد نیروی کوچکتری را فرماندهی می کند.

د- د (الف) بند په سبب د نيول شوې پرېکړې پراساس د حملې په صورت کې اړينه ده، چې هر مهال په وړ شرايطو کې منځې له منځې نه گټور گوانسليک

د- در صورت حمله بر اساس تصميم اتخاذ شده به موجب بند (الف)، در هر زمان که شرایط اجازه دهد، بايد اخطار مؤثر قبلی ارسال

واستول شي.

په حمله کې احتياطي کړنې

اوومه ماده:

د پوځي عملياتو په لا رښوونه کې د بين المللي بشرپالو حقونو په سبب پر نورو احتياطي کړنو باندې له اغېزې پرته د دښمنۍ هر لوري بايد، چې:

الف- له هرې شونې لارې نه بايد تاييد کړي، چې تر حملې لاندې موخې د کنوانسيون د (۴) مادې د ملاتړ شويو فرهنگي شتمنيو له ډلې څخه نه دي.

ب- د کنوانسيون د (۴) مادې له مخې ملاتړ شويو فرهنگي شتمنيو ته د تاوان رسولو د کچې د راټيټولو او منځنيو په موخه بايد د حملې د وسايلو او طريقو په ټاکنه کې ټولې کېدونکې احتياطي کړنې ترلاس لاندې ونيول شي.

ج- د هغې حملې د پيل لپاره له پرېکړې نه لاس په سر شي، چې د کنوانسيون په (۴) ماده کې د يادو شويو فرهنگي شتمنيو ملاتړ ته يې د واقعي اټکل شوې او مستقيمي پوځي ګټې په پرتله د زيان

ګرځد.

اقدامات احتياطي در حمله

ماده هفتم:

بدون تأثير بر ساير اقدامات احتياطي مقرر به موجب حقوق بشر دوستانه بين المللي، در هدايت عمليات نظامي، هر طرف مخاصمه بايد که:

الف- از هر طريق ممکن تاييد نمايد که اهداف مورد حمله، اموال فرهنگي حمايت شده به موجب ماده (۴) کنوانسيون نيستند.

ب- به منظور اجتناب، و در صورت بروز به منظور به حد اقل رساندن خسارات جنبي وارده به اموال فرهنگي حمايت شده به موجب ماده (۴) کنوانسيون، بايد تمام اقدامات احتياطي ممکن را در انتخاب وسايل و روش هاي حمله اتخاذ نمايد.

ج- از تصميم به آغاز هر حمله اي که انتظار مي رود سبب ورود خسارتي جنبي به اموال فرهنگي حمايت شده به موجب ماده (۴) کنوانسيون شده که در مقايسه با مزيت نظامي مستقيم و واقعي پيش

رسوني کچه لوړه وي.

بینی شده بیشتر باشد، امتناع نماید.

د- حمله بنده او یا وځنډوي ترڅو ښکاره شي، چې:

د- حمله را لغو یا تعلیق نماید، چنانچه مشخص شود، که:

۱- موخه د کنوانسیون د (۴) مادې له مخې ملاتړ شوې فرهنگي شتمني ده.

۱- اهداف، مال فرهنگي حمايت شده به موجب ماده (۴) کنوانسیون می باشد.

۲- ددې شونتياوي، چې د کنوانسیون په (۴) ماده کې ملاتړ شويو فرهنگي شتمنيو ته رسېدونکي زیان د واقعي اټکل شوې او مستقيمي پوځي ګټې په پرتله زیاتېږي.

۲- حمله ممکن است سبب ورود خسارت جنبي بیشتر از مزیت نظامی مستقیم و واقعی پیش بینی شده نسبت به اموال فرهنگي حمايت شده به موجب ماده (۴) کنوانسیون شود.

د دوښمنی د آثارو پر وړاندې

اقدامات احتیاطی در مقابل آثار

احتیاطي کړنې

مخاصمات

اتمه ماده:

ماده هشتم:

د دښمن لوري باید تروسه وسه هڅه وکړي، چې:

طرف های مخاصمه باید در بیشترین حد ممکن:

الف- لېږنده فرهنگي مالونه د پوځي موخو له څنګ نه لېږې ولېږدوي او یا سیمه له پوره ملاتړ نه برخمنه کړي.

الف- اموال فرهنگي منقول را از مجاورت اهداف نظامی منتقل نموده یا حمايت کافی را در محل تأمین نمایند.

ب- فرهنگي شتمنيو ته نږدې د پوځي موخو له ځای په ځای کولو نه لاس واخلي.

ب- از مستقر نمودن اهداف نظامی در نزدیکی اموال فرهنگي اجتناب نمایند.

په نيول شوې خاوره کې له فرهنگي

حمایت از اموال فرهنگي در

شتمنيو نه ملاتړ

سرزمين اشغال شده

نهمه ماده:

ماده نهم:

۱- د کنوانسيون د (۴) او (۵) مادې پر تگلارو له اغېز پرته بايد د يوې خاورې د ټولې او يا يوې برخې نيونکي د نيول شوې خاورې په اړه لاندیني ټکي منع کړي او د پېښېدو مخه يې ونيسي:

۱- بدون تأثیر بر مقررات مواد (۴) و (۵) کنوانسيون طرف اشغال کننده کل يا بخشی از سرزمين طرف ديگر بايد در رابطه با سرزمين اشغال شده، موارد زیر را ممنوع و از وقوع آن جلوگیری نماید:

الف- د فرهنگي شتمنيو د مالکيت لېږدونه او يا په ناقانونه توګه د هغو بې ځايه کول.

الف- هر گونه صدور غير قانونی نقل مکان يا انتقال مالکيت اموال فرهنگي.

ب- د لرغون پېژندنې هر ډول کيندنې، يوازې له هغې موخې پرته، چې د فرهنگي شتمنيو خونديتوب او ساتنې ته دغه کيندنې بېخي اړينې وېرېښي.

ب- هر گونه حفاری باستان شناسی، به جز در مواردی که این حفاری برای ایمنی، ضبط یا حفظ اموال فرهنگي به طور اکيد ضرورت داشته باشد.

ج- د فرهنگي شتمنيو او يا د هغو په کارونه کې هر ډول بدلون، چې د تاريخي، فرهنگي او يا علمي نښو نښانو د ورکاوې هڅه پکې شوې وي.

ج- هرگونه تغيير يا تغيير کاربری اموال فرهنگي که به منظور پنهان کردن يا ويران کردن شواهد تاريخي، فرهنگي يا علمی صورت پذيرد.

۲- په نيول شوې خاوره کې د لرغون پېژندنې هر ډول کيندنې، فرهنگي شتمنيو او يا د هغو کارونې ته بدلون ورکول بايد

۲- هرگونه حفاری باستان شناسی، تغيير يا تغيير کاربری اموال فرهنگي در سرزمين اشغال شده بايد با همکاری

يوازې د نيول شوې خاورې د نېکو ملي مقامونو په نږدې مرسته ترسره شي، کله په ناوړه شرايطو کې دې ترې ډډه وشي.

درېيمه برخه

لوړ ملاتړ

لوړ ملاتړ

لسمه ماده:

فرهنگي شتمني د لاندینيو دريو شرطونو په درلودنې سره تر لوړ ملاتړ لاندې راتلای شي:

الف- د بشر له مهمو فرهنگي ميراثونو څخه وي.

ب- د کورنيو مناسبو قانوني او اداري کړنو په موخه يې بايد لوړ ملاتړ تضمين شي، څو يې ځانگړی فرهنگي او تاريخی ارزښت وپېژندل شي.

ج- د پوځي موخو او پوځي ځايونو د خوندي کولو په موخه دې نه کارول کېږي او د فرهنگي شتمني د کنترولونکي لوري له خوا دې داسې اعلاميه صادره شي، چې دغه شتمني به په

نزدیک مقام های ملی صالح سرزمین اشغال شده صورت پذیرد. مگر این که شرایط این گونه اجازه ندهد.

بخش سوم

حمایت عالی

حمایت عالی

ماده دهم:

اموال فرهنگی به شرط احراز سه شرط زیر می تواند تحت حمایت عالی قرار گیرد:

الف- یکی از مهم ترین میراث فرهنگی بشریت باشد.

ب- به موجب اقدامات اداری و قانونی متناسب داخلی که ارزش تاریخی و فرهنگی استثنایی آن شناسایی می شود حمایت شده و در بالاترین سطح، حمایت آن تضمین شود.

ج- برای مقاصد نظامی یا برای پوشش مکان های نظامی استفاده نشده و اعلامیه ای توسط طرفی که کنترول مال فرهنگی را به عهده دارد برای تأیید این که این مال برای مقاصد مزبور به کار

پورتيو موخو نه کارول کپري.

د لوړ ملاتړ ورکړه

يوولسمه ماده:

۱- هر لوری باید کاري ډلې ته د هغو فرهنگي شتمنيو لړليک واستوي، چې غواړي لوړ ملاتړ ورکړل شي.

۲- هغه لوری، چې د فرهنگي شتمني واک يا کنترول په لاس کې لري، کولای شي وغواړي هغو مال د (۲۷)، مادې د (۱) بند له (ب) جزء سره سم په برابر شوي فهرست کې درج شي دغه غوښتنليک باید د (۱۰) مادې د موضوع په ملاکونو پورې د اړوندو ټولو ضروري اطلاعاتو درلودونکی وي، ځانگړ وکولای شي له يوه لوري څخه وغواړي خو هغه فرهنگي مال په فهرست کې ثبت شي.

۳- ټول لوري، دشنه سپر نړيواله کاري ډله او نور نا دولتي سازمانونه کولای شي د خپلې وړتيا له مخې کاري ډلې ته ځانگړې فرهنگي شتمني وړاندیز کړي. داسې مهال کاري ډله کولای شي يو لوری راوبولي، خو په لړليک کې

نخواهد رفت، صادر شود.

اعطاء حمايت عالي

ماده يازدهم:

۱- هر طرف باید فهرستی از اموال فرهنگي را که می خواهد نسبت به آن حمايت عالي اعطاء شود به کار گروه ارسال نماید.

۲- طرفی که صلاحيت يا کنترول بر مال فرهنگي دارد می تواند تقاضا نماید که آن مال در فهرست تهیه شده طبق جزء (ب) بند (۱) ماده (۲۷)، درج گردد. این درخواست باید شامل تمام اطلاعات ضروری مربوط به ملاک های موضوع ماده (۱۰) باشد کار گروه می تواند از یک طرف دعوت کند تا درخواست نماید آن مال فرهنگي در فهرست ثبت شود.

۳- سایر طرف ها، کار گروه بين المللی سپر آبی و سایر سازمان های غير دولتی با تخصص مربوط می توانند مال فرهنگي خاصی را به کار گروه توصيه نمایند. در این موارد کار گروه می تواند تصميم به دعوت از یک طرفی کند تا

- د هغې شتمنی د ثبت غوښتنه وکړي. فهرست ثبت شود.
- ۴- په هغه خاوره کې د فرهنگي شتمنی د ثبت غوښتنه، چې واگې یې له یوه نه د زیاتو دولتونو په لاس کې وي او همداراز ثبتونه به یې په هېڅ ډول د اختلاف لرونکو لوریو پر حق کومه اغېزه ونلري.
- ۵- کاري ډله باید په لړلیک کې د ثبتونې د غوښتنې له ترلاسه کولو سره سم ټولو لوریو ته د غوښتنلیک په اړه خبراوی ورکړي، لوري کولای شي د (۶۰) ورځو په موده کې ددې ثبت غوښتنلیک په اړه خپلې څرگندونې کاري ډلې ته وړاندې کړي. دغه څرگندونې باید یوازې اویوازې د (۱۰) مادې د موضوعاتو د ځانگړنو په ترڅ کې وړاندې شي. څرگندونې دې ټاکلې او په پېښو پورې اړوندې وي. کاري ډله به څرگندونې حل او د ثبت غوښتونکي غړي ته به د قانع ځواب ویلو لپاره له پرېکړې نه مخکې وړ ځای په توگه کړي. کله چې دا ډول څرگندونې له کار ډلې سره شریک
- درخواست نماید آن مال فرهنگی در فهرست ثبت شود.
- ۴- تقاضای ثبت مال فرهنگی قرار گرفته در سرزمینی که اعمال حاکمیت یا صلاحیت بر آن توسط بیش از یک دولت مطرح شده است و همچنین ثبت آن به هیچ وجه بر حق طرف های اختلاف تأثیری نخواهد داشت.
- ۵- کار گروه، به محض دریافت تقاضا برای ثبت در فهرست، باید تمام طرف ها را از درخواست مطلع سازد. طرف ها می توانند اظهاریه هایی را در رابطه با این تقاضا ظرف مدت شصت (۶۰) روز به کار گروه ارائه نمایند. این اظهاریه ها باید تنها بر اساس ملاک های موضوع ماده (۱۰) ارائه شوند. اظهاریه ها باید مشخص و مربوط به وقایع باشند. کار گروه اظهاریه ها را رسیدگی خواهد کرد و برای عضو درخواست کننده ثبت، موقعیت معقولى برای پاسخ قبل از اتخاذ تصمیم فراهم خواهد آورد. هنگامی که چنین اظهاریه هایی نزد کار گروه مطرح می شوند،

- کپری، په لړلیک کې به یې د ثبتونې پرېکړه له (۲۶) مادې سره سره له پنځمې برخې څخه له څلورونه د زیاتو شته رایه ورکونکو له لوري ترسره شي.
- ۶- کاري ډله کولای شي د غوښتنلیک په اړه د پرېکړې پر مهال د دولتي، نادولتي سازمانونو او متخصصو کسانو نظر وپوښتي.
- ۷- د لوړو ملاتړ د ورکړې او یا نه ورکړې پرېکړه دې یوازې د (۱۰) مادې د موضوعاتو د ځانگړنو په ترڅ کې ونيول شي.
- ۸- په ځانگړو حالاتو کې، کله چې کاري ډله په دې پوه شي، چې د فرهنگي شتمنۍ د ثبتونې غوښتونکی لوری نشي کولای د (۱۰) مادې د (ب) بند د موضوعاتو ځانگړنې پوره کړي، کاري ډله کولای شي هغه ته د لوړ ملاتړ د ورکړې په پرېکړه لاس پورې کړي.
- خو په دې شرط، چې د غوښتنلیک وړاندې کونکی لوری له (۳۲) مادې سره سم د نړیوالې مرستې غوښتنه وکړي.
- ۹- د دښمنۍ له پیلېدو سره سم د دښمنۍ
- تصمیمی در خصوص درج آن در فهرست باید علی رغم ماده (۲۶) به وسیله اکثریت چهار پنجم اعضاء حاضری و رأی دهنده اتخاذ شود.
- ۶- کار گروه در هنگام تصمیم گیری نسبت به درخواست می تواند نظر سازمان های دولتی و غیر دولتی و همچنین افراد متخصص را جویا شود.
- ۷- تصمیمی مبنی بر اعطاء یا انکار حمایت عالی تنها می تواند بر اساس ملاک های موضوع ماده (۱۰) اتخاذ شود.
- ۸- در مواقع استثنایی هنگامی که کار گروه به این نتیجه رسیده است که طرف درخواست کننده ثبت مال فرهنگی در فهرست نمی تواند ملاک های موضوع در بند (ب) ماده (۱۰) را برآورده سازد، کار گروه می تواند تصمیمی به اعطای حمایت عالی اتخاذ کند.
- مشروط بر این که طرف درخواست کننده تقاضای مساعدت بین المللی را به موجب ماده (۳۲) ارائه نماید.
- ۹- با شروع مخاصمات، طرف

مخاصمه می تواند به صورت اضطراری حمایت عالی از اموال فرهنگی تحت صلاحیت یا کنترول خویش را ابلاغ این درخواست به کار گروه تقاضا نماید. کار گروه فوری این تقاضا را به تمام طرف های مخصوصه ارسال خواهد نمود. در این موارد، کار گروه اظهاریه های طرف های مربوط را فوری بررسی خواهد نمود تصمیم به اعطای حمایت عالی موقت در اسرع وقت و علی رغم ماده (۲۶) با اکثریت چهار پنجم اعضاء حاضر و رأی دهنده، اتخاذ خواهد شد. کار گروه می تواند حمایت عالی موقت را در طول آغاز تشریفات عادی اعطاء حمایت عالی اعطاء نماید، مشروط بر این که مفاد بند های (الف) و (ب) ماده (۱۰) رعایت گردد.

۱۰- حمایت عالی نسبت به اموال فرهنگی توسط کار گروه از زمان ثبت آن در فهرست اعطاء خواهد شد.
۱۱- مدیر کل بدون تأخیر تصمیم کار گروه را درخصوص ثبت اموال فرهنگی در فهرست به دبیر کل سازمان ملل متحد

لوری کولای شی په بپرنی توگه د ترخپل واک لاندې فرهنگي شتمنیو په اړه د لوړ د ورکړې غوښتنه د یوه غوښتنلیک په خپراوي سره کاري ډلې ته واستوي. کاري ډله به دغه غوښتنه په بپرنی ډول ټولو دښمنو لوریو ته استوي. په داسې ټکو کې به کار ډله د اړوندو لوریو خرگندونې په بېره ترغور لاندې نیسي. د لنډ مهاله لوړ ملاتړ د ورکړې تصمیم به په لنډ وخت او له (۲۶) مادې سره سره د حاضر او رایه ورکوونکو په څلور پنځمې اکثریت سره ونیول شي. کاري ډله کولای شي د لوړ ملاتړ د ورکړې د چارو له پیلېدو سره سم لنډ مهاله لوړ ملاتړ ورکړي، خو په دې اړه چې د (۱۰) مادې د (الف اوج) بند مفاد پکې خوندي شوی وي.

۱۰- فرهنگي شتمنیو ته به د کاري ډلې له لوري د لوړ ملاتړ ورکړه په فهرست کې دهغو دښتونې له مهاله ورکول کېږي.
۱۱- د ټولو مدیر به له څنډه پرته د کاري ډلې پرېکړه د ملگرو ملتونو د سازمان د ټولو د بیرو او ټولو

لوريو ته رسوي.

تر لوړ ملاتړ لاندې د فرهنگي مالونو

خونديتوب

دوولسمه ماده:

دبښمن اړخونه بايد تر عالي ملاتړ لاندې د فرهنگي مالونو خونديتوب دهغو د حملې له هدف ګرځولو څخه په ډډې کولو شرح له نظامي اقداماتو څخه ملاتړ کې ددغو شتمنيو يا د هغو له چاپېره محوطې څخه هر ډول استفاده تضمين کړي.

له لوړ ملاتړ نه بې برخې کېدل

ديارلسمه ماده:

۱- تر لوړ ملاتړ لاندې شتمني يوازې هغه مهال دا ملاتړ له لاسه ورکړي، چې:

الف- که دا ډول خونديتوب له (۱۴) مادې سره سم ځنډېدلی او يا له منځه تللی وي، يا.

ب- که چېرې او کله چې دغه شتمني د کارېدنې پر موجب په پوځي موخه بدلې شوې وي.

۲- دا ډول شتمني د (۱) بند د (ب)

و تمام طرف ها ابلاغ خواهد نمود.

مصنويت اموال فرهنگي تحت

حمایت عالی

ماده دوازدهم:

طرف های مخصوصه بايد مصنويت اموال فرهنگي تحت حمايت عالي را با خود دارای از هدف حمله قرار دادن آنها، هر گونه استفاده از اين اموال يا محوطه پيرامون آنها در حمايت از اقدامات نظامی را تضمين نمايند.

از دست دادن حمايت عالی

ماده سيزدهم:

۱- مال فرهنگي تحت حمايت عالي، چنين حمايتی را تنها در موارد از دست خواهد داد:

الف- اگر چنين مصنويتی طبق ماده (۱۴) لغو يا معلق شده باشد، يا.

ب- چنانچه و مادامی که اين مال به موجب کاربردش به هدف نظامی تبديل شده باشد.

۲- تحت شرايط جزء (ب) بند (۱)

- جزء تر شرایطو لاندې یوازې هغه مهال د حملې موخه گرځولای شي، چې:
- الف- دغه حمله د (۱) بند د (ب) جزء د موضوع د شتمنی د کارونې د پای ته رسولو لپاره یوازینی شونې وسیله وي.
- ب- فرهنگي شتمنی ته د زیان د کچې د بېخي راتیټولو او یا له منځه وړلو نورې ټولې شونې لارې، طریقې او هڅې ترلاس لاندې نیول شوې وي.
- ج- یوازې هغه مهال، چې شرایط د بېړنۍ روا دفاع د الزاماتو په دلیل پورتنیو کړنو ته اجازه ورنه کړي:
- ۱- د لوړې عملیاتي حملې فرمان ورکړل شوی وي.
- ۲- مهاجم ځواک ته مخکې له مخکې نه داسې ګټور معلوماتو واستول شي، چې د (۱) بند د (ب) جزء د موضوع د کارونې پای ته رسول پکې اړین بلل شوي وي، او.
- ۳- تېري کوونکي ځواک ته د حالت د ښه کولو لپاره پوره وخت ورکړل شي.
- چنین اموالی فقط در صورتی ممکن است هدف حمله قرار بگیرند که:
- الف- این حمله تنها وسیله ممکن برای پایان دادن به کاربرد مال موضوع جزء (ب) بند (۱) باشد.
- ب- تمام اقدامات احتیاطی در انتخاب روش ها و وسایل حمله به منظور پایان دادن به چنین کاربردی و اجتناب یا به حد اقل رساندن خسارت وارده به اموال فرهنگی صورت گرفته باشد.
- ج- جز در صورتی که شرایط، به دلیل الزامات دفاع مشروع فوری اجازه انجام اعمال فوق را ندهد:
- ۱- حمله در بالاترین سطح عملیاتی فرمان، صادر شده باشد.
- ۲- آگاهی مؤثری از پیش برای نیروی مهاجم ارسال شده باشد که پایان دادن به کاربرد موضوع جزء (ب) بند (۱) را لازم بدانند، و.
- ۳- به نیروهای مهاجم فرصتی کافی برای اصلاح وضع داده شود.

د لوړ ملاتړ ځنډونه او بندونه

څوارلسمه ماده:

۱- که چېرې فرهنگي شتمني ددې پروتوکول د (۱۰) مادې يوه ځانگړنه هم پوره نه کړي، کاري ډله کولای شي د هغه د لوړ ملاتړ حالت وځنډوي او يا له لړليک نه د هغې فرهنگي شتمني په ليرې کولو سره هغه حالت ته د پای ټکی کېږدي.

۲- که چېرې له پوځي کړنو نه د ملاتړ په موخه د تر لوړ ملاتړ لاندې شتمني کارونه له (۱۲) مادې سره په ټکر کې راشي، کاري ډله کولای شي د هغو د لوړو ملاتړ حالت وځنډوي که چېرې دا ډول سرغړونې په پرله پسې توگه وي، کاري ډله کولای شي په استثنایي توگه له لړليک نه د فرهنگي شتمني د ليرې کولو پر مه د لوړ ملاتړ حالت له منځه يوسي.

۳- د ټولو د بېر بايد له ځنډ پرته د کاري ډلې لخوا د لوړ ملاتړ د ځنډېدو يا بندېدو پرېکړو د ملگرو ملتونو د سازمان د ټولو د بېر او ددې پروتوکول ټولو لوريو ته وړاندې کړي.

لغو و تعليق حمايت عالي

ماده چهاردهم:

۱- در صورتی که مال فرهنگی دیگر هیچ یک از ملاک های ماده (۱۰) این پروتوکول را بر آورده ننماید، کار گروه می تواند وضعیت حمایت عالی آن را معلق نموده یا با حذف آن مال فرهنگی از فهرست، آن وضعیت را لغو نماید.

۲- در صورت نقض شدید ماده (۱۲) در ارتباط با مال فرهنگی تحت حمایت عالی در اثر کاربرد آن در حمایت از اقدامات نظامی، کار گروه می تواند وضعیت حمایت عالی آن را معلق نماید در صورتی که چنین فرهنگی از فهرست لغو نماید.

۳- دبیر کل باید بدون تأخیر هر تصمیم کار گروه را در خصوص لغو یا تعليق حمايت عالي به دبیر کل سازمان ملل متحد و تمام طرف های این پروتوکول ابلاغ نماید.

۴- کاري ډله به له پرېکړې نه وړاندې ټولو لوريو ته د هغوی د نظرونو د شریکولو لپاره وړ ځای برابروي.

۴- کار گروه قبل از اتخاذ تصمیم، موقعیتی را برای طرف ها به منظور طرح نظرات شان فراهم خواهد نمود.

څلورمه برخه

بخش چهارم

د حکم صادروني او واک لرنې

مسئولیت کيفری و

مسئولیت

صلاحیت

له پروتوکول نه سرغړاوی

نقض شدید پروتوکول

پنځلسمه ماده:

ماده پانزدهم:

۱- هر هغه څوک، چې په قصدي توګه ددې پروتوکول نه سرغړاوی وکړي یا د کنوانسیون او یا پروتوکول نه په سرغړاوي کې دا لاندې کړنې ترسره کړي:

۱- هر شخصي که مرتکب تخلفي در محدوده این پروتوکول شود، اگر به طور عمدی و در تخلف از کنوانسیون یا این پروتوکول مرتکب هر یک از اعمال زیر شود:

الف- تر لوړو ملاتړ فرهنگي شتمنی تر حملې لاندې راوستل.

الف- هدف حمله قرار دادن اموال فرهنگي تحت حمایت عالی.

ب- د پوځي کړنو د ملاتړ په موخه تر لوړ ملاتړ لاندې فرهنگي شتمنی او یا په هغو پورې اړونده سیمه کارول.

ب- مورد استفاده قرار دادن اموال فرهنگي تحت حمایت عالی یا محوطه پیرامون آن در حمایت از اقدامات نظامی.

ج- د کنوانسیون او یا دغې پروتوکول له لوري د ملاتړ شویو فرهنگي شتمنیو لېږدونه او یا له منځه وړنه.

ج- انهدام گسترده یا مصادره اموال فرهنگي حمایت شده به موجب کنوانسیون و این پروتوکول.

د- د کنوانسیون او يا دغې پروتوکول له خوا ملاتړ شوي فرهنگي شتمني تر حملي لاندې نيول.

ه- د کنوانسیون اړوندو ملاتړ شويو فرهنگي شتمنيو غلا، چورچپاول، ناسمه کارونه او وړانونه.

۲- هر لوری باید اړینې کړنې ترلاس لاندې ونیسي، خو په دې ماده کې یادې شوې سرغړونې د کورنیو قوانینو او صادرو شويو احکامو پر وړاندې سرغړونې وشمېري او دې ډول سرغړونو ته وړ سزا وټاکي. لوري باید ددې کار په ترسره کولو کې د حقونو ټولیز اصول او نړیوال حقونه داسې په پام کې ونیسي، چې په مستقیمه توګه دا ډول سرغړونکي او دا ډول کړنو ته پراختیا ورکوونکي په خپله سزا ورسېږي.

واک

شپاړسمه ماده:

۱- له (۲)، بند سره له په ټکر کې راتلو پرته هر غړی کولای شي، چې په (۱۵) ماده کې د یادو شويو سرغړونو په اړوند د خپلو واکونو له مخې د لاندینیو ټکو په

د- هدف حمله قرار دادن اموال فرهنگی حمایت شده به موجب کنوانسیون و این پروتوکول.

ج- سرقت، غارت یا سوء استفاده یا تخریب اموال فرهنگی حمایت شده به موجب کنوانسیون.

۲- هر طرف باید اقدامات ضروری را اتخاذ نماید تا تخلفات بیان شده در این ماده را به موجب قوانین داخلی، تخلفات کیفی تلقی نموده و برای چنین تخلفاتی، مجازات های مناسبی وضع نماید. طرف ها در انجام این کار باید اصول کلی حقوق و حقوق بین المللی از جمله قواعد بسط دهنده مسئولیت کیفی افراد به اشخاصی غیر از کسانی که به طور مستقیم مرتکب عمل می شوند را رعایت نمایند.

صلاحیت

ماده شانزدهم:

۱- بدون لطمه زدن به بند (۲)، هر عضو اقدامات قانونگذاری ضروری را برای اعمال صلاحیت خود بر تخلفات بیان شده در ماده (۱۵) در موارد زیر

اڙه اڙيني قانوني ڪرني ترسره ڪري:

الف- هغه مهال، چي دا ڊول سرغڙونه دهغه دولت په خاوره ڪي ترسره شوې وي.

ب- ڪله چي تورن د هغه دولت د تبعه تر ادعا لاندې وي.

ج- د (۱۵) مادي (۱) بند له (الف) نه تر (ج) پوري په جزونو ڪي د يادو شويو سرغڙونو په اڙه هغه مهال، چي تورن په هغه ځمکه ڪي تر اتهام لاندې وي.

۲- د واک د ترلاسه ڪولو په اڙه او د ڪنوانسيون (۲۸) مادي ته له زيان رسولو پرته بايد:

الف- دغه پروتوڪول به د ملي او بين المللي حقونو له منځي د فردي سزا ورڪولو د مسئوليت د سپارلو له هغه تحمیل نه منځيو وي ونه ڪري، چي برلاسيٽوب او يا هم پر نړيوالو دوديزو حقونو باندې اغېز بنسندونكي وي.

ب- له دې وړ هاخوا هغه دولت هم چي ددې پروتوڪول لوري ندي ڪولاي شي ددې پروتوڪول تگلاري د (۳) مادي له

اتخاذ خواهد نمود:

الف- هنگامي که چنين تخلفي در سرزمين آن دولت صورت گرفته است.

ب- هنگامي که متهم مورد ادعا تبعه آن دولت باشد.

ج- در مورد تخلفات بيان شده در جزء هاي (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) هنگامي که متهم مورد ادعا در سرزمين آن حضور داشته باشد.

۲- در رابطه با اعمال صلاحيت و بدون لطمه زدن به ماده (۲۸) ڪنوانسيون:

الف- اين پروتوڪول از تحمیل مسئوليت ڪيفري فردي يا اعمال صلاحيت به موجب حقوق ملي و بين المللي که ممکن است حاکم باشد يا بر اعمال صلاحيت به موجب حقوق بين الملل عرفي تأثير گذارد، جلوگيري نخواهد کرد.

ب- جز مادامي که دولتي که طرف اين پروتوڪول نيست، ممکن است آن را پذيرفته و مقررات آن

(۲) بند سره سمې پر ځان ومني، د هغه دولت د وسله وال ځواک غړي او هغه دولتي اتباع، چې د پروتوکول لوری نه دي، د هغې اتباعو له هغې ډلې پرته، چې په هغه دولتي وسله والو ځواکونو کې خدمت کوي چې ددې پروتوکول لوری دی، د فردي سزا ورکولو ژمنه پر غاړه نه لري او دا پروتوکول هم پر دغه ډول اشخاصو یا د هغو پر استرداد باندې د کوم واک د منځته راوړلو پرېکړه نه کوي.

تعقيب

اوولسمه ماده:

۱- که د کوم لوري په خاوره کې تر تور لاندې تورن کس د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) نه تر (ج) پورې د جزونو نه له سرغړونې وروسته ونيول شي، ا و هغه کس بېرته پرې نږدې، په کار ده، چې له پرځای ځنا پرته موضوع تر خپلو نېکو مقامونو پورې ورسېږي، خو هغوی د د کورنيو او يا هم پلي کېدونکو نړيوالو حقونو له قواعدو سره سم تورن شخص تعقيب کړي.

را طبق بند (۲) ماده (۳) اعمال نمايد، اعضای نیروهای مسلح و اتباع دولتی که طرف پروتوکول نمی باشد به جز آن دسته از اتباعی که در نیروهای مسلح دولتی خدمت می کنند که طرف این پروتوکول می باشد، به موجب این پروتوکول متحمل مسئولیت کیفری فردی نشده و این پروتوکول تعهدی را برای ایجاد صلاحیت بر چنین اشخاصی یا استرداد آنها وضع نمی کند.

تعقيب

ماده هفدهم:

۱- طرفی که متهم مورد ادعا به تخلف جزء های (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) در سرزمین او یافت شود، اگر آن شخص را مسترد نکند باید بدون هیچ استثناء و تأخیر غیر مؤجبهی موضوع را به مقام های صالح خود برای تعقيب از طریق تشریفات رسیدگی طبق قانون داخلی خود یا در صورتی که قابل اجراء باشد، طبق قواعد مربوط حقوق بین الملل ارجاع نماید.

۲- د بین الملل حقوقو پر اړوندو قواعدو له اغېزې پرته په هغه صورت کې چې د اجراء وړوي هر شخص چې د هغه په اړه د رسیدګۍ هغه تشریفات چې له کنوانسیون یا دغه پروتوکول سره په ارتباط کې دي د سرته رسېدو په حال کې وي باید عادلانه رفتار او عادلانه محاکمه د کورنیو حقوقو او بین الملل حقوقو مطابق هغه ته د رسیدګۍ په ټولو پړاوونو کې تضمین شي او په هېڅ مورد کې تضمینونه نه بنایي له هغو تضمینونو څخه نامساعدتره وي چې د بین الملل حقوقو په وسیله د هغه شخص لپاره پېشبیني شوي دي.

استرداد

اتلسمه ماده:

۱- د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) څخه د (پ) تر جزء پورې یادې شوې سرغړونې به د لوریو ترمنځ د استرداد په تړون کې ددې پروتوکول له پلي کېدو نه منځکې د استرداد وړ سرغړونو تر نامه لاندې ځای کړی شوې وګڼل شي. لوري دا ژمنه کوي، چې د دوی ترمنځ په

۲- بدون تأثیر بر قواعد مربوط حقوق بین الملل در صورتی که قابل اجراء باشد، هر شخصی که در رابطه با وی تشریفات رسیدگی که در ارتباط با کنوانسیون یا این پروتوکول است در حال انجام باشد باید رفتاری عادلانه و محاکمه ای عادلانه طبق حقوق داخلی و حقوق بین الملل برای وی در تمام مراحل رسیدگی تضمین گردد و در هیچ مورد تضمین ها نباید نا مساعد تر از تضمین های باشد که به وسیله حقوق بین الملل برای آن شخص پیش بینی شده است.

استرداد

ماده هجدهم:

۱- تخلفات بیان شده در جزء های (الف) تا (پ) بند (۱) ماده (۱۵) به عنوان تخلفات قابل استرداد در هر معاهده استرداد موجود بین طرف ها پیش از لازم الاجراء شدن این پروتوکول گنجانده شده تلقی خواهد شد. طرف های متعهد می گردند که چنین

تخلفاتی را در هر معاهده استردادی که متعاقباً بین آنها منعقد گردد، بگنجانند.

۲- هنگامی که طرفی که استرداد را منوط به وجود معاهده استرداد می کند، درخواستی برای استرداد از دولت طرف دیگر دریافت نماید که با آن هیچ پیمان استردادی ندارد، دولت طرف مورد تقاضا به اختیار خود می تواند این پروتوکول را به عنوان مبنای حقوق استرداد در ارتباط با تخلفات بیان شده در جزء های (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) در نظر بگیرد.

۳- طرف هایی که استرداد را منوط به وجود معاهده نمی کنند، تخلفات بیان شده در جزء های (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) را با رعایت شرایط پیش بینی شده توسط قانون دولت مورد تقاضا به عنوان تخلفات قابل استرداد بین خود تلقی خواهند نمود.

۴- در صورت ضرورت، با تخلفات بیان شده در جزء های (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) به منظور استرداد بین

راتلونکی استردادی ترون کپی چپی وروسته به د دوی ترمخ منعقد شي ډول سرغروني ځای کړي.

۲- که هغه لوری، چپی بښنه د بښني په ترون پورې اړوندوي، له بل داسې دولت نه د بښني غوښتنلیک ترلاسه کړي، چپی ورسره د بښني په ترون نه لري، د غوښتنې لوری دولت کولای شي په خپل واک دا پروتوکول د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) نه د (ج) تر جزء پورې د یادو شویو سرغرونو په اړه د بښني د حقوقي سرچینې په توگه وکاروي.

۳- هغه لوري، چپی بښنه د ترون په شتون پورې نه تړي، کولای شي د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) نه تر (ج) پورې جزونو کې یادې شوې سرغرونې شرایطو ته په کتو سره په خپل منځ کې د غوښتونکي دولت له قانون سره سمې د بښني وړ سرغرونې وپولي.

۴- د اړتیا پرمهال د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) نه تر (ج) پورې جزونو کې د یادو شویو

سرغرونو پر وړاندې باید د لوریو ترمنځ د بښنې په موخه داسې چلند وشي، لکه چې سرغرونې د (۱۶) مادې په (۱) بند کې د واک ورکړل شویو لوریو په خاوره کې پېښې شوې وي.

له یو بل سره قانوني مرستې

نولسمه ماده:

۱- لوري دې تروسه یو له بل سره د په سزا رسونې او یا بښنې په هغو څېړنیزو چارو کې مرستې وکړي، چې په (۱۵) ماده کې د یادو شویو سرغرونو په اړه دي، دا مرستې کېدای شي هغوی ته د سرغرونې د نښو نښانو او شواهدو د ورکړې په اړه وي.

۲- لوري باید له (۱) بند او د نورو تړونونو له هوکړو سره سم یو له بله شونې قانوني مرستې ونه سپموي. د لوریو ترمنځ د دا ډول تړونونو او هوکړو د نه شتون پرمهال دې د خپلو د کورنیو قوانینو په رڼاکې یو پر بل مرستې

طرف ها به گونه ای رفتار خواهد شد که گویی آنها نه تنها در مکانی که در آن به وقوع پیوسته اند بلکه در سرزمین طرف هایی که طبق بند (۱) ماده (۱۶) ایجاد صلاحیت نموده اند، به وقوع پیوسته است.

کمک های قانونی متقابل

ماده نهم:

۱- طرف ها باید بیشترین حد کمک را به یکدیگر در ارتباط با تحقیقات یا تشریفات کیفری یا استرداد که در رابطه با تخلفات بیان شده در ماده (۱۵) صورت گرفته است از جمله کمک در کسب شواهد در اختیار آنها که برای تشریفات رسیدگی ضروری است، اعطاء نمایند.

۲- طرف ها باید تعهدات خود به موجب بند (۱) را در توافق با سایر معاهدات یا ترتیبات راجع به کمک قانونی متقابل که ممکن است بین آنها وجود داشته باشد انجام دهند. در صورت فقدان چنین معاهدات یا توافقاتی طرف ها طبق قوانین داخلی خود به

ولوروي.

يکديگر کمک خواهند کرد.

د ډډه کولو چانسونهزمينه های امتناع

شلمه ماده:

ماده بیستم:

۱- د استرداد لپاره د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) نه تر (ج) پورې په جزونو کې يادې شوي سرغړونې اود متقابلو قانوني مرستو په موخه په (۱۵) ماده کې د يادې شوې سرغړونې په کارنه ده، سرغړونې سياسي يا په سياسي سرغړونو پورې اړوندې او يا هم د سياسي انگېزو له مخې وگڼل شي. بلاخره د استرداد او يا د متقابلو قانوني مرستو د غوښتنې لپاره ناسمه ده، چې د دغه شان سرغړونو د سياسيوب يا په سياسي سرغړونو پورې د اړوندو سرغړونو يا له سياسي انگېزې نه د رامنځ ته شوو سرغړونو په پلمه ترې ډډه وشي.

۱- برای استرداد، تخلفات بيان شده در جزء های (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) و برای کمک قانونی متقابل تخلفات بيان شده در ماده (۱۵) نباید به عنوان تخلفات سياسي يا تخلفات مرتبط با تخلفات سياسي يا تخلفات ملهم از انگيزه های سياسي تلقی گردد. در نتیجه از درخواست برای استرداد يا برای کمک قانونی متقابل بر اساس چنین تخلفاتی نمی توان فقط بر این اساس که این تخلفات مربوط به تخلف سياسي يا تخلف مرتبط با تخلفی سياسي يا تخلف ملهم از انگيزه ای سياسي است امتناع نمود.

۲- پدې پروتوکول کې هېڅ شی نه ښايي په داسې ډول تفسير شي چې که دغوښتنې وړ دولت پر دې د اعتقاد لپاره کافي دلايل ولري چې د شخص د تعقيب يا مجازاتو په منظور د استرداد لپاره غوښتنه د (۱۵) مادې د (۱) بند له (الف) څخه د (ج) تر

۲- هیچ چیز در این پروتوکول نباید به گونه ای تفسير شود که اگر دولت مورد تقاضا دلايل کافي برای اعتقاد به این داشته باشد که تقاضا برای استرداد تخلفات بيان شده در جزء های (الف) تا (ج) بند (۱) ماده (۱۵) يا تقاضا برای

کمک قانونی متقابل در ارتباط با تخلفات بیان شده در ماده (۱۵) به منظور پیگرد یا مجازات شخص بر اساس نژاد، مذهب، ملیت یا اصلیت قومی یا عقیده سیاسی آن شخص بوده یا موافقت با این تقاضا سبب تبعیض نسبت به موقعیت آن شخص بنا به هر یک از این دلایل می شود، تعهدی در مورد استرداد یا اعطای کمک قانونی متقابل وضع کند.

اقداماتی در ارتباط با سایر تخلفات

ماده بیست و یکم:

بدون تأثیر بر ماده (۲۸) کنوانسیون، هر طرف باید آن دسته از اقدامات قانونی یا اداری یا انضباطی را اتخاذ کند که ممکن است برای سرکوب اعمال زیر در هنگامی که به طور عمدی صورت می گیرند، ضروری باشد:

الف- هر گونه کاربرد اموال فرهنگی در جهت نقض کنوانسیون یا این پروتوکول.

ب- هر گونه صدور غیر قانونی، سایر نقل مکان ها یا انتقال مالکیت اموال

اجزای پورپ سرغرونی یا په (۱۵) ماده کی له درج شوو سرغرونو سره په ارتباط کی د متقابلې قانوني مرستې لپاره غوښتنه، د نژاد، مذهب، ملیت یا قومي اهلیت یا د هغه شخص د سیاسي عقیدې پر بنسټ ده یا لدې غوښتنې سره موافقت یا له دغو دلایلو څخه د هر یوه پربناء د هغه شخص د موقعیت په نسبت د تبعیض سبب کېږي، د استرداد یا متقابلې قانوني مرستې د ورکولو په هکله کومه ژمنه وضع کړي.

د نورو سرغرونو په اړه کړنې

یووبشتمه ماده:

د کنوانسیون په (۲۸) ماده له اغېزې پرته، هر لوری باید هغه ټولې قانوني، اداری او یا هم انضباطي کړنې ترسره کړي، چې په قصدي توګه ددې لاندینیو کارونو د سرته رسېدو پرمهال کېدون اړین وي:

الف- ددې پروتوکول یا کنوانسیون د له منځه وړلو په اړه د فرهنگي شتمنیو هر ډول کارونه.

ب- له دې پروتوکول یا کنوانسیون څخه د سرغرونی په موخه هر ډول نا قانونه

صادرېدنه، نور نقل مکانونه یا د فرهنگي شتمنیو د ملکیتونو لېږدول.

فرهنگي از سرزمین اشغال شده در جهت تخلف از کنوانسیون یا این پروتوکول.

پنځمه برخه

بخش پنجم

په هغه وسلواله دښمنۍ کې د

حمایت از اموال فرهنگي در

فرهنگي شتمنی څخه ملاتړ،

مخاصمات مسلحانه ای که

چې نړیوالې ځانگړنې ونه لري

ویژگی بین المللی ندارند

وسلوالې دښمنۍ، چې نړیواله

مخاصمات مسلحانه فاقد ویژگی

ځانگړنه ونه لري

بین المللی

دوه ویشتمه ماده:

ماده بیست و دوم:

۱- دا پروتوکول به د یوه لوري په خاوره کې د ننه د نړیوالې ځانگړنې نه لرونکې وسلوالې دښمنۍ د پېښېدو پرمهال پلۍ کېږي.

۱- این پروتوکول در صورت بروز مخاصمه مسلحانه فاقد ویژگی بین المللی که در درون سرزمین یکی از طرف ها صورت می گیرد، اعمال خواهد شد.

۲- دا پروتوکول به د کورنیو گډو وډو حالتونو او نښتو، لکه تیت پرکو سرغړونو او دا ډول نورو کړونو پرمهال نه پلۍ کېږي.

۲- این پروتوکول در وضعیت های آشوب و تنش داخلی مثل شورش و اعمال متخلفانه متفرق و پراکنده وسایر اعمال با ماهیت مشابه اعمال نخواهد شد.

۳- د یوه دولت په مسئولیت او حاکمیت باندې د اغېزي لپاره به د ټولو قانوني تگلارو په وسیله په دولتونو کې د قانون د

۳- هیچ چیز در این پروتوکول برای تأثیر گذاشتن بر حاکمیت یک دولت یا مسئولیت حکومت به وسیله کلیه

ببرته پلي کولو، نظم راوستلو او يا هم د دولت د ارضي ساتنې او له ملي يووالي نه د دفاع لپاره هېڅ شي په دې پروتوکول کې د سند په توگه ونه کارول شي.

۴- ددې پروتوکول د يوه لوري په خاوره کې دنړيوالو ځانگړنو نه لرونکې وسلوالي دښمنۍ په (۱۵) ماده کې د يادو شويو سرغړونو پر وړاندې د هغه لوري په لومړنيو واکونو کومه اغېزه پرې نه باسي.

۵- که د کوم لوري په خاوره کې وسلواله دښمنۍ پېښېږي، د هغه لوري په کورنيو او بهرنيو چارو کې د هر دليل له مخې مستقيم يا غير مستقيم مداخله، په دې پروتوکول کې د توجيه په توگه تر استناد لاندې نشي نيول کېدای.

۶- د (۱) بند د موضوع د حالت په اړه به ددې پروتوکول کړنې د دښمنۍ د دواړو لوريو په حقوقي حالت کومه اغېزه ونلري.

۷- يونسکو کولای شي خپل خدمتونه د دښمنۍ دواړو لوريو ته وړاندې کړي.

روش های قانونی برای حفظ یا برقراری مجدد نظم و قانون در دولت یا دفاع از وحدت ملی و تمامیت ارضی دولت مورد استناد قرار نخواهد گرفت.

۴- هیچ چیز در این پروتوکول بر صلاحیت اولیه طرفی که در سرزمین وی مخاصمه مسلحانه فاقد ویژگی بین المللی به وقوع پیوسته است نسبت به تخلفات بیان شد در ماده (۱۵) تأثیری نخواهد گذاشت.

۵- هیچ چیز در این پروتوکول نمی تواند به عنوان توجیه مداخله مستقیم یا غیرمستقیم به هر دلیل در مخاصمه مسلحانه یا در امور داخلی یا خارجی طرفی که در سرزمین آن مخاصمه صورت گرفته است، مورد استناد قرار گیرد.

۶- اعمال این پروتوکول در مورد وضعیت موضوع بند (۱) تأثیری بر وضعیت حقوقی طرف های مخاصمه نخواهد داشت.

۷- یونسکو می تواند خدمات خود را به طرف های مخاصمه ارائه نماید.

شپږمه برخه

بخش ششم

سازماني موضوعات

موضوعات سازمانی

د لوريو ناستې

اجلاس طرف ها

درويشتمه ماده:

ماده بیست و سوم:

۱- د لوريو ناستې به د يونسكو د عمومي کنفرانس سره په يوه وخت کې د درنو ژمنو لوريو له ناستو سره په همغږې توگه هغه مهال ترسره کېږي، چې دا ډول غونډې د ټولو د مدير لخوا اعلان شوې وي.

۱- اجلاس طرف ها هم زمان با کنفرانس عمومي يونسكو و در هماهنگی با اجلاس طرف های معظم متعاهد در صورتی که چنین اجلاسی توسط مدير كل اعلام شود، تشكيل خواهد شد.

۲- د لوريو ناستې به موخو ته د رسېدنې تگلارې تصويب کړي.

۲- اجلاس طرف ها آيين رسيدگی خود را تصويب خواهد کرد.

۳- د لوريو ناستې به لاندې دندې ولري:

۳- اجلاس طرف ها وظايف زیر را خواهد داشت:

الف- د (۲۴) مادې له (۱) بند سره سم د کاري ډلې د غړو ټاکل.

الف- انتخاب اعضای کار گروه طبق بند (۱) ماده (۲۴).

ب- د (۲۷) مادې د (۱) بند له (الف) جزء سره سم د کاري ډلې په وسيله د برابر شويو لارښوونيزو اصولو تأييد.

ب- تأييد اصول راهنمای تنظيم شده به وسيله کار گروه طبق جزء (الف) بند (۱) ماده (۲۷).

ج- له صندوق نه د گټې اخيستنې پر طريقه د څارنې لپاره د کاري ډلې لخوا د لارښودو اصولو منخته راوړل.

ج- ايجاد اصول راهنما برای نظارت بر نحو استفاده از صندوق به وسيله کار گروه.

د- د کاري ډلې لخوا د (۲۷) مادې د (۱) بند له (د) جزء سره سم د وړاندې شوي راپور بيا کتنه، او.

ه- ددې پروتوکول د کړنو په اړه د هر ډول ستونزې په هکله بحث او د اقتضاء په صورت کې د توصيې وړاندې کول.

۴- لږترلږه د لوريو له پنځمې نه د يوې برخې غوښتنو له مخې دې د ټولو مدير د لوريو بېړنۍ ناستې جوړې کړي.

د وسلوالي دښمنۍ د پېښېدو پرمهال له فرهنگي شتمنيو نه د ملاتړ کاري

ډله

خلېريشتمه ماده:

۱- د دا ډول وسلوالو دښمنيو د پېښېدو پرمهال له فرهنگي شتمنيو نه ملاتړ کاري ډلې منځ ته راځي. کاري ډله، چې له دوولسو (۱۲) غړيو نه جوړه ده، د لوريو د ناستو پرمهال ټاکل کېږي.

۲- کاري ډله به به په کال کې يوه عادي ناسته لري، خو د اړتيا پرمهال بېړنۍ ناستې هم درلودای شي.

۳- کاري ډلې په ټاکنه کې دې ټول

ه- بحث در مورد هر مشکل مربوط به اعمال این پروتوکول و در صورت اقتضاء ارائه توصیه.

۴- بنا به درخواست حد اقل یک پنجم طرف ها، مدیر کل، اجلاس فوق العاده طرف ها را تشکیل خواهد داد.

کارگروه حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه

مسلحانه

ماده بیست و چهارم:

۱- بدین وسیله کارگروه حمایت از اموال فرهنگی در صورت بروز مخاصمه مسلحانه تشکیل می شود. کار گروه متشکل از دوازده (۱۲) عضو می باشد که توسط اجلاس طرف ها انتخاب می شوند.

۲- کار گروه سالانه یک بار اجلاس عادی خواهد داشت و هر گاه ضروری تشخیص دهد، اجلاس های فوق العاده بر گزار خواهد کرد.

۳- در تعیین اعضای کار گروه،

لوري هڅه وکړي، چې په عادلانه توګه يې د نړۍ د بېلابېلو دودونو او سيمو استازولي تضمين کړې وي.

طرف ها تلاش خواهند نمود تا نمايندگی عادلانه مناطق و فرهنگ های مختلف دنيا را تضمين نمايند.

۴- د کاري ډلې د غړيو لوري به په خپله استازولي داسې کسان ټاکي، چې د فرهنگي ميراثونو، دفاع او نړيوالو حقونو په برخه کې اړينه وړتيا ولري او له نورو سره دې په سلا مشورې ددې تضمين هڅه وکړي، چې کاري ډله په ټوله کې د يادو شويو برخو لپاره متخصصين ولري.

۴- طرف های عضو کار گروه اشخاصی را به عنوان نماينده خود انتخاب خواهند کرد که در زمينه های ميراث فرهنگی، دفاعی يا حقوق بين الملل واجد شرايط باشند و تلاش خواهند کرد با مشورت با يکديگر تضمين نمايند که کار گروه در کل شامل متخصصان کافی در تمامی زمينه های مزبور باشد.

د تصدی دوره

پنځه ويشتمه ماده:

۱- يو لوری به د څلورو کلونو لپاره کاري ډلې ته استازی ټاکي او يوازې يوځل به له ځنډ پرته د بيا ټاکنې چانس لري.

دوره تصدی

ماده بیست و پنجم:

۱- یک طرف به مدت چهار سال برای عضویت در کار گروه انتخاب خواهد شد و فقط یک بار برای انتخاب مجدد بلافاصله واجد شرایط خواهد بود.

۲- د (۱) بند د تګلارو په پام کې نه نيولو سره، د لومړيو ټاکنو پرمهال د نيمو ټاکل شويو غړيو د تصدی دوره به په همدې موخه د لوريو د لومړۍ عادي ناستې له پای ته رسېدو سره سمه پای ته

۲- صرف نظر از مقررات بند (۱)، دوره تصدی نیمی از اعضای انتخاب شده در زمان اولین انتخاب در پایان اولین نشست عادی اجلاس طرف ها که به موجب آن انتخاب شده اند خاتمه

ورسپري. دا غري به ددي ناستو د رئيس له لوري د پچي اچونې په بڼه له لومړۍ ټاکنې وروسته ټاکل کېږي.

خواهد يافت اين اعضاء به قيد قرعه توسط رئيس اين اجلاس پس از اولين انتخاب تعيين خواهند شد.

د رسېدو مرام

آيين رسيدگي

شپږويشتمه ماده:

ماده بيست وششم:

۱- کاري ډله به خپل د رسېدو مرام تصويب کړي.

۱- کار گروه، آيين رسيدگي خود را تصويب خواهد کرد.

۲- غړو ډېری برخه به د نصاب حد جوړوي. د کاري ډلې پرېکړې به له دوه پر درې نه د ډېری غړو د رايو له مخې نيول کېږي.

۲- اکثريت اعضاء حد نصاب را تشکیل خواهند داد. تصميمات کار گروه با اکثريت دو سوم اعضای رأی دهنده اتخاذ خواهد شد.

۳- د دښمنۍ لوري غړي به د تر وسله والې دښمنۍ لاندې فرهنگي شتمنيو په اړه د هرې پرېکړې لپاره په رايه اخیستننه کې ونډه نه اخلي.

۳- اعضاء در رأی گیری نسبت به هر تصميمی مربوط به اموال فرهنگي که تحت تأثير مخاصه مسلحانه ای قرار گرفته اند که آنها طرف مخاصمه هستند، شرکت نمی کنند.

دندې

وظايف

اووه ويشتمه ماده:

ماده بيست وهفتم:

۱- کاري ډله به لاندې دندې لري:

۱- کار گروه وظايف زير را خواهد داشت:

الف- ددې پروتوکول د پلي کولو لپاره د لارښودو اصولو برابرول.

الف- تنظيم اصول راهنما برای اجرای اين پروتوکول.

ب- فرهنگي شتمنيوته د لوړ ملاتړ

ب- اعطاء، تعليق يا لغو حمايت عالی

- ورکړه، ځنډونه او يا بندونه او د تر لور
ملاټر لاندې فرهنگي شتمنيو د لرليک منځ
ته راوړنه، ساتنه او پراخونه.
- ج- د پروتوکول د پلي کولو څارنه او د
تر لور ملاټر لاندې شتمنيو پېژندنې ته
هڅونه.
- د- د لوريو د راپورونو په اړه نظر ورکول
او بيا کتنه، د اړتيا پرمهال د وضاحت
غوښتنه او د لوريو د ناستو لپاره ددې
پروتوکول په اړه د خپل راپور
برابرونه.
- ه- د (۳۲) مادې په اساس د نړيوالو
مرستو د غوښتنې څېړل او ترلاسه کول.
و- د صندوق دکارونې دطريقتي ټاکنه، او.
ز- د نورو داسې دندو ترسره کول، چې
کېدای شي د لوريو د ناستې له خوا هغوی
ته وروسپارل شي.
- ۲- د کاري ډلې دندې به د ټولو د مدير
په مرسته سرته رسېږي.
- ۳- کاري ډله به له هغو نړيوالو او ملي
دولتي او غير دولتي سازمانونو سره
مرسته کوي، چې د کنوانسيون، د هغه د
لومړي پروتوکول او د غه پروتوکول له
- اموال فرهنگي و ايجاد، حفظ و افزايش
فهرست اموال فرهنگي تحت حمايت
عالي.
- ج- مراقبت و نظارت بر اجراى
پروتوکول و ترغيب شناسايى اموال
فرهنگي تحت حمايت عالي.
- د- بررسى و اظهار نظر در مورد گزارش
هاى طرف ها، درخواست توضيح در
مواقع ضرورت و تهيه گزارش خود در
مورد اجراى اين پروتوکول برآى اجلاس
طرف ها.
- ه- دريافت و بررسى تقاضاى کمک
بين المللى به موجب ماده (۳۲).
- و- تعيين نحوه استفاده از صندوق، و.
ز- اجراى ساير وظيفى که ممکن است
توسط اجلاس طرف ها به آن
محول گردد.
- ۲- وظيف کار گروه در همکارى با
مدير کل صورت خواهد پذيرفت.
- ۳- کار گروه با سازمان هاى دولتي و
غير دولتي ملي و بين المللى که اهدافى
مشابه اهداف کنوانسيون، پروتوکول
اول آن و اين پروتوکول دارند همکارى

خواهد نمود. کار گروه به منظور کمک در اجرای وظایف می تواند برای شرکت در جلسات خویش را از سازمان های تخصصی برجسته مثل سازمان هایی که روابط رسمی با یونسکو دارند از جمله کار گروه بین المللی سپر آبی و نهادهای مؤسس آن در سمت مشورتی دعوت نماید.

نماینده مرکز بین المللی مطالعه راجع به حفاظت و مرمت اموال فرهنگی (مرکز رم) و کمیته بین المللی صلیب سرخ نیز می توانند در سمت مشورتی دعوت شوند.

دبیرخانه

ماده بیست و هشتم:

کار گروه توسط دبیرخانه یونسکو که مجموعه اسناد و مدارک کار گروه و دستور کار اجلاس های آن را تهیه خواهد کرد یاری خواهد شد و مسئولیت اجرای تصمیمات آن را نیز دارا می باشد.

موخو سره ورته والی ولری. کاری دله کولای شی د خپلو دندو د سرته رسولو په موخه په خپلو ناستو کې هغو لویو کارپوهو سازمانونو ته بلنه ورکولای شی، چې له یونسکو سره رسمي اړیکې ولري، له دې جملې نه کولای شی، دنړیوال شنه سپر کاری دله او د هغو مؤسسې ټولني سلامشورې ته راوبولي.

مرمت د فرهنگي شتمنیو د ساتنې او په اړه د مطالعې د نړیوال مرکز (درم مرکز) او د سره صلیب د نړیوالې کمیټې استازي هم کولای شی د سلا مشورې په موخه راوبلل شي.

لیک خونہ

اته ویشتمه ماده:

له کاری دې سره به د یونسکو لیک خونہ د کاری دې د اسنادو، مدرکونو او د هغوی د کاری ناستو د موادو په چمتو کولو کې مرسته کوي او د هغو په اړه د پرېکړې نیونې واک به هم لري.

د وسلوالې دښمنۍ د پېښېدو پرمهال

له فرهنگي شتمنيو نه د ملاتړ

صندوق

نهه ويسته ماده:

۱- په دې توگه يو صندوق په لاندینيو

موخو اېښودل کېږي:

الف- د (۵) مادې له (ب) بند او له

(۱۰) او (۳۰) مادې سره سم د

سولې پرمهال د ترلاس لاندې نيول

کېدونکو پيليزو او نورو کړنونه د ملاتړ

لپاره د مالي او نورو مرستو

برابرونه، او.

ب- د (۷) مادې له (الف) بند

سره سم د داسې مالي او نورو مرستو

برابرو، چې بايد د وسلوالې دښمنۍ

پرمهال له فرهنگي شتمنيو نه د

ملاتړ او يا د دښمنۍ له پای ته

رسېدو وروسته په بېړنۍ توگه د

اووښتو زيانونو د جبرانولو په

موخه وي.

۲- صندوق به د يونسکو د مالي

مقرراتو له شرايطو سره سم، يو امني

صندوق جوړ کړي.

صندوق حمايت از اموال

فرهنگي در صورت بروز مخاصمه

مسلحانه

ماده بيست ونهم:

۱- بدین وسیله صندوقی با اهداف زیر

تأسیس می شود:

الف- تأمین کمک های مالی یا سایر

کمک ها در حمايت از اقدامات

مقدماتی یا سایر اقداماتی که باید در

زمان صلح از جمله طبق ماده (۵)، بند

(ب) ماده (۱۰) و ماده (۳۰) اتخاذ

گردد، و.

ب- تأمین کمک های مالی یا سایر

کمک ها در خصوص اقدامات

اضطراری، مؤقتی و سایر اقداماتی که

باید به منظور حمايت از اموال فرهنگي

در طول مخاصمه مسلحانه یا برای جبران

خسارت فوری پس از خاتمه مخاصمات

از جمله طبق بند (الف) ماده (۷) اتخاذ

گردد.

۲- صندوق در انطباق با شرايط

مقررات مالی يونسکو، صندوق امني

ايجاد خواهد کرد.

- ۳- د صندوق ورکړې به يوازې د دهغو موخو لپاره ولگول شي، چې کاري ډلې به يې د (۲۳) مادې د (۳) بند د (ج) جزء د لارښوونې د اصولو پر اساس د هغو په اړه پرېکړه کوي. کاري ډله کولای شي د صندوق ورکړې د ځانگړو پروگرامونو يا پروژو د لگولو لپاره ومني، په دې شرط، چې کاري ډلې ددې پروگرامونو يا پروژو د پلي کولو لپاره کومه پرېکړه کړې وي.
- ۴- د صندوق مالي سرچينې به د لاندې ټکيو درلودونکې وي:
- الف- د لوريو د خپلې خوښې مرستې.
- ب- مرستې، ډالۍ او يا ورکړل شوی ارث په وسيله د:
- ۱- نورو دولتونو.
- ۲- د يونسکو يا د ملگرو ملتونو د سازمان د نظام سازمانونه.
- ۳- نور بين الدولې يا او نا دولتي سازمانونه او.
- ۴- ټوليزه او ځانکړې بنسټونه او حقيقي اشخاص.
- ۳- پرداخت های صندوق فقط برای مقاصدی که کارگروه طبق اصول راهنمای تعريف شده در جزء (ج) بند (۳) ماده (۲۳) در مورد آنها تصميم گيری خواهد نمود هزینه خواهد شد. کار گروه می تواند کمک هایی را تنها برای مصرف در مورد برنامه ها یا پروژه های خاصی بپذیرد مشروط بر این که کار گروه در مورد اجرای چنین برنامه ها یا پروژه های تصميم گرفته باشد.
- ۴- منابع مالی صندوق شامل موارد زیر خواهد بود:
- الف- کمک های داوطلبانه طرف ها.
- ب- کمک ها، هدايا یا ارث اعطاء شده به وسيله:
- ۱- سایر دولت ها.
- ۲- یونسکو یا سازمان های نظام سازمان ملل متحد.
- ۳- سایر سازمان های بین الدولی یا غیر دولتی، و.
- ۴- نهادهای عمومی و خصوصی یا اشخاص حقیقی.

- ج- له صندوق څخه هره لاسته راوړل شوې گڼه.
- د- د صندوق په گڼه له جوړو شويو پروگرامونو او د هغو له حاصل نه ترلاسه شوي وجوهات، او.
- ه- دصندوق په اړه د حاکمو لارښوونو د اصولو لپاره نورې مجازې سرچينې.
- ج- هر منفعت حاصل از صندوق.
- د- وجوه حاصل از تحصيل داری و دريافت های ناشی از برنامه های ترتيب داده شده به نفع صندوق، و.
- ه- سایر منابع مجاز به موجب اصول راهنمای حاکم در مورد صندوق.

اوومه برخه

د بين المللي مرستو او اطلاعاتو

خپراوي

خپراوي

دېرشمه ماده:

۱- لوري به د اړوندو لارو، په ځانگړې توگه داطلاعاتي او زده کړه ييزو پروگرامونو د خپراوي له لارې هڅه وکړي، چې په خپلو خلکو کې دفرهنگي شتمنيو ارزښت او هغو ته د پاملرنې کچه لوړه کړي.

۲- لوري به دا پروتوکول د سولې او دښمنۍ پرمهال په پراخه پيمانه خپروي (ددې کړنو په ډله کې به د هغه پوځي

انتشار

ماده سي ام:

۱- طرف ها از طرق مربوط و به ويژه به وسيله برنامه های آموزشی و اطلاعاتی تلاش خواهند کرد تا توجه و ارزش اموال فرهنگي را در بين تمام مردم خود تقويت نمايند.

۲- طرف ها، اين پروتوکول را در وسيع ترين حد، هم در زمان صلح و هم در زمان مخاصمه مسلحانه منتشر خواهند نمود (از جمله همه اقدامات

ضروری برای نشر مقررات این پروتوکول در بین نیروهای نظامی که در عملیات سازمان ملل متحد مشارکت می نمایند).

۳- هر یک از مقام های نظامی یا غیر نظامی که در زمان محاصره مسلحانه دارای مسئولیتی در رابطه با اجرای این پروتوکول است باید کاملاً با متن آن آشنا باشد. بدین منظور طرف ها باید در صورت اقتضاء:

الف- اصول راهنما و دستورالعمل های حمایت از اموال فرهنگی را در مقررات نظامی خود بگنجانند.

ب- در همکاری با یونسکو و سازمان های دولتی و غیر دولتی مربوط، آموزش های زمان صلح و برنامه های آموزشی را اجراء نموده و توسعه دهند.

ج- اطلاعاتی را در مورد قوانین، مقررات اداری و اقدامات اتخاذ شده به موجب جزء های (الف و ب) از طریق مدیر کل برای یکدیگر ارسال نمایند.

د- قوانین و مقررات اداری را که ممکن است برای تضمین اجرای این پروتوکول

خواک ترمنخ ددی پروتوکول د تگلارو خپړول وي، چې د ملگرو ملتونو د سازمان په عملیاتو کې گډون کوي).

۳- د وسلوالي دښمنۍ پرمهال ددی پروتوکول د پلي کولو له مسئولیت لرونکو پوځي او غیر پوځي مقامونو نه باید هر یو د پروتوکول له متن سره په بشپړه توگه آشنا وي باید لوري د غوښتنې پرمهال:

الف- په خپلو پوځي تگلارو کې له فرهنگي شتمنیو نه د ملاتړ لارښودي اصول او قوانین ځای پرځای کړي.

ب- د یونسکو، او اړوندو دولتي، نادولتي سازمانونو په مرسته، د سولې د مهال زده کړې او زده کړه ییز پروگرامونه پلي او پراختیا ورکړي.

ج- د (الف او ب) جزء په اساس د ټاکل شویو کړنو، اداري تگلارو او قوانینو په اړه ددی د ټولو د مدیر له لوري یو بل ته معلومات ولېږدوي.

د- هغه قوانین او تگلارې ددی یو بل ته د ټولو د مدیر له خوا واستول شي، چې

ممکن د دې پروتوکول د پلي کولو د
تضمين لپاره وټاکل شي.

نړيواله همکارۍ

يودېرشمه ماده:

د دې پروتوکول د جدي نقض پرمهال به
لوري ژمنه کوي، چې په ټوليزه توگه د
کاري ډلې په وسيله يا په کسيزه توگه له
يونسکو او د ملگرو ملتونو له سازمان
سره په همکارۍ او د ملگرو ملتونو د
سازمان له منشور سره سم گام اوچت
کړي.

نړيوالې مرستې

دوه دېرشمه ماده:

۱- يو لوری کولای شي د ترلوړ ملاتړ
لاندې فرهنگي شتمنيو لپاره له کاري ډلې
نه د نړيوالو مرستو غوښتنه وکړي او
همداراز د (۱۰) مادې د موضوع د
کړنو، اداري تگلارو او قوانينو پلي کولو
ته د پراختيا ورکولو او چمتو کولو په اړه
د مرستې غوښتنه وکړي.

۲- د دښمنۍ هغه لوری، چې ددې
پروتوکول کومه خوا نه وي، خو د (۳)
مادې د (۲) بند په اساس ددې پروتوکول

اتخاذ نمایند در اسرع وقت از طريق
مدیر کل برای یکدیگر ارسال نمایند.

همکارۍ بين المللی

ماده سي ویکم:

در موارد نقض جدی این
پروتوکول طرف ها متعهد می گردند که
به صورت جمعی از طریق کار
گروه یا به صورت فردی در همکاری با
یونسکو و سازمان ملل متحد و در
انطباق با منشور ملل متحد اقدام
نمایند.

کمک های بين المللی

ماده سي ودوم:

۱- یک طرف می تواند از کار گروه
برای اموال فرهنگي تحت حمایت عالی
درخواست کمک بين المللی نماید و
همچنين در ارتباط با آماده سازی، توسعه
یا اجرای قوانين، مقررات اداری و
اقدامات موضوع ماده (۱۰) درخواست
کمک کند.

۲- طرف مخاصمه ای که طرف این
پروتوکول نمی باشد اما طبق بند (۲)
ماده (۳) مقررات آن را می پذیرد و آن

تگلارې مني او هغه پلي کوي، کولای شي له کاري ډلې نه د يوې وړ نړيوالې مرستې غوښتنه وکړي.

۳- کاري ډله به د نړيوالو مرستو د غوښتنې د طرحې لپاره ځينې قواعد تصويب او د نړيوالو مرستو هغه بني به وټاکي، چې لاسته راوړل يې شوني وي.

۴- لوري به دې ته وهڅول شي، چې د کاري ډلې له خوا ددې پروتوکول، يا دښمنۍ هغو لوريو ته هر ډول فني مرستې ورکړي، چې غوښتنه يې کوي.

د يونسکو مرسته

دري دېرشمه ماده:

۱- يو لوری کولای شي له يونسکو څخه د خپلو فرهنگي شتمنيو د ملاتړ د سازمانولو په موخه، لکه د فرهنگي شتمنيو د خونديتوب، د لومړنيو کړنو، د بېرنيو حالتونو، د لړليک راټولولو، يا ددې پروتوکول د پلي کولو په اړه د هر ډول مسئلې د هواري لپاره مرسته وغواړي يونسکو به په ټاکلو حدودوکې د خپلو پروگرامونو او سرچينو

را اجراء می کند می تواند کمک بین المللی متناسبی را از کار گروه درخواست نماید.

۳- کار گروه قواعدی را برای طرح درخواست کمک بین المللی تصویب و اشکال کمک بین المللی را که می توان دریافت کرد، تعیین خواهد نمود.

۴- طرف ها تشویق می شوند تا هر نوع کمک های فنی را از طریق کار گروه با طرف های پروتوکول یا طرف های مخصوصه که آن را درخواست می کنند ارائه دهند.

کمک یونسکو

ماده سی و سوم:

۱- یک طرف می تواند از یونسکو برای سازمان دهی حمایت از اموال فرهنگی خود همانند اقدامات اولیه برای ایمنی اموال فرهنگی، اقدامات بازدارنده و سازمانی برای موقعیت های اضطراری و گرد آوری فهرست ملی اموال فرهنگی یا در ارتباط با هر مسئله ناشی از اجرای این پروتوکول، کمک فنی درخواست نماید. یونسکو چنین کمکی را در

له لارې دا ډول مرسته ترې ونه سپموي.

۲- لوري هڅول کېږي، خو په دوه گونې او يا خو گونې بڼه فني مرستې وړاندې کړي.

۳- يونسکو په خپل نوبت سره کولای شي ددې موضوعاتو په اړه لوريو ته ځينې وړانديزونه وړاندې کړي.

د شنه سپر سازمان د غړو او نورو کسانو ملي او نړيوال ملاتړ
خلور دېرشمه ماده:

۱- ددې پروتوکول او دښمنۍ لوري بايد له لاندېنيو موضوعاتو نه ملاتړ وکړي:

الف- د شنه سپرنړيوالې کار ډلې له غړونه، کله چې د وسلوالي دښمنۍ پرمهال د فرهنگي ميراث د ملاتړ لپاره کار کوي او يا هم دښمنۍ گواښوونکې وي، او همداراز.

ب- د شنه سپر د ملي کارۍ ډلې غړي او نور هغه کسان، چې د وسله والې او يا گواښوونکې دښمنۍ پر مهال له فرهنگي شتمنيو څخه د ملاتړ چاره ترسره کوي.

محدوده تعين شده به وسيله برنامه و منابع خود اعطاء خواهد کرد.

۲- طرف ها تشويق می شوند تا کمک های فنی را در سطح دو يا چند جانبه فراهم نمایند.

۳- يونسکو مجاز است تا به ابتکار خود پيشنهاداتی را در مورد اين موضوعات به طرف های بنمايد.

حمایت ملی و بين المللی اعضای سازمان سپر آبی و ساير اشخاص
ماده سي و چهارم:

۱- طرف های اين پروتوکول و طرف های مخاصمه بايد حمايت کننده از:

الف- اعضای کار گروه بين المللی سپر آبی هنگامی که در حال کار به روی حمايت از ميراث فرهنگي در طول مخاصمه مسلحانه هستند يا هنگامی که مخاصمه تهديد کننده است، همچنين.

ب- اعضای کارگروه های ملی سپر آبی و ساير اشخاص مسئول حمايت از اموال فرهنگي در طول مخاصمه مسلحانه يا هنگامی که مخاصمه تهديد کننده است.

- ۲- ددې پروتوکول او د بنمنی لوري باید دهغوی چارې تروسي وسي اسانه کړي.
- ۳- ملاتړ شوي کسان له (۱) بند سره سم د کنوانسیون د (۱۷) مادې د (۲) بند له مخې د نښانې او د (۲۱) مادې په تگلارو کې د اټکل شویو پیژندونکو وسایلو د کارولو اجازه لري.
- ۲- طرف های این پروتوکول و طرف های منخاصمه باید کار آنها را در حد ممکن نیز تسهیل نمایند.
- ۳- اشخاص حمایت شده طبق بند (۱) مجاز به استفاده از نشانه طبق بند (۲) ماده (۱۷) کنوانسیون و استفاده از وسایل شناسایی پیش بینی شده در ماده (۲۱) مقررات می باشند.

اتمہ برخه

ددې پروتوکول پلي کول

ملاتړي ځواکونه

پنځه دېرشمه ماده:

دا پروتوکول به د اړوندو لوريو د ګټو د خونديتوب په موخه، د مسئولو ملاتړو ځواکونو په مرسته پلي شي.

د جوړجاړي هڅې

شپږدېرشمه ماده:

۱- ملاتړي ځواکونه به خپلې ټولې هڅې هر هغه مهال ترسره کړي، چې فکر کوي کارول يې د فرهنگي مالونو په ګټه دي، په ځانګړې توګه هغه مهال، چې لوري ددې پروتوکول د مفاد د اجراء او يا

بخش هشتم

اجرای این پروتوکول

قدرت های حمایت کننده

ماده سی و پنجم:

این پروتوکول با همکاری قدرت های حمایت کننده مسئول ایمنی منافع طرف های منخاصمه اجراء خواهد شد.

تشریفات سازش

ماده سی و ششم:

۱- قدرت های حمایت کننده، مساعی جمیله خود را در تمام مواردی که تصور می نمایند کاربرد آن به نفع اموال فرهنگی بوده به ویژه اگر عدم توافقی بین طرف های منخاصمه در مورد اجراء

تفسير په اړه سره هوکړه شوي نه وي.

۲- په دې موخه هر ملاتړي ځواک کولای شي د یوه لوري، د ټولو د مدیر په غوښتنه یا په خپل نوبت د دښمنو لوریو د پلاویو او او په منځمنه د مسئولو مقامونو ترمنځ په ځانگړې توگه د فرهنگي شتمنیو د ملاتړ لپاره یوه ناسته وړاندیز کړي. د دښمنی لوري دې په ناسته کې دوی ته د وړاندې شویو وړاندیزونو په اړه غور وکړي. ملاتړي ځواکونه به د دښمنی لوریو ته داسې څوک وروپېژني، چې د دښمنی له لوري دولت څخه نه وي او د ټولو د مدیر لخوا ټاکل شوی وي، دې کس ته به د دښمنی د لوریو لخوا له تصویب وروسته د غونډو د ریاست واگې په لاس کې ورکول کېږي.

د ملاتړو ځواکونو د نه شتون پرمهال

جوړجاړی

اووه دېرشمه ماده:

۱- په هغه دښمنی کې چې هېڅ ملاتړی

یا تفسیر مفاد این پروتوکول وجود داشته باشد، به کار خواهند بست.

۲- بدین منظور هر قدرت حمایت کننده می تواند به دعوت یک طرف، مدیرکل یا به ابتکار خود اجلاسی از نمایندگان طرف های منحصمه و به ویژه مقام های مسئول حمایت از اموال فرهنگی را در صورتی که مناسب بداند در سرزمین دولتی که طرف منحصمه نیست، پیشنهاد نماید، طرف های منحصمه ملزم خواهند بود به پیشنهادهای برگزاری اجلاس که به آنها ارایه می شود، ترتیب اثر دهند. قدرت های حمایت کننده شخصی را که متعلق به دولتی که طرف منحصمه نیست یا شخصی را که به وسیله مدیر کل تعیین شده به طرف های منحصمه پیشنهاد خواهند نمود تا در صورت تصویب آنها برای شرکت در جلسه در مقام رئیس دعوت گردد.

سازش در غیاب قدرت های حمایت

کننده

ماده سی وهفتم:

۱- در منحصمه ای که هیچ قدرت حامی

تعیین نشده با شد، مدیر کل می تواند مساعی جمیله یا عمل به موجب اشکال دیگر سازش یا میانجی گری را به منظور حل اختلاف مقرر بدارد.

۲- به دعوت یک طرف یا مدیر کل، رئیس کار گروه می تواند به طرف های مخاصمه، برگزاری اجلاسی متشکل از نمایندگان آنها و به ویژه مقام های مسئول حمایت از اموال فرهنگی را اگر مناسب بداند در سرزمین دولتی که طرف مخاصمه نیست پیشنهاد نماید.

ترجمه ها و گزارش ها

ماده سی وهشتم:

۱- طرف ها، این پروتوکول را به زبان های رسمی خود ترجمه و این ترجمه های رسمی را به مدیر کل ارسال خواهند نمود.

۲- طرف ها هر چهار سال، گزارشی را در خصوص اجرای این پروتوکول به کار گروه ارسال خواهند نمود.

مسئولیت دولت

ماده سی ونهم:

هیچ یک از مقررات این پروتوکول در

خواک پکی نه وی تاکل شوی، د تولو مدیر کولای شی د لانجو د هواری په موخه د جوړجاړي یا منځگړتوب لپاره نېک مرستندوی وټاکي.

۲- د کاري ډلې رئیس کولای شی د یوه لوري یا د تولو د مدیر په بلنه، د فرهنگي شتمنیو د ملاتړ له مسئول مقام سره په تفاهم د دښمنۍ لوریو ته د لوریو د استازو ترمنځ د هغه دولت په خاوره کې د یوې ناستې د جوړېدو وړاندیز وکړي، چې یاد دولت د دښمنۍ لوری نه وي.

ژباړې او را پورونه

اته دېرشمه ماده:

۱- لوري دې دغه پروتوکول په خپلو رسمي ژبو وژباړې او دا رسمي ژباړې به د کل مدیر ته واستوي.

۲- لوري به کاري ډلې ته ددې پروتوکول د کړنو په اړه څلور کلنۍ رپوټ استوي.

د دولت مسئولیت

نهه دېرشمه ماده:

ددې پروتوکول هېڅ یوه تگلاره به کسانو

خصوص مسئوليت كيفري اشخاص
تأثيري بر مسئوليت دولت ها به موجب
حقوق بين الملل از جمله وظيفه جبران
خسارت نخواهد داشت.

ته د سزا وركولو د مسئوليت له مخي د
نړيوالو حقونو پر وړاندې د دولتونو په
مسئوليتونو، د زيانونو د جبرانولو په څېر
نورو دندو باندې اغيزه نه پرېباسي.

بخش نهم

نهمه برخه

شروط نهايي

وروستني شرطونه

زبان هاژبي

ماده چهلهم

څلورېنښتمه ماده:

اين پروتوكول به زبان هاي عربي، چيني،
انگليسي، فرانسوي، روسي و هسپانوي
تنظيم شده و شش متن از اعتبار يكسان
برخودار مي باشند.

دا پروتوكول په عربي، چينايي، انگليسي،
فرانسوي، روسي او هسپانوي ژبو برابر
شو او شپږ واړه متنونه له ورته اعتبار څخه
برخمن دي.

امضاءلاسلېك

ماده چهل ويكم:

پوڅلورېنښتمه ماده:

اين پروتوكول تاريخ ۲۶ مارچ ۱۹۹۹
ميلادي (۱۳۸۷/۱/۶ هـ.ش) را دربر
خواهد داشت.

په دې پروتوكول كې به د ۱۹۹۹ زېږديز
د مارچ ۲۶ (۱۳۸۷ / ۱ / ۶ هجري-
لمريز) نېټه شامله وي.

اين پروتوكول برآي امضاء
تمام دولت هاي معظم متعاهد
در لاهه از تاريخ ۱۷ مي ۱۹۹۹
تا ۳۱ دسمبر ۱۹۹۹ ميلادي
(۱۳۷۸/۲/۲۷ تا ۱۳۷۸/۱۰/۱۰)

دا پروتوكول به په لاهه كې د ټولو ژمنو
دولتونو د لاسليك لپاره د ۱۹۹۹ كال د
مي له ۱۷ نېټې څخه د ۱۹۹۹ زېږديز
كال د دسمبر تر ۳۱ نېټې
(۱۳۷۸ / ۲ / ۲۷ نه تر

پرانيسٽي وي. ۱۰ / ۱۰ / ۱۳۷۸ هـ. ش. پوري
 هـ. ش. مفتوح خواهه د بود.

نافذول (منل او يا تصويبول)

دوه څلويښتمه ماده:

۱- دا پروتوكول به د هغو درنو ژمنو دولتونو په تنفيذ (منل او يا تصويبول) پوري اړوند وي، چې هغوی يې لاسليکوي او د هغوی د اساسي قانون له غوښتنو سره سم به په دوی پوري تړاو ولري.

۲- د تنفيذ (منلو يا تصويبول) اسناد به د ټولو مدير ته سپارل کېږي.

الحاق

دري څلويښتمه ماده:

۱- دغه پروتوكول به د ۲۰۰۰ كال د جون د مياشتې له لومړۍ نېټې (۱۱ / ۱۰ / ۱۳۷۸ هـ. ش.) څخه د درنو ژمنو دولتونو د الحاق لپاره پرانيسٽي وي.

۲- الحاق به د كل مدير ته د الحاق د سند په ورکړې سره سرته رسېږي.

تنفيذ (پذيرش يا تصويبول)

ماده چهل و دوم:

۱- اين پروتوكول منوط به تنفيذ (پذيرش يا تصويبول) دولت های معظم متعهدي كه آن را امضاء نموده اند طبق تشریفات قانون اساسی مربوط آنها خواهد بود.

۲- اسناد تنفيذ (پذيرش يا تصويبول) به مدير كل تسليم خواهد شد.

الحاق

ماده چهل و سوم:

۱- اين پروتوكول از تاريخ اول جون ۲۰۰۰ ميلادی (۱۱ / ۱۰ / ۱۳۷۸ هـ. ش.) برای الحاق دولت های معظم متعهده مفتوح خواهد بود.

۲- الحاق به وسيله تسليم سند الحاق به مدير كل صورت خواهد گرفت.

دلازم الاجراء كېدل

څلور څلوېښتمه ماده:

۱- دغه پروتوكول به د تنفيذ (منلو يا تصويب) د شلم سند له وركړې يا الحاق څخه درې مياشتې وروسته د پلي كېدو وړ گرځي.

۲- له هغې وروسته به دا پروتوكول هر لوري لپاره د تنفيذ (منل، تصويب) يا الحاق له سند څخه درې مياشتې وروسته د پلي كېدو وړ وي.

د وسلوالي دښمنۍ په شرايطو كې پليكېدو وړ كېدل

پنځه څلوېښتمه ماده:

د کنوانسیون د (۱۸ او ۱۹) مادو د موضوع څرنګوالی به یا د تنفيذ (منل یا تصویب) اسنادو یا د هغه پروتوکول الحاق ته فوري اعتبار وركړي، چې د دښمنۍ د لوريو په وسيله د دښمنۍ او یا نیونې له پیل څخه مخکې یا وروسته ورته سپارل شوی وي. په دا ډول حالتونو کې باید د ټولو مدیر د (۴۷) مادې د موضوع لیکنې په ډېرې چټکۍ سره واستوي.

لازم الاجراء شدن

ماده ټول وچهارم:

۱- این پروتوکول سه ماه بعد از تسلیم بیستمین سند تنفيذ (پذیرش، تصویب) یا الحاق لازم الاجراء خواهد شد.

۲- پس از آن، این پروتوکول برای هر طرف سه ماه پس از تسلیم سند تنفيذ (پذیرش، تصویب) یا الحاق لازم الاجراء خواهد شد.

لازم الاجراء شدن در شرایطمخاصمه مسلحانه

ماده ټول وپنجم:

وضعیت های موضوع مواد (۱۸ و ۱۹) کنوانسیون اعتبار فوری به اسناد تنفيذ (پذیرش یا تصویب) یا الحاق به پروتوکول که به وسیله طرف های مخصوصه قبل یا پس از آغاز مخصوصات یا اشغال تسلیم شده است، خواهد داد. در این موارد مدیر کل باید مکاتبات موضوع ماده (۴۷) را به سریع ترین روش ارسال نماید.

انصراف

شپړځلو بڼنتمه ماده:

۱- هر لوری له دې پروتوکول څخه انصراف کولای شي.

۲- د انصراف په اړه به د ټولو مدیر ته د یوه لیکلي سند په وسیله خبر ورکول کېږي.

۳- انصراف به د انصراف د سند له لاسته را وړلو څخه یو کال وروسته نافذېږي. په هر حال که ددې دورې په پای کې منصرف لوري په وسلواله دښمنۍ کې ښکېل وي، د دښمنۍ تر پایه یا تر هغه مهاله، چې د فرهنگي شتمنیو د بېرته را لېږد د چارې نه وي بشپړې شوې، له دې انصرافونونه وروستی به نه نافذېږي.

خبر اوي

اووه څلو بڼنتمه ماده:

د ټولو مدیر به، ټول درانه ژمن دولتونه او همداراز د ملگرو ملتونو سازمان د تنفیذ شویو (منل، تصویب) ټولو سندونو دورکړې یا په (۴۲) او (۴۴) مادو کې د یاد شوي الحاق او همدارنگه په (۴۶) ماده کې د اټکل شوي انصراف په هکله خبر کړي.

انصراف

ماده چهل و ششم:

۱- هر طرف می تواند از این پروتوکول انصراف دهد.

۲- انصراف به موجب سندی کتبی که به مدیر کل تسلیم می شود اطلاع داده خواهد شد.

۳- انصراف یک سال پس از دریافت سند انصراف نافذ خواهد شد. به هر حال اگر در پایان این دوره طرف منصرف درگیر مخاصمه مسلحانه باشد، این انصراف تا پایان مخاصمات یا تا هنگامی که عملیات باز گردان اموال فرهنگی تکمیل شود هر کدام که مؤخر تر باشد، نافذ نخواهد شد.

اطلاعيه ها

ماده چهل وهفتم:

مدیر کل، تمام دولت های معظم متعاهد و همچنین سازمان ملل متحد را از تسلیم کلیه اسناد تنفیذ (پذیرش یا تصویب) یا الحاق پیش بینی شده در مواد (۴۲) و (۴۴) و همچنین انصراف پیش بینی شده در ماده (۴۶) مطلع خواهد نمود.

د ملگرو ملتونو په سازمان کي ثبت

اته څلويښتمه ماده:

۱۶ پروتوکول به د ټولو د مدير په غوښتنه د ملگرو ملتونو د منشور له (۱۰۲) څپرې شوې مادې سره سم، د ملگرو ملتونو د سازمان په ليک خونه (دارالانشاء) کي ثبت شي.

ثبت نزد سازمان ملل متحد

ماده ټول و هشتم:

اين پروتوکول در انطباق با ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد، به درخواست مدير کل نزد ديبرخانه سازمان ملل متحد ثبت خواهد شد.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی



**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

**La Hayes Convention dated 1954
for supporting cultural property
during armed conflicts**

**Date:7th March .2016
ISSUE NO :(1205)**